Amigoe

101STE JAARGANG — NO.: 23

VRIJDAG 27 JANUARI 1984

VANDAAG



GEZ RONNIE CASSERES ...onderwijsveld...

Nieuws in vogelvlucht

STOCKHOLM — Het onafhankelijke Zweedse instituut voor vredesonderzoek (SIPRI) is somber gestemd over de vooruitzichten voor de Ontwapeningsconferentie in Stockholm en het Geneefse kernwapenoverleg. De bewapeningsspiraal gaat door, terwijl 2 jaar lang zonder enige resultaat is gepraat, vindt Sipri. Dit neigt er toe in te stemmen met de SU-bewering dat de VS voorop zijn gegaan in de bewapeningswedloop.

*****

BEIROET — De Libanese regering wil het bevorderen van Druzen in het leger overwegen. Dit is een der Druzische eisen voor hervatting van het overleg over het veiligheidplan voor Libanon. Premier Wazzan maakte dit bekend. Libanon is daartoe onder druk gezet door Saoedi Arabie. De Druzen echter vinden deze concessie onvoldoende.

*****

BAGDAD — Iraakse vliegtuigen hebben gisteren boven de Iraanse hoofdstad Teheran gevlogen en de geluidsbarriere doorbroken. Het was echter geen aanval. Irak blijkt SS-12-raketten van de SU te hebben gekregen, welke bestemd zijn voor de lange afstand. Dit brengt de Iraanse olie-installaties beter binnen bereik van Irak.

*****

LONDEN — De SU heeft de Vrijmetselarij gebruikt om binnen te dringen in de Britse geheime dienst en andere gezagsregionen. Dit staat in een gisteren uitgekomen boek, geschreven door Stephen Knight. Deze zegt over documenten in deze richting te beschikken.

*****

BONN — De Westduitse generaal Kiessling wil stopzetting van het militaire onderzoek tegen hem, waarom hij zelf had gevraagd. Hij was door Bonn aan de kant gezet als wnd chef van de Navo omdat hij door homofiele contacten een veiligheids- risico zou zijn geworden. Het ziet er naar uit dat voorlopig het laatste woord nog niet is gezegd in deze affaire.

*****

PARIJS — Frankrijk stelt Libie verantwoordelijk voor het neerschieten van de Jaguar boven Tsjaad, waarbij de piloot omkwam. Parijs zei dat men de ernst van de gebeurtenissen niet moet verhullen. Libie heeft gewaarschuwd tegen buitenlandse inmenging in de Tsjaad-burgeroorlog.

*****

DAVOS — De Derde wereld is doodgebloed en het duurt jaren voordat men zich herstelt van de ergste economische crisis sinds 40 jaar. Het huidige herstel van de wereldeconomie is niet sterk genoeg om de Derde wereld weer op het groeipeil van enige jaren terug te brengen. Zo meent Wereldbank-directeur Clausen.

*****

MOSKOU — De jaarrede van Reagan in het congres leek een verkiezingspamflet, aldus Radio Moskou. Weer zocht Reagan zijn toevlucht tot vredesretoriek om van zijn reputatie als oorlogsophitser af te komen. Er werden ook geen concrete stappen genoemd in de richting van nucleaire ontwapening.

*****

ANKARA — Bij een protestactie in een militaire gevangenis in Turkije blijken 10 dagen geleden 6 gevangenen bij een brand te zijn omgekomen, die behoorden tot een groep van honderden Koerden die begin dit jaar een hongerstaking hielden om verbetering van de gevangenisomstandigheden af te dwingen. Zo werden een gevangene en zijn moeder door bewakers geslagen omdat zij Koerdisch spraken. Vaak is geklaagd over martelen.

*****

WASHINGTON — De VS gaan raketten verkopen aan Saoedi Arabie en Egypte. Cairo krijgt van de grond af te vuren luchtdoel- raketten en Saoedi Arabie krijgt 1600 vanuit de lucht af te vuren gronddoelraketten.

*****

WARSCHAU — De omstreden film «The day after» over de gevolgen van een kernoorlog heeft donderdagavond de Polen van de straat gehouden. Het was de 1e Oostblokstaat welke deze film uitzond. Voor de film begon werden de VS beschuldigd van agressieve mentaliteit en afwijzing van SU-voorstellen.

*****

WASHINGTON — De VS willen het permanente ruimtestation — kosten acht miljard dollar — samen delen met Europa, Canada en Japan. Het station moet de VS een grote voorsprong geven op de SU. Moskou had het over een instrument in handen van de militairen.

*****

KOPENHAGEN — Het Deense parlement heeft een hertelling bevolen van alle 119.000 stemmen welke per post zijn uitgebracht bij de verkiezing van 10 januari. Dit kan tot gevolg hebben dat de regeringscoalitie van premier Schluter (conservatief) zijn werkbare meerderheid verliest. Er waren plaatselijk onregelmatigheden geconstateerd.

LEGER MELDT ONTEVREDENHEID, PARLEMENT BOOS OP PRESIDENT

Leger hongerstakers gegroeid tot 4000 man

Confrontatie nadert in Bolivia

LA PAZ — Vierduizend hongerstakers en een vijandig congres vindt president Hernan Siles Zuazo op zijn weg om Bolivia uit de economische problemen te leiden. Het aantal hongerstakers breidt zich met de dag uit en het ziet er niet naar uit dat er spoedig een einde komt aan deze actie met een sneeuwbaleffect. Het parlement heeft in een resolutie, welke zijn weerga niet kent in de Boliviaanse geschiedenis, de huidige president ongrondwettelijk handelen en een autocratisch optreden verweten. Siles Zuazo kan de resolutie naast zich neerleggen, omdat nergens is bepaald wat de regeringsleider moet doen in een dergelijke omstandigheid. Duidelijk is echter wel dat hij zich in een zeer moeilijk parket bevindt en dat de confrontatie steeds grimmiger lijkt te worden. Van leger-zijde is namelijk een nota uitgelekt waarin men laat weten dat de langdurige partijtwisten en de dreigende onbestuurbaarheid van het land de positie van het leger in ernstige mate aantasten.

De fracties van de regeringspartijen in het parlement konden de vernietigende resolutie niet tegenhouden. Door zich uit het parlement terug te trekken probeerden zij een situatie uit te lokken dat er geen quorum meer bestond maar de oppositie was dusdanig opgekomen dat de resolutie tegen Siles Zuazo geen enkel gevaar liep. Het parlement is daarom op de president gebeten omdat hij na de recente regeringswijziging terugkeerde met veertien van de achttien ministers van het kabinet dat eind verleden jaar een motie van wantrouwen aan zijn broek kreeg. De president handelt op deze manier autocratisch en ongrondwettelijk, meent het congres. Nog nimmer is iets dergelijks een zittende president in Bolivia in de schoenen geschoven. Ook meent het parlement dat deze regering niet in staat is het land uit de grote problemen te leiden waarvoor het zich geplaatst ziet.

Deze resolutie voor de eerste burger-president sedert jaren, kwam op de dag dat de hongerstaking van het vakbondskader zich verder uitbreidde. In verschillende Boliviaanse steden werd gisteren door drieduizend vakbondsleden een hongerstaking gehouden. Vandaag was hun aantal al uitgebreid tot vierduizend. Maandag werd begonnen met zestien man. De hongerstakers eisen slechts één ding: een minimum-salaris, dat zich aanpast aan de wijzigende omstandigheden en dat een menswaardig bestaan garandeert aan degenen die het genieten. Voor het bedrijfsleven is een dergelijk minimumloon een onverteerbare zaak, maar ook de regering wil er niet aan. Het ageren van de vakbeweging tegen het salarisbeleid van Siles Zuazo maakt de basis waarop hij en zijn kabinet opereren steeds smaller. Het was de vakbeweging welke Siles Zuazo anderhalf jaar geleden de verkiezingen deed winnen.

Het leger zit bij deze ontwikkelingen op het vinkentouw. Volgens waarnemers is het niet bij toeval dat de katholieke krant welke indertijd zo fel gebeten was op de militaire dictatuur, nu een vertrouwelijke militaire nota publiceert. Daarin stelt de legerleiding vast dat de politieke problemen waarin het land al meer dan een jaar is verwikkeld de strijdkrachten op een gevaarlijke wijze aantasten. De nota van de Nationale veiligheidsraad is de eerste politiek-militaire analyse sinds de strijdkrachten zich terugtrokken in hun kazernes na ongeveer twintig jaar of volledige macht te hebben uitgeoefend.

Een en ander heeft een sfeer van ontevredenheid binnen het leger gekweekt, zo vervolgt de nota. Er hebben zich bij de luchtmacht en de infanterie uitbarstingen van ingedisciplineerd optreden voorgedaan tegenover de militaire leiding, zo klagen de legerleiders. Eind 1983 deden zich opstanden voor in legerkampen, waarna er veranderingen werden aangebracht in de legerleiding. Volgens de Veiligheidsheids- raad verliest de leiding op gevaarlijke wijze zijn greep op de eigen strijdkrachten.

Ook is men bij het leger ongelukkig met de steun welke aan bepaalde groeperingen wordt gegeven, welke banden onderhouden met de guerrilla en het terrorisme. Ook de steun welke zeker één regeringspartner geeft aan het uitzenden van Bolivianen naar Cuba voor een opleiding steekt de legerleiding. Ondanks de ontevredenheid blijven de strijdkachten toegewijd aan hun taken, zeggen zij. De waarschuwing aan de regering is echter duidelijk genoeg. Het leger wil duidelijk maken dat de zoveelste militaire ingreep in het bestuur al min of meer onderweg is. Wat dit betreft heeft het Boliviaanse leger een grote ervaring opgedaan. Bolivia heeft een staatsgreep- gemiddelde van bijna één per jaar.

Opheffing noodtoestand geeist

Vorming interim-kabinet in Suriname in impasse

PARAMARIBO — De beëdiging van het interim-kabinet in Suriname is een week uitgesteld. Vakbonden en bedrijfsleven voelen niets voor samenwerking als niet eerst de persvrijheid is hersteld en de noodtoestand is afgekondigd. De vakbeweging neemt vandaag contact met de achterban op.

Het was de bedoeling dat dit kabinet van acht tot negen ministers vandaag werd beëdigd. Er rezen van de week echter dergelijk grote bezwaren dat er uitstel is gekomen. Voor men medewerking verleent aan dit kabinet moet eerst de noodtoestand verdwijnen vinden bedrijfsleven en vakbonden en ook eisen zij herstel van de persvrijheid welke op de dag van de Decembermoorden ten grave werd gedragen. Zij menen dat daarvoor nu al wettelijke maatregelen moeten worden genomen. Suriname's sterke man Desi Bouterse en de revolutionaire leiding zijn van mening dat dit juist zaken zijn welke door dit interim-kabinet moeten worden geklaard. Daarmee lijkt een impasse bereikt. Gisteren hebben bedrijfsleven en de vakcentrales overlegd over de nu ontstane situatie. De vakcentrales plegen vandaag overleg met hun achterban.

De interim-regering moge er nog niet zijn, Bouterse kon woensdag wel de adviesgroep oftewel denktank installeren welke met de interim-regering moet gaan samenwerken. Namens de revolutionaire leiding hebben daarin zitting demissionair minister van Justitie Leeflang, die voorzitter is, W. Udenhout, adviseur van Bouterse en Jules Wijdenbosch, functionaris van Volksmobilisatie. De Vereniging Surinaams Bedrijfsleven is vertegenwoordigd door P. Radakishun en de Associatie van Surinaamse Fabrikanten door John Wijdenbosch. Namens de vakbonden zitten er in Fred Derby, voorzitter C-47 en Romeo van Russell, secretaris van de Moederbond.

Voorzitter Leeflang zei dat hij als taak ziet de structuren en instituties aan te geven die een zodanige participatie van de gehele samenleving in de verdere ontwikkeling van het revolutionaire proces mogelijk maakt dat een vorm van duurzame democratie kan worden gegarandeerd. Daarbij zal nauw met de revolutionaire leiding worden samengewerkt maar ook met de te vormen interim-regering. Leeflang liet de mogelijkheid open dat leden van de adviesgroep ook deel van het interim-kabinet kunnen uitmaken.

In Mexico 40.000 vluchtelingen uit Guatemala

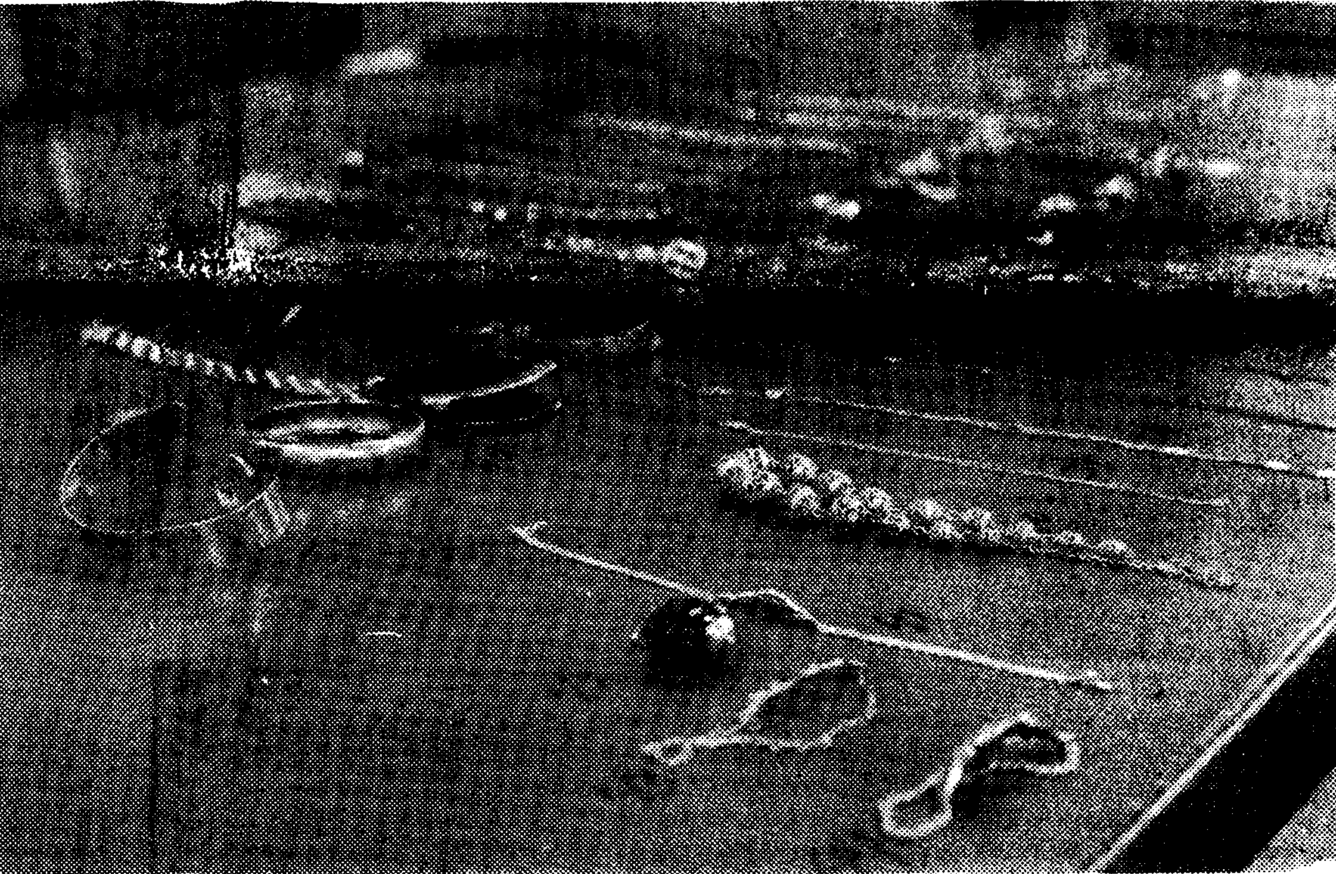
GUATEMALASTAD — Er bevinden zich meer dan veertigduizend vluchtelingen uit Guatemala in Mexico. Zo heeft de regionale vertegenwoordiger van het Hoge commissariaat van de vluchtelingen van de Verenigde Naties berekend. Dit is de Fransman Odrich Hasselman, die een gesprek had met de minister van Buitenlandse zaken van Guatemala, Fernando Andrade.

President Argentinië bezoekt Colombia

BOGOTA — President Raul Alfonsin van Argentinie brengt in aansluiting op zijn bezoek aan Venezuela op 4 en 5 februari een kort bezoek aan Colombia. Hij zal onder meer overleg voeren met zijn collega Belisario Betancur. Deze was aanwezig bij de inhuldiging van Betancur in december. In Caracas woont Alfonsin de beëdiging van de nieuwe Venezolaanse president Jaime Lusinchi bij.

Helicopter stort neer in Peru: 2 doden

LIMA — Bij het neerstorten van een marine-helicopter in Peru zijn twee doden gevallen. Het toestel was op een oefenvlucht en kwam in de zee terecht. Twee andere inzittenden konden worden gered. De helicopter is uit het water opgedregd en naar een luchtmachtbasis vervoerd.



WILLEMSTAD— Dit is maar een klein gedeelte van de vele gestolen sieraden waar de politie beslag op gelegd heeft. Een deel van sieraden is al door de respectieve rechtmatige eigenaren afgehaald maar nog zit de recherche met een heleboel sieraden waarvan de eigenaar niet bekend is. Het gaat hier vooral om alle soorten gouden sieraden zoals kettingen, armbanden, hangers, ringen en oorbellen, al dan niet bezet met edelstenen. Eenieder die laatstelijk van zijn of haar sieraden beroofd is kan een kijkje komen nemen of ze soms niet hiertussen liggen.

Dominicaanse president gaat VS bezoeken

SANTO DOMINGO — President Jorge Blanco van de Dominicaanse Republiek gaat in april op staatsbezoek naar de Verenigde Staten. Hij is daartoe uitgenodigd door zijn Amerikaanse collega Ronald Reagan.

Oud-minister in Chili aangehouden wegens fraude

SANTIAGO DE CHIILE — De Chileense ex-minister van Economische zaken en Financien Rolf Luders is aangehouden op last van een onderzoek-rechter in verband met een klacht wegens fraude bij een bank, welke ongeveer een jaar geleden op de fles ging. De oud-bewindsman was een der belangrijkste eigenaars van de bank. Hij is gedurende veertien maanden minister geweest tot februari 1983. Toen ging hij de laan uit, kennelijk wegens zijn banden met de failliete bank. Hij was een trouw voorstander van het economische beleid van het leger dat al tien jaar aan de macht is in Chili.

Vandaag referendum over grondwetswijzigingen

Filippino's in twijfel over naar stembus gaan

MANILLA — Onder de dertig miljoen stemgerechtigde Filippino's bestaat grote onzekerheid over het referendum dat vandaag wordt gehouden en dan speciaal over de vraag of men naar de stembus zal gaan of niet. Inzet van het referendum is een viertal voorstellen tot grondwetswijziging, welke volgens de regering van president Ferdinand Marcos bedoeld zijn om de oppositie wat meer kansen te geven en in het belang van de hulpverlening aan de armen. Boze tongen beweren echter dat dit referendum moet worden gezien als een populariteitstest voor Marcos.

Een van de voorstellen waarover men met Ja of Nee moet antwoorden geeft aan de oppositie kans op 180 zetels in de nationale assemblee. Maar de meeste opponenten van het Marcos-bewind zeggen dat zij niet geinteresseerd zijn in het referendum en evenmin in de voor mei aangekondigde verkiezingen tenzij dit referendum en de verkiezingen worden gehouden zonder Marcos als president of onder totaal gewijzigde omstandigheden.

De regering heeft de nodige propaganda bedreven om de vier voorgestelde wijzigingen er door te krijgen. Overal worden de burgers opgeroepen met Ja te stemmen. Een van de voorstellen is het herstel van de functie van vice-president. Marcos was daar aanvankelijk tegen, omdat de aanwezigheid van een vice- president wel eens zou kunnen uitlokken tot een moord op hem als president. Een ander voorstel geeft de kandidaten van de oppositie meer kansen, speciaal de niet-kapitaal-krachtigen, doordat het aantal kiesdistricten wordt verminderd. De twee resterende punten zijn volgens de regering bedoeld om de ontwikkelingsprogramma's voor de armen op het platteland en in de stad meer armslag te geven.

Na de moord op de belangrijkste opponent van Marcos, namelijk Beningo Aquino, verleden jaar is de druk op Marcos om in te binden aanzienlijk toegenomen. Niet alleen in de groep van zijn handlangers, maar ook onder de buitenlandse investeerders en ook onder die van de Filippijnen zelf.

Daarom heeft Marcos kennelijk de tijd rijp geacht zich via dit referendum te onderwerpen aan een test om te zien of zijn populariteit inderdaad erg heeft geleden onder de moord op Aquino. De talrijke betogingen en de vele protestacties wijzen wel in die richting. Marcos hoopt echter de «zwijgende meerderheid» nog steeds achter zich te hebben. Dat zal vandaag moeten blijken.

Verschillende politieke tegenstanders van Marcos zeggen bereid te zijn aan de verkiezingen deel te nemen wanneer Marcos aan enige eisen tegemoet komt. In het andere geval zullen zij de zaak boycotten. Een van hun eisen is dat Marcos afziet van een aantal bevoegdheden. De regering vindt dit maar niets en bij monde van de minister van Politieke zaken Leonardo Perez liet men weten dat de oppositie spelletjes speelt en kennelijk alleen maar geïnteresseerd is in het veroorzaken van problemen.

Marcos heeft het zekere voor het onzekere genomen: op het niet stemmen is een boete gezet en zelfs gevangenschap. Maar de katholieke kerk heeft openlijk verklaard dat de stemgerechtigden vrij zijn te gaan stemmen of thuis te blijven.

Daarmee hebben zij bewust of onbewust de boycot-actie van de oppositie de nodige wind in de zeilen gegeven. Drie jaar geleden werd er bij de presidentsverkiezing door de oppositie ook opgeroepen tot een boycot. Er ging toen tachtig procent stemmen en negentig procent van hen koos voor een nieuwe ambtstermijn van Marcos. Eén ding is zeker: degenen die meedoen aan het referendum hebben geen enkele reden om tegen de voorgestelde hervormingen te stemmen zodat deze hoe dan ook met een overtuigend percentage zullen worden goedgekeurd. Iedereen kijkt echter uit naar het aantal absenten aan de stembus. Degenen die wel gaan moeten zien klaar te komen met de in het Engels opgestelde stembiljetten met een tekst van 1500 woorden met als alternatief een stembiljet in het Arabisch, bestemd voor de minderheid van Moslims. De meeste Filippino's op het platteland hebben slechts een gebrekkige kennis van het Engels hoewel dit wel de officiele taal is, samen met het Tagalo oftewel in het Filippijns.

Ñapa

DEZE WEEK:

Protestmars met 30.000 man in Peru

LIMA — Aan de mars ter herdenking van de moordaanslag op acht journalisten in de Peruviaanse provincie Ayacucho is donderdagavond door dertigduizend mensen deel genomen. Zij protesteerden hiermee ook tegen het feit dat er in deze zaak nog steeds geen opheldering is gebracht. Er deden zich geen moeilijkheden voor. Aan de mars namen naast journalisten en politici ook vertegenwoordigers van vakbonden deel. De mars eindigde met een Eucharistieviering waarin bisschop mgr Luciano Metzinger bad dat Gods geest de heersers moge verlichten om de beste oplossing te vinden voor het uitbannen van de broederstrijd.

Indianen gedood bij botsing met politie Colombia

BOGOTA — Bij een treffen tussen politie en indianen in de plaats Caloto in het Cauca-departement in Colombia zijn drie indianen omgekomen en raakten 39 politie-agenten en indianen gewond. Een eenheid politie was naar het betrokken gebied gestuurd om een stuk of 150 indianen van een door hen in beslag genomen terrein te zetten. De politie werd onthaald op een regen van stenen en met de machete aangevallen. Negen indianen raakten bij dit alles ersntig gewond. De indianen zeggen dat zij indertijd door grootgrondbezitters van hun gronden zijn gezet en zij beweren ook dat de regering zich niet aan zijn afspraken heeft gehouden zoals het beschikbaar stellen van percelen grond via het Instituut voor de Landbouwhervorming.

mensen...



Op het Antillenhuis werd een receptie gehouden ter gelegenheid van de benoeming op 19 januari van ARTURO J. JESURUN tot voorzitter van de International Public Relations Association (IPRA). Het besluit voor die benoeming is overigens twee jaar geleden al gevallen. Deze benoeming is een toppunt in diens carriere. Hij is sinds 1962 lid van het Nederlands Genootschap voor PR en oprichter van de Netherlands Antilles Public Relations Association (NAPRA). Voormalig IPRA-voorzitter en medeoprichter van die organisatie Rein Vogels, jarenlang PR-man voor de KLM-directie, reikte op verzoek van de heer Jesurun de «Code of Athens» uit aan gevolmachtigde minister drs Marco de Castro.

* * * * *

In Luxemburg vond een ontmoeting plaats van persmensen van Aruba uit de vijftiger jaren:
- het echtpaar Dik en Els Wolff; hij was van 1955 tot 1965 hoofdredacteur van de Arubaanse Courant; na voorlichting gedaan te hebben in Amsterdam werd hij in 1971 hoofd voorlichting van de gemeente Groningen, welke functie hij nog bekleedt;
- het echtpaar Gerrit en Betty Schage (rechts); hij behartigde van 1949 tot 1961 de Amigoe-belangen op Aruba en las via Radio Kelkboom het Nederlandse nieuws van 1965 tot 1981. Hij is nu gepensioneerd maar verbonden aan de Engelse publiciteitsafdeling van de EEG in Luxemburg.

******

Het aantal gevallen van KINDERMISHANDELING is toegenomen in de Amerikaanse staat Iowua, en wel met een 25%. Dat wordt toegeschreven aan de toegenomen financiële spanningen in gezinnen en de groeiende bereidwilligheid van uit het publiek om geconstateerde incidenten aan te geven.

******

Voor het gerecht staat een ZAKENMAN die een rover om het leven bracht. De man liet zich niet uit het veld slaan toen de rover zijn drankzaak binnen kwam. De bedrijfsleider haalde zijn vuurwapen tevoorschijn en vuurde. Toen de rover het op een lopen zette, ging de man erachter aan en joeg hem buiten nog enkele kogels door het lijf totdat die er dood bij neerviel. De jury die de zaak behandelde stelde dat de man uit zelfverdediging schoot zolang dat gebeurde binnen zijn zaak; eenmaal buiten was er sprake van moord.

* * * * *

In tegenstelling tot andersluidende uitspraken van enkele organisaties wisten bruid en bruidegom af van de razzia die de politie hield in het Amerikaanse Providence op hun TROUWPARTIJ. Die was trouwens niet voor niets. Er werden acht personen onmiddellijk gearresteerd verdacht van handel in verdovende middelen. Dan werden er nog eens 21 mensen meegenomen op wie allerlei verdovende middelen werden aangetroffen ter waarde van totaal 25.000 dollar.

******

VISSALIS TSITSANIS, de bekendste bouzouki- speler van Griekenland en voorts componist en zanger, is op 72-jarige leeftijd overleden. De Griekse minister van Cultuur en voormalige filmactrice Melina Mercouri, wier eerste lied in een film door Tsitsanis werd gecomponeerd, herdacht de musicus in Athene ondermeer met de woorden: "Hij is waarschijnlijk door God weggenomen om nu voor Hem bouzouki te spelen".

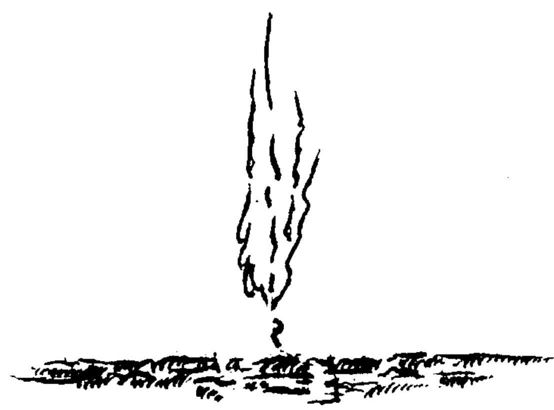
******

Amerikanen willen geen dikke BUTLER in huis, geen dienaar met een slecht gebit of valse tanden. De Engelse butler- school heeft dat gemerkt in de VS. Maar liefst 95% van de afgestudeerden belandt in de VS. De directie heeft laten weten dat studenten die zich hebben laten inschrijven hun cursusgeld terugkrijgen als zij geen rekening met de Amerikaanse voorkeur willen of kunnen houden. Tijdens de studie leren de aanstaande butlers tweemaal per dag te douchen en nooit knoflook, uien of kerrie te eten, omdat anders hun adem riekt.

******

De Franse jacht- vereniging heeft haar lid en mede- oprichtster, barones MONIQUE DE ROTHSCHILD, geschrapt. De reden is dat jachthonden van de barones in het dorp een hert hebben achtervolgd en gedood ondanks dat het een toevlucht had gezocht op privé- terrein en de eigenaar daarvan protesteerde tegen de jacht. Milieu- en natuur- beschermers waren woedend. Volgens de barones wil men haar nu laten vallen omdat zij een joodse en een vrouw is. Alleen de plaatselijke jachtvereniging staat achter haar. De perfectuur beraadt zich erover.

******



SEKRETO

T'AMI SO sa.
Mi so ku Dios
ta tapa karbon
na sekreto
ku tronkon
di malisia putrí.

Mi so ku Dios
ta karga bandera
di pretenshon
pa torta bista
segun e bara pisá
ta feila te sangra
mi kustía.

Est'un lucha duru
hunga mi komedia
di dia i anochi
pa mundu no riparà
ku bou di mi kaska
ku tantu ta lombra,
holó di karni stinki
ta pone mi kurason
tur sobresaltá.

OPI (3-84)
(Organisashon Planifikashon Independensha)

WILLEMSTAD— De Vereniging van Indiase zakenlui van de Nederlandse Antillen hield gisteren een receptie ter gelegenheid van het 34-jarig bestaan van de Indiase republiek. De receptie was in de Ballroom van hotel Concord. Aanwezig waren onder meer minister president Don Martina en echtgenote en gouverneur dr René Römer en zijn echtgenote.



Ingezonden

Coalitie

EEN NIEUWE coalitie (een wetenschappelijke analyse).

Na de Staten- verkiezingen van 1982 is het steeds donderen geweest tot vandaag toe. Hoewel alle politieke waarnemers hadden voorspeld dat die verkiezingen niet nodig waren omdat ze toch geen uitsluitsel zonden bieden, moesten ze toch plaats vinden door de halsstarrige houding van de MEP.

Colmos de los Colmos speelt diezelfde MEP het klaar om uit de coalitie te blijven, terwijl ze het wel eens waren met het regeer- programma! (Boze tongen zeggen dat de MEP best wel in de coalitie wilde, maar dat de formateur ze eruit heeft gehouden, omdat hem dat persoonlijk het beste uitkwam. Wij kunnen deze gedachtengang echter niet overnemen; er is geen plaats voor redashi in een wetenschappelijke analyse).

Gezien de problemen die op ons liggen te wachten, wordt het de hoogse tijd dat we afstappen van de oude politiek. De filosofie van de oude politiek is: persoonlijk belang op de eerste plaats, partijbelang op de tweede plaats en algemeen belang op de derde plaats.

Op dit moment van de geschiedenis is het van vitaal belang dat we vanaf heden precies andersom gaan redeneren. Zij die teveel gewend zijn geraakt aan de oude politiek, moeten in landsbelang het politiek toneel maar verlaten! Als het niet op dit moment kan, dan bij de eerstvolgende verkiezingen! (De oude tijd is zwanger van een nieuwe beweging en laten we a.u.b. voorkomen dat geweld weer de vroedvrouw moet zijn. Rationele wezens mogen eigenlijk niet toelaten dat de geschiedenis zich herhaalt!)

Konkreet. Om een lang verhaal kort te maken, willen we het volgende stellen: Door de grote verdeeldheid binnen de PNP is en blijft deze partij een onbetrouwbaar coalitiepartner. De ontwikkelingen van de afgelopen weken hebben dat weer duidelijk bewezen. Het beste is dan ook om bij de vorming van een nieuwe coalitie de PNP eruit te laten zodat ze een natuurlijke dood kunnen sterven. Een kip zonder kop holt ook een tijdje door! Dat "tijdje" heeft bij de PNP ruim 16 jaar geduurd, door gebrek aan een alternatief.

De "MAN- limpiá" met Don Martina aan het hoofd zal bij de komende verkiezingen echter een zeer goed alternatief zijn. Ondanks het feit dat we het bepaald niet eens zijn met de ideologie van de DP moeten we eerlijkheidshalve toegeven dat deze partij de best georganiseerde partij is van de Nederlandse Antillen. Helaas speelt bij hun nu ook het probleem van leiderschap, maar dat kan hun achterban makkelijk oplossen. In een partij zoals de DP heeft het kapitaal het hoogste woord!

De nauwlettende lezer heeft allang begrepen dat de nieuwe coalitie op eilandsnivo een MAN- DP coalitie moet worden. Dit is de enige garantie op dit moment voor politieke stabiliteit op ons eiland.

De MAN moet vier gedeputeerden krijgen en de DP twee. De MAN zal moeten kunnen rekenen op negen stemmers bij de benoeming van de nieuwe gedeputeerden! De eilandsraads- leden, die op dit moment geen deel uitmaken van de MAN, maar tot voor kort wel tot de oude garde van de partij hebben behoord, moeten zich realiseren dat ze geen ideologisch verschil van mening hebben met de MAN. Persoonlijke problemen zijn er om op te lossen! Opportunisme hoort bij de oude politiek!

Op Landsnivo moet gezocht worden naar een zo breed mogelijke basis om de vermoedelijke uittreding van Aruba en de gevolgen daarvan te kunnen opvangen. Mochten onze Arubaanse broeders inzien dat uittreden uit een groter kollektief een onverantwoordelijke stap is, gezien de spanningen in het Caribisch gebied, dan moet er ruimte zijn om dat bespreekbaar te maken. Curaçao moet dan wel één voorwaarde stellen en dat is : "Ningun hende no ta subi nos lomba mas, pasombra el a kuminsa saka blar!"

De beste coalitie op dit moment op Landsnivo is een samenwerking van MAN, MEP, DP-Curaçao, PPA, Bonaire en de Bovenwinden. Het zoveelste kabinet- Martina wordt dan gesteund door zeventien van de tweeentwintig Staten- leden: dit is de beste garantie dat er gewerkt gaat worden aan de uitbanning van de oude politiek.

Wij hopen hiermee een konstruktieve bijdrage te hebben geleverd en we spreken de wens uit "ku sano huisio lo prevalesé!"

GEORGE JULIANA

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F. Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur; Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Wilma Nijhof, tel.: 2321 of 2318.

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordiger / Correspondent: Kenneth Cuvalay, Tijgerweg 4A m.m.v. Mona Heyman.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Maarten Huygen (tel.: 202-3328984).

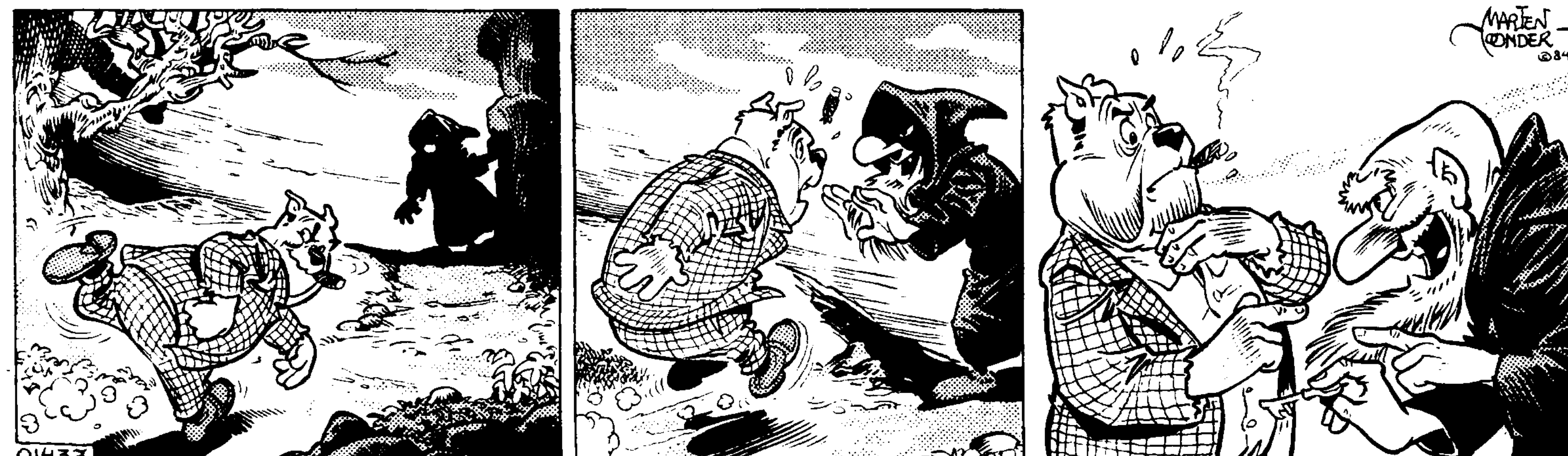
Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (Abonnementen en Incasso): mv. A. Wong - Loi - Sing, Noord Salinja.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

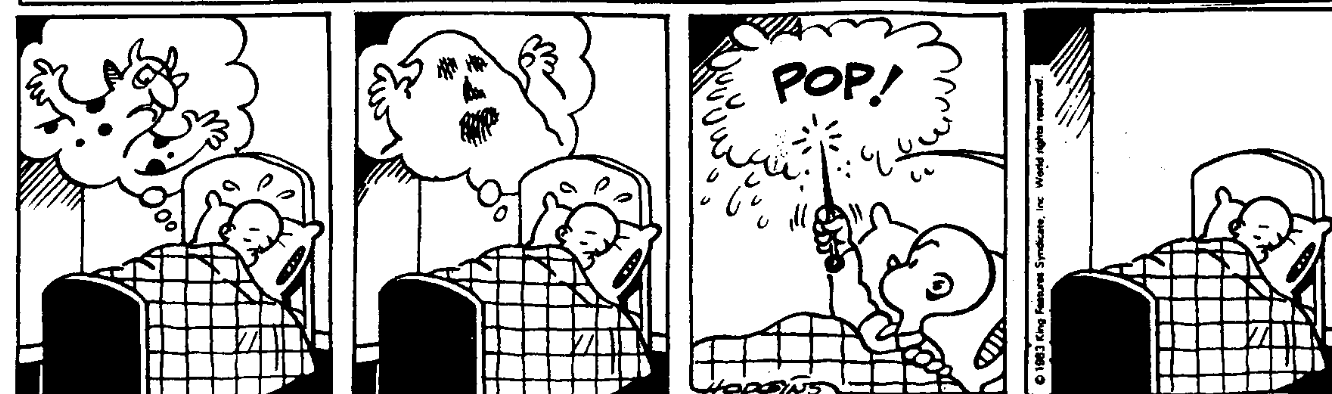
Heer Bommel en de zelfkant **Door Marten Toonder**



01437 — Bul Super draafde nog steeds voort met zijn buit, in de richting van Rommeldam. Zijn hoed en zijn maat was hij ondertussen kwijtgeraakt, maar het geld van heer Bommel verwarmde zijn hartstreek, zodat hij echt in zijn nopjes was. Maar daar kwam een onverwacht einde aan, toen hij de top van de heuvel bereikte. Van achter een rotsblok dook plotseling een donkere gedaante op, die zo'n akelig lachje liet horen, dat hij vol schrik zijn pas inhield.

"Wat mot je?" snauwde Super.
"Ik mot niks", zei de ander kakelend. "Maar jij mot wat, Jij houdt van geld, he? Nou, je kunt het ver brengen als je naar een oude man luistert. Want die heeft een sleutel, die op alle sloten past. En die is voor jou, als je een kelder vol schatten leegmaakt".
Bul Super krabde verbaasd de kin.
"En dan wil hij die schatten zeker hebben?" vroeg hij. "Of zit er wat anders achter?"
"Niks", zei de grijsaard. Hij haalde een sleutel voor de dag en stak die uitnodigend naar voren.
"Ik wil niks", vervolgde hij. "Schatten hebben voor mij geen waarde, want die maak ik zelf. Je mag houden wat je krijgen kunt, als die kelder maar leeg wordt".

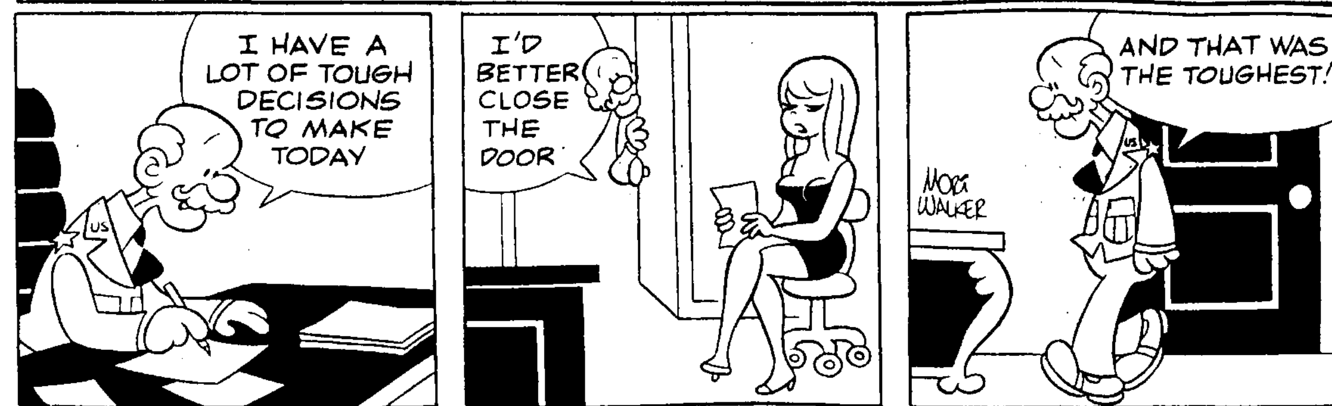
HENRY ® By Dick Hodgins



Jim Henson's™ MUPPETS



BEETLE BAILEY ® By Mort Walker



QUINCY ® By Ted Shearer



VAKANTIE-GANGERS AANTALLEN WEL ERG HOOG

Na 8 december moorden in Paramaribo

Invasie uitgebleven groepen Surinamers

WILLEMSTAD — In 1983 zijn 92 personen van de Surinaamse nationaliteit op Curacao toegelaten tot de Antillen. Er zijn nog aanvragen voor een vestigingsvergunning in behandeling, terwijl andere al zijn afgewezen. Maar van een invasie uit de voormalige rijkspartner, zoals een jaar geleden verwacht werd na de 8 december moorden van het regime- Bouterse in Paramaribo, kan niet gesproken zijn. Aldus gezaghebber Ronnie Casseres in een gesprek met de Amigoe.

Na de moord op vijftien Surinaamse burgers iets meer dan een jaar geleden, werd algemeen verwacht dat het aantal mensen dat dat land probeerde te ontvluchten uit angst voor represailles zou toenemen. Aangezien de toegang tot Nederland niet meer vanzelfsprekend was, werd aangenomen dat via familiebanden met de Antillen er een toevloed van Surinamers zou plaats vinden. Het aantal Surinamers dat voor «vakantie» kwam nam inderdaad toe. Dat blijkt ook al uit de cijfers die de Vreemdelingendienst op Hato deze week vrijgaf. Daarop staat onder de noemer «nieuw toegelaten personen» 79 Surinamers tegen twee het jaar daarvoor wat indicatief is.

Van de Vreemdelingen- politie op Scharloo is vernomen dat er verleden jaar 159 verzoeken voor vestiging op de Antillen zijn ingediend door Surinamers. Onder die groep vallen kinderen die herenigd willen worden met hun vader of moeder, of een vader of moeder die herenigd wil worden met een kind dat op Curaçao woont. Ook vallen hieronder die gevallen van personen die langer dan de wettelijk toegestane drie maanden voor vakantie willen blijven (op een toeristen- verblijf kunnen Surinamers twee weken de Antillen binnen; willen zij langer blijven met een maximum van drie maanden, dan moeten zij daarvoor toestemming vragen; nog langer verblijf vereist een verblijfsvergunning - RED). Verder vallen hier natuurlijk ook onder verzoeken van mensen die op de Antillen willen wonen, werken of studeren.

In totaal zijn er 38 aanvragen afgewezen. Naar gezaghebber Ronnie Casseres meedeelde zijn er verzoeken ingediend door mensen in de administratieve sector en het onderwijsveld, waar voldoende lokale arbeidskrachten voor handen zijn. Onder die gevallen die wel zijn toegelaten behoren krachten in de medische sector en de accountancy, waar een tekort aan krachten is. Hij zei dat het aantal Surinamers dat in 1983 een werkvergunning is verstrekt de acht niet te boven gaat.

Verzoeken voor vestiging om redenen van studie aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen werden gehonoreerd. Er is namelijk op dat punt een regeling met Suriname van enige jaren terug. Zo'n regeling geldt evenwel niet voor studies aan de middelbare school. Daarom zijn verzoeken voor vestiging om voortgezet onderwijs te genieten afgewezen.

Hierbij zijn enkele gevallen in de publiciteit gekomen van verwijdering van Surinaamse jongeren aan de lokale middelbare school. Twee van hen spanden een geding aan tegen de regering en kregen daar gedaan dat zij alsnog mochten blijven om hun studie af te maken. De rechter oordeelde dat zij niet in hun laatste studiejaar teruggestuurd kunnen worden, aangezien zij dan benadeeld worden. Daar wordt van regeringszijde tegenover gesteld dat zij niet in het laatste jaar waren toen het verzoek werd ingediend.

Hoewel er toepassing van de toelatingsregels strict in acht werden genomen na de vermeende kans op een invasie, zijn er ook geen echte problemen gerezen op dit punt, zo blijkt uit gesprekken met de bevoegde instanties. Verleden jaar zijn er 143 gevallen geweest van «transito- Surinamers». Onder hen bevindt zich natuurlijk een aantal die een verzoek hebben lopen voor vestiging. Op dit moment zijn er 29 nog in behandeling bij de immigratie- autoriteiten.

In geen van de gevallen hebben Surinamers zich evenwel aangemeld als politieke vluchteling; evenmin is er een verzoek tot politiek asiel ingediend. Dat neemt niet weg dat politieke redenen kunnen hebben meegespeeld in de overwegingen om een vestigings- vergunning voor Curaçao aan te vragen.

In 1983 zijn totaal 726 Surinamers Curaçao binnengekomen en hebben het eiland na verloop van tijd ook weer verlaten. "De meerderheid van de bezoekers uit Suriname zijn teruggegaan", bevestigt ook plaatselijk hoofd van politie Casseres. Aan de andere kant ontbeert het immigratie- apparaat een afdoend controle- systeem om in alle gevallen na te gaan of betrokkenen na verloop van tijd ook zijn vertrokken of waar zij zich dan (illegaal) kunnen ophouden. Die personen kunnen echter officieel nergens aan de slag, aangezien een werkgever verplicht is de nodige formulieren moet indienen voor de indienstname.



WILLEMSTAD — Minister mr ing Ralph Richardson van Staatkundige Structuur Eilandgebieden is te gast geweest van het Curaçaose bestuurscollege. Hij besprak diverse punten die staan opgenomen in de besluitenlijst van de Ronde Tafel Confentie van maart verleden jaar. Hij verzocht voorts om een uitsluitsel van de eilandgebieden over de bereidwilligheid samen te werken in een Antillen van de Vi f op het moment dat Aruba per 1 januari 1986 uit het Antilliaanse staatsverband stapt.

Links op de foto zit minister Richardson met tegenover hem aan de tafel de delegatie van het eilandsbestuur van Curaçao bestaande uit mr Tarcisio Pieters Kwiers, mr Ronny Durand, gedeputeerde mej Lucille Wout, gezaghebber Ronnie Casseres, eilandssecretaris mr Dito Vlieg en gedeputeerde mevrouw Maria Liberia- Peters.

Oriënterend gesprek met Shell-delegatie

Contra-voorstel PWFC maandag in cao-gesprek

WILLEMSTAD — De vakbond PWFC heeft uiterlijk tot maandag de tijd een tegenvoorstel te formuleren op een vorige maand door de Shell ingediend voorstel. Landsbemiddelaar mr. Elco Karel liet dit de onderhandelingsdelegatie van de vakbond gisteren weten.

De Landsbemiddelaar heropende met een brief aan de vakbond gisteren de cao-onderhandelingen tussen de Shell en de PWFC. Nu de onderhandelingsdelegatie van de bond een mandaat van de leden kreeg de cao-onderhandelingen voort te zetten en hierbi de vakbondsdelegatie tevens toestaat over verdere concessies op de arbeidsvoorwaarden [illegible] wil Karel van PWFC-zijde een reactie. Het mandaat kreeg de onderhandelingsdelegatie van de vakbond uit een onder de ruim 1500 leden gehouden referendum. Meer dan 81 procent van de stemmers sprak zich voor de voortzetting uit.

Tussen de onderhandelingsdelegaties vond gisteren op verzoek van de PWFC een informatief gesprek plaats. De Landsbemiddelaar was bij dit gesprek niet aanwezig. "We wilden wat meer informatie en daarbij was de aanwezigheid van de Landsbemiddelaar niet direct noodzakelijk,' lichtte PWFC-voorzitter Roque Koeijers tegenover de Amigoe toe. De informatie die de vakbondsdelegatie wenste stond, naar hij zei, in verband met de huidige situatie van de Shell en met kostentechnische aspecten. Alhoewel er eerder tijdens de onderhandelingen sprake is geweest van uitgebreide informatierondes, achtte Koeijers de gestelde vragen niet overbodig. Die waren niet allen eerder naar voren gebracht.

Als voorbeeld haalde de vakbondsleider de door de Shell-directie noodzakelijk geachte verdere afvloeiingen aan. De directie liet eerder weten dat zij, met name gezien de minder gunstig verlopende onderhandelingen met de Venezolaanse oliemaatschappij Maraven, zich bezon over afvloeiing van zo'n driehonderd werknemers. Dat werd de PWFC niet rechtstreeks kenbaar gemaakt, merkte Koeijers op. De vakbond had deze informatie via de regering en de media moeten vernemen. Tijdens de gisteren gehouden vergadering was daarom volledige uitleg van deze stelling gevraagd.

De onderhandelingsdelegatie van de PWFC is op dit moment over dat tegenvoorstel in beraad. Voor de formulering van dit vakbondsvoorstel zal zij zich in ieder geval tot maandag rustig de tijd gunnen, aldus de PWFC-voorzitter.

Verjongingskuur start vandaag

Overschakelen in telefooncentrales

WILLEMSTAD — In de tweede helft van februari zal de oudste telefooncentrale die het eiland rijk is, een technische verjongskuur ondergaan. De centrale in Otrabanda, die in 1941 werd geopend, zal dan worden overgeschakeld op volledig elektronische apparatuur. Een zelfde overschakeling staat in maart ook de centrale op Steenrijk te wachten.

De overschakeling van de beide telefooncentrales op elektronische apparatuur is eigenlijk al de tweede fase. Die wordt voorafgegaan door een fase waarin een wijziging tot stand wordt gebracht in de verbindingen tussen de telefooncentrales onderling. Deze eerste fase, waarbij zonder uitzondering alle telefooncentrales op Curaçao betrokken zijn, begint vandaag. Vanmiddag om zes uur wordt begonnen met overbrenging van telefoonverkeer tussen de verschillende centrales op het elektronisch systeem. De planning is erop gericht deze overbrenging zondagmiddag volbracht te hebben.

Door Setel werd speciaal voor realisering van de wijzigingen een weekeinde gekozen, om de abonnees zo weinig mogelijk hinder te laten ondervinden. In het weekeinde is er van aanzienlijk minder telefoonverkeer sprake dan gedurende de week. Hinder kan waarschijnlijk niet geheel worden voorkomen, maar minimaliseren hiervan wordt door Setel als een zeer belangrijke zaak voor ogen gehouden, verklaarde vanmorgen Setel-directeur ir. Angel Kook tegenover de Amigoe.

Voor de abonnees aangesloten op de telefooncentrale Otrabanda zal in februari de overschakeling op de elektronische apparatuur een wezenlijke verbetering brengen in het telefoonverkeer, aldus Kook. De ruim 2700 abonnees zullen dan een zescijferig telefoonnummer krijgen. Zij houden hun bestaande telefoonnummer, maar zullen daar tegen die tijd het cijfer 2 voor moeten plaatsen. De abonnees van de centrale Steenrijk, zo'n vijfduizend in aantal, zullen behalve in de verbeterde verbindingen weinig merken van de wijzigingen. Voor hen komt er geen verandering in het telefoonnummer.

Met de invoering van de elektronische apparatuur in de nabije toekomst streeft Setel naar een verbetering van de communicatiefaciliteiten en een verhoging van de service aan met name de handelscentra in Punda, Otrabanda en Saliña, voerde Kook aan. De andere centrales, alhoewel deze door ondermeer de hoge hieraan verbonden kosten niet op elektronische apparatuur zullen worden overgezet, zijn dermate modern uitgerust dat uitbreiding momenteel niet noodzakelijk is.

Centrale Mahaai, met Otrabanda één van de oudste centrales, zal overigens volledig worden opgeheven. Op deze centrale waren tot enige tijd geleden circa 3000 abonnees aangesloten. Deze werden in de afgelopen periode stelselmatig ondergebracht bij de telefooncentrales Brievengat en Steenrijk. Wanneer ook de resterende tweehonderd abonnees onder deze beide centrales werden onmderverdeeld, zal de centrale Mahaai geëlimineerd kunnen worden, aldus Setel-directeur Kook.

Toeriste beroofd

WILLEMSTAD — Een toeriste van het cruise- schip is gisteren op de Westwerf beroofd van haar tas vlak voordat haar boot uit de haven van Curaçao vertrok. Zij heeft daardoor geen aangifte kunnen doen bij de politie, maar heeft dit incident wel laten melden aan de scheepsagent.

Het is niet de eerste keer dat vrouwelijke toeristen worden opgewacht op de Westwerf als zij naar hun boot teruggaan die dan ligt afgemeerd aan de Nieuwe werf. Bij de gesloten loods op de voormalige KNSM-werf werd gisteren om kwart voor twaalf een toeriste beroofd van ongeveer 300 dollar en een «creditcard» door twee jongemannen. Aangifte bij de politie is alleen mogelijk door de benadeelde zelf. Die kon door het vertrek van de Royal Viking Sea gisteren evenwel geen aangifte doen bij de recherche. Het signalement van de daders is wel aan de politie doorgegeven.

Men neemt aan dat het dezelfde types zijn die enkele weken geleden op dezelfde plaats geprobeerd hebben een toeriste van een cruise schip te verkrachten. In beide gevallen gaat het om toeristen van schepen van de Royal Viking- groep. Op de betrokken werf is geen bewaking.

Werk ABVO-leden hervat, dialoog mogelijk

Bemiddelingscommissie beschouwt taak als af

WILLEMSTAD— De Commissie van Goede Diensten beschouwt haar taak als afgedaan, nu de overheidsbonden besloten hebben het werk te hervatten, zodat er in een ongespannen sfeer met de regering onderhandeld kan worden. Zo heeft de commissie aan zowel de regering als de bonden bekend gemaakt.

De commissie werd in het leven geroepen door vertegenwoordigers van de handelssektor en de Raad van Kerken, toen er een conflict ontstond tussen de regering en de vakbonden. Zoals bekend eiste de vakbond nakoming van de verworven rechten, wat inhoudt betaling van de indexering en vakantie- uitkering volgens de wettelijke regelingen. De regering wees de bonden erop dat er geen geld is, maar deed een voorstel op grond waarvan verder onderhandeld kon worden.

De bonden ABVO, BHLP en NAPB meenden dat er sprake is van oplegging van maatregelen. Ze verklaren wel bereid te zijn aan tafel te zitten, op voorwaarde dat de regering de verworven rechten nakomt. Enkele van de bonden die aangesloten waren aan de "unie van overheidsvakbonden" meenden dat de regering de weg naar dialoog wel degelijk open gelaten had en sloten afzonderlijke akkoorden met de eilands- overheden. De overige bonden gingen tot actie over; de ABVO spande uiteindelijk een kort geding aan tegen de centrale regering dat vandaag dient.

De commissie van goede diensten vindt dat haar bemiddeling niet meer nodig is, "nu een oplossing in de problematiek dichtbij is". De commissie heeft al het mogelijke gedaan om te bereiken dat de bonden de acties stopzetten en het werk hervatten, en dat de twee partijen elkaar vinden en aan tafel zitten. Derhalve is de taak van de commissie ten einde gekomen, nu een lid van de unie van vakbonden het probleem via een rechtszaak uitvecht, aldus de commissie in een communiqué.

De vakbond ABVO heeft intussen laten weten te betwijfelen of de maatregelen die de regering voor andere sektoren gepland heeft, enige zin hebben. In het radioprogramma van de bond op Z-86 zei bestuurslid Hubert Bèbè Rojer dat maatregelen als bijvoorbeeld winstbelasting en vermogensbelasting in strijd zijn met de kreten van de regering dat ook andere sectoren er slecht voor staan. De ABVO, zo zei Rojer, is ten alle tijde bereid een steentje bij te dragen maar stelt daar wel voorwaarden aan. Zo eist de bond dat er een totaalplan komt van de perspectieven als er nu ingeleverd wordt. Het eindresultaat moet bekend gemaakt worden; bijvoorbeeld dat de gelden die de werknemers "inleveren" straks ten bate van de verruiming van de werkgelegenheid aangewend worden. Er moet een betere controle komen op de prijs van primaire consumptie- producten en er moeten maatregelen komen om prijsstijgingen in de vrije beroepen te voorkomen, vindt de bond. Tevens stelt de ABVO dat de regering de nodige fiscale maatregelen treft, opdat allen die meer kunnen geven dit ook doen. En dat alle ongeïnde gelden bij debiteuren van de regering zo spoedig mogelijk geïnd worden. Deze maatregelen komen in grote lijnen overeen met de voorwaarden waaronder de onderwijsbond Sitek zich bereid heeft getoond in te leveren.

Wilson met pensioen

Wijziging in top van Shell

WILLEMSTAD — Wanneer general manager ir Jim Wilson van Shell Curaçao NV eind april met pensioen gaat, wordt hij opgevolgd door de heer E. van Mourik Broekman. Deze laatste is thans hoofd van de Afdeling Marketing Development and Services (SMM) bij de olie-raffinaderij, Dit maakt de maatschappij vandaag bekend. Niet vermeld wordt voor hoelang die benoeming bepaald is.

Uitstel Sitek studie-dag

WILLEMSTAD— De studiedag voor onderwijzers van het bijzonder onderwijs die zondag moest plaatsvinden is uitgesteld. De Sitek maakt bekend dat om onvoorziene omstandigheden de studiedag geen doorgang kan vinden, maar dat nader bekend gemaakt wordt wanneer het doorgaat.

Mr Martina laat lotto schieten

Prijzengeld nummerverkoop omlaag

WILLEMSTAD— Als jurdisch adviseur van de vereniging van nummerverkopers, ziet oud- gezaghebber advocaat mr Ornelio Martina af van introduceren van een lotto- systeem in plaats van nummers. Hoe moeilijk het ook moge zijn, zal hij nu advies geven over de mogelijkheden om de nummerverkoop in de huidige opzet te handhaven en te legaliseren. Zo verklaarde de advocaat vanmorgen desgevraagd aan de Amigoe.

Zoals reeds bericht werd dinsdag een vereniging opgericht van mensen die betrokken zijn bij de organisatie van de verboden loterijen. In totaal zijn 56 personen bij de vereniging ingeschreven. Mr Martina werd hun adviseur.

Op de vergadering van dinsdag werd een oproep aan alle ingeschrevenen gedaan zich bij de Eilandsontvanger te laten registreren. Een oproep daartoe was reeds door gezaghebber Ronnie Casseres gedaan ter voorbereiding van het legalisatie- proces, waarbij de nummerverkopers een vergunning zullen moeten aanvragen.

Toen Martina zelf nog gezaghebber was, kwam hij met een voorstel voor de centrale regering om in plaats van legalisatie van de nummerverkoop — wat hij toen praktisch onmogelijk achtte — een lotto- systeem in te voeren. Daar maakte hi zelfs een dossier van. Dit voorstel heeft mr Martina nu niet aan de nummerverkopers voorgelegd. De vereniging wil het huidige systeem handhaven.

De eerste stap daartoe was verlaging van de prijzen, of in ieder geval standaardisering van de prijzen: zeventig procent van de verkoop wordt aan prijzen uitbetaald en de resterende dertig procent is voor de kosten. Er was namelijk een strijd ontbrand tussen de nummerverkopers, waarbij vanwege de concurrentie steeds hogere prijzen uitbetaald werden. Wie de hoogste prijzen had verkocht vanzelfsprekend meer. In zo'n strijd delven de "kleine" verkopers het onderspit. In de vergadering van dinsdag is beslist dat de prijzen zoals boven vermeld uitbetaald worden per 1 februari.

Het was vanmorgen niet mogelijk Eilands- ontvanger Hildo Leonora te bereiken om het aantal te krijgen van hen die zich tot nu toe hebben laten registreren als nummerverkopers.

Verdachte op wacht herkend als dief

WILLEMSTAD— Een politieagent in burger zag om kwart over negen 's morgens in de Avesweg dat een hem onbekende man zich uiterst verdacht ophield bij een daar geparkeerde auto. Bij onderzoek bleken de wieldoppen van de auto losgemaakt te zijn door de verdachte, met de bedoeling ze mee te nemen. De jongeman, U.M. van achttien jaar, werd ter plaatse aangehouden en naar de wacht te Rio Canario overgebracht.

Kort daarna meldde zich een dame aan de wacht om aangifte te doen van diefstal van een autoradio uit haar auto. Zij wees U.M. als de dader aan. De jongen bekende na verhoor de diefstal gepleegd te hebben. Op zijn aanwijzing werd de radio in het struikgewas achter het transformatorhuisje aan de Guadeloupeweg aangetroffen en in beslag genomen. Op de verdachte werd een schroevedraaier en combinatietang aangetroffen en in beslag genomen. De in beslag genomen goederen zijn aan de recherche gegeven en de verdachte opgesloten.

Controles politie-eenheden

WILLEMSTAD— Het personeel van de speciale justitiële brigade van de politie verrichtte op diverse plaatsen en adressen controles gehouden op aanwezigheid van illegale vreemdelingen, drugsbezit en vergunningslokaliteiten. Enkele vrouwen die niet op de periodieke controle ingevolge de besmettelijke ziekte verordening waren verschenen zijn verwezen naar de arts. Ook werd een verdachte aangehouden vanwege overtreding van de Opiumlandsverordening. Het betreft de negentienjarige A.B. die marihuana in zijn bezit had. Hij is overgegeven aan het personeel van het bureau Verdovende Middelen in verband met nader onderzoek.

CDA-Kamerlid Harrie Aarts: dit is krankzinnig

Ziekenhuis van Statia blijft heet hangijzer

ST. EUSTATIUS — In de afgelopen week bezochten Kamerleden uit Nederland St. Eustatius. Vier jaar geleden zijn zij hier voor het laatst geweest. Een belangrijk punt van het bezoek was het bekijken van het nieuwe ziekenhuis op St. Eustatius dat nu al 2 jaar ongebruikt staat.

Mevr. Wijnie Jabaay (PvdA) vertelde dat zij al onder minister Fons v.d. Stee belangstelling had voor dit ziekenhuis. Zij heeft nl. enig verstand van ziekenhuizen want zij is lid van het bestuur van een ziekenhuis geweest toen zij gemeenteraads- lid was in Dordrecht. Bij iedere begrotings- behandeling vroeg zij: "hoe staat het nu met dat ziekenhuis op St. Eustatius?", waarbij zij jaar in jaar uit als antwoord kreeg, dat er een onderzoek aan de gang is. Zij heeft daar op een gegeven moment geen genoegen meer mee genomen en is van haar eigen geld op vakantie naar St. Eustatius gegaan om met haar eigen ogen het ziekenhuis te bekijken. Zij heeft foto's gemaakt en de staatssecretaris van Volksgezondheid, die zij hier toevallig ontmoette, gevraagd om het ziekenhuis ook eens te bekijken. Terug in Nederland heeft zij schriftelijke vragen over het ziekenhuis aan minister Jan de Koning gesteld, die zoals zij zegt: "Wel veel afweet van ontwikkelings- samenwerking, maar niets van ziekenhuizen".

Minister de Koning heeft toen geantwoord dat hij in de commissie uitleg over het een of ander komt geven. Hij heeft dat toen gedaan, maar het bleek dat hij de commissie niet kon overtuigen van zijn gelijk en bleek ook van plan te zijn om de Rijks- gebouwendienst in Nederland ernaar te laten kijken. Dat vond mevr. Jabaay het verkeerde lichaam, want er is in Nederland een college van ziekenhuis- voorzieningen dat meer van dit soort zaken af weet. De commissie heeft toen gevraagd de hele zaak op te schorten tot er een uitzicht was wat er definitief gedaan diende te worden. Op de foto's was duidelijk te zien dat er scheuren in de muren zitten en er geen fundering is. Het is er volstrekt te donker, zo erg dat zij het gevoel had dat ze daar patiënten maken i.p.v. genezen. Er zijn bepaalde units gebouwd in het ziekenhuis zodat de patiënten, die van de operatietafel komen door het gras moeten rijden om in hun kamer te komen. Bovendien is er een watertank aangelegd, die met een chemische stof is behandeld. Als deze tank werkelijk zal worden gebruikt, zal het gevaar opleveren voor de volksgezondheid. Verder staat er nieuwe apparatuur in het fort opgeslagen en er zijn bedden die niet uit elkaar kunnen worden gehaald. Deze bedden kunnen niet door de deuren van het ziekenhuis. Er is een operatiezaal, maar er is geen specialist in het ziekenhuis.

Collegae van de Kamer- commissie hebben in het mondelinge overleg gezegd dat dit te gek is en dat als dit allemaal waar is dan is het geld, 2 miljoen gulden, weggesmeten. Mevr. Jabaay heeft de minister gevraagd om de zaak opnieuw te onderzoeken en ook om een oordeel te vragen aan de minister van Volksgezondheid, want zij wist dat de staatssecretaris van Volksgezondheid serieus naar deze zaak heeft gekeken en er een brief over had geschreven aan de minister.

De zaken zijn verkeerd aangepakt, aldus mevr. Jabaay. Nederland heeft hier een bi zondere verantwoordelijkheid, want er is fiat gegeven aan een nieuwe techniek nl. spuitbeton, dat voor de Antillen ongebruikelijk is. De Centrale regering en vooral de Nederlandse regering hebben fouten gemaakt. Het ziekenhuis moet afgebroken worden en het oude ziekenhuis moet opgeknapt en uitgebreid worden zodat St. Eustatius 15 bedden krijgt en er adequate voorzieningen zijn voor de volksgezondheid. "Dit is mijn taak en verantwoordelijkheid. Als er fouten zijn gemaakt met ontwikkelingshulp moet je deze fouten niet herhalen. Het ziekenhuis moet worden afgebroken, punt uit", aldus mevr. Jabaay.

Tijdens het debat in de Kamer is besloten dat minister De Koning niets zou doen. Hij zou eerst de zaak opnieuw laten bekijken. De bedoeling is ook dat de minister op de Antillen in een bestedings- overleg er nog over zou praten vooral met mensen die er verstand van hebben, zoals dr. Bakker op St. Eustatius. Zeer vreemd is nu dat minister De Koning een telegram heeft gestuurd aan minister Margo Croes waarin staat dat hij nu voor de laatste maal komt praten over het ziekenhuis. Zij wordt eraan herinnerd dat er in het protocol afspraken zijn gemaakt met de Antilliaanse regering over het ziekenhuis. Hij wil dat besluit nu uitvoeren. Mevr. Jabaay vindt dit verkeerd van De Koning: "Hij kan niet via de achterdeur de zaak doordrukken. Het verbaast mij dat de minister deze telex heeft gestuurd. Hij passeert en negeert hiermee de uitspraak van de Kamerleden. Dat kan hij niet doen. "Ik ben hier zeer slecht over te spreken en zal de minister hierover aan zijn jasje trekken".

Zij begrijpt ook niet wat de Nederlandse vertegenwoordiger bezield heeft; hij heeft de bouw kennelijk niet goed gecontroleerd. De Nederlandse vertegenwoordiger kan bouw- technisch advies vragen en hij hoeft maar met zijn vingers te knippen en er komt uit Nederland een of andere dure organisatie. Mevrouw Jabaay vindt dat dr. Bakker die 8 ton zo snel mogelijk moet krijgen, zodat hij kan beginnen met het werk. Overigens heeft het departement van Volksgezondheid op de Antillen een brief aan de Kamer geschreven dat zij tegen het opknappen van het nieuwe ziekenhuis zijn. Dit is het tegengestelde van wat zij in het verleden zeiden. Zij zijn dus van gedachten veranderd en dat moet kunnen, volgens Jabaay.

"Er mogen geen experimenten meer op de Antillen worden uitgevoerd. De minister moet over deze zaak beslissen, maar als de Kamer niet akkoord gaat, kan hij moeilijk verdergaan. In februari behandelen wij de begroting en als de minister niet doet wat wij vragen, dien ik een motie in", aldus mevr. Jabaay.

Dr. Bakker verklaarde aan de Kamer- leden dat hij geen nieuw ziekenhuis wenst. Hij wil het geld zo snel mogelijk ontvangen, zodat hij in staat is het oude ziekenhuis te repareren, enigszins uit te breiden en verpleeghuisbedden daarin te plaatsen. Hij wil ook de poli- kliniek een opknapbeurt geven, zodat hij beter kan werken en een betere accomodatie heeft en St. Eustatius een goede voorziening heeft voor zijn patiënten. Verder moet het materiaal en de apparatuur, die in het fort staat opgeslagen, zo snel mogelijk in gebruik moet worden genomen, want in de tropen vergaat dit spul snel. Nu kan het noch in het nieuwe noch in het oude ziekenhuis gebruikt worden.

Het nieuwe ziekenhuis is volkomen onbruikbaar en als het in gebruik zou worden genomen, zijn de exploitatie- kosten te hoog. Door de ongunstige bouw zal hij 2x zoveel personeel nodig hebben. Nu draait het oude ziekenhuis op 15 mensen waaronder 1 gediplomeerde verpleegkundige.

De heer Harrie Aarts (CDA) verklaarde dat de 8 ton besteed moet worden om het nieuwe ziekenhuis af te maken of er iets aan te doen, anders wordt het zo duur, volgens hem. Hij zei dit vóór het bezoek aan het nieuwe ziekenhuis. Daar aangekomen vroeg hij zich af hoe dit mogelijk is. "Dit is krankzinnig", aldus de heer Aarts.

Tafelkleden gestolen

WILLEMSTAD— Voor 30.000 gulden aan tafelkleden en kledingstukken zijn uit een opslagplaats te Zeelandia gestolen. Toegang werd verkregen door het verwijderen van enkele zinken dakplaten.

Voorlichting over studeren in "Amerika"

WILLEMSTAD— In Jeugdhuis De Tamarijn wordt zaterdag 4 februari voorlichting gegeven aan studenten die in de Verenigde Staten willen studeren. De voorlichting wordt gegeven door mevrouw Helene Reynolds, onderwijs-adviseuse uit Princeton, New York.

Mevrouw Reynolds bracht reeds in november een bezoek aan Curacao toen ze informatie verschafte aan leerlingen van de Mavo, Havo en VWO over de "colleges" en "high schools" in Amerika. De belangstelling onder de Curacaose jeugd voor studie in de VS is de laatste jaren sterk toegenomen, maar er bestaat een schaarste aan goede en volledige informatie.

Naast de informatie over scholen in de Verenigde Staten geeft mevrouw Reynolds ook informatie over diverse zomerkampen. De VS telt een grote variëteit kampen gericht op een bepaalde sport, hobbie of aktiviteit. Er zijn bijvoorbeeld ook dieet- kampen en computerkampen. Voor meer inlichtingen over de mogelijkheden voor een gesprek met mevrouw Reynolds kan men contact opnemen met Marga Rowaan Wilhelminalaan 7, telefoon 43895 of bij geen gehoor 70759.

Botsing door onvoldoende afstand houden

WILLEMSTAD— Veertien aanrijdingen met gezamenlijke materiele schade van 22.175 gulden waren er in het verkeer van donderdag op Curacao. In totaal raakten drie mensen gewond.

Om twaalf uur 's middags was er een aanrijding op de Perseusweg ter hoogte van de Lyraweg tussen twee personenauto's. Oorzaak: een bestuurster regelde haar snelheid niet goed, waardoor ze achterop botste tegen een auto die voorgesorteerd had om de Lyraweg op te rijden.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Refresqueria Ingrid.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheraton hotel; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 22950, 21639 en 22316.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 110.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
geen voorstellingen
***

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
***

BOTICA'S: Oranjestad: Aruba, tel.: 21081; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter B.A.R. Heinze, Kaya Maguey 5, tel.: 24783.
San Nicolas en Savaneta: dokter J. Tromp, Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.
***

WEEKEINDEDIENST tandarts van zaterdag 12.00 uur t/m maandag 08.00 uur gelieve telefoniste Dr. Horacio Oduber Hospitaal op te bellen, tel.: 24300.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).
***

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden; dinsdag van 19.30-20.30 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano.

SAC: 18.00 uur verkiezing kinderkoningin Brasil - Centro di Barrio Brasil (Jamming Bras).

SPORT
SOFTBAL: 19.15 uur AVC vs Athletic Seg. Aponte - Kibr. League; 21.00 Mazoveca (Ven) dames vs sel. Pabao - stadion.

ZAALVOETBAL (georganseerd door FEFUSA): 19.00 uur Arubaanse Wegenbouw vs Van Dien & Co.; 20.00 uur Young Boys vs Conar; 21.00 uur ASK Apollinaris vs Colegio Arubano - Estrellaclub.
***

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHEPEN: 10.00-20.00 uur "The Victoria"; 16.00-24.00 uur "Royal Odyssey" - vert. SELMA.

SAC: 18.00 uur verkiezing kinderkoningin Savaneta - Heilig Hartschool.

SPORT
SOFTBAL: 16.00 uur int. wedstrijd: Mazoveca vs sel. Pariba - SJC Blancoe.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: om de twee weken op maandag geopend van 16.00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagavond gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdag de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur. Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

LIGA DI MARIA (San Nicolas): iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social opgehaald worden - Milagrosa Center, Theresiaplein 6.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.30 Littlest Hobo; 18.00 Ren je Rot; 19.30 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 The Jeffersons (George and Louise in a bind); 21.00 Wrestling; 22.00 Movie of the Week (Murder in Texas, I); 24.00 Resumen di Noticias; 24.05 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 The Muppet Show; 17.30 The Pink Panther show; 18.00 Dukes of Hazzard (Officer Daisy Duke); 19.00 Progr. di RVD; 19.30 National Geographic (The living sand of Namib); 20.30 Here's Lucy (Sky Diver); 21.00 Count Down; 22.00 Estreno (Murder in Texas, II); 21.00 Sluiting.

Spoedig uitsluitsel verwacht Nederlandse participatie

WEB levert weer aan heel Aruba stroom

ORANJESTAD — Op de gistermiddag gehouden persconferentie door algemene adviseur Betico Croes, WEB- gedeputeerde Daniel Leo en WEB- hoofd ing. Chenco Yarzagaray over het stroomprobleem bij het WEB bleek dat de oorzaak voor de vele "split tubes" nog niet gevonden is.

Verder werd bekend gemaakt dat besloten werd een gasturbine van 22.8 megawatt te kopen die binnen 110 dagen in werking moet zijn en dat bij het WEB een reorganisatie komt met inschakeling van consultants.

WEB- hoofd Yarzagaray verklaarde dat op zoek naar de oorzaak van de split tubes, en na het niet langer gebruiken van Nalco- chemicaliën, nu ook besloten werd een ander soort olie (bunker sea fuel) in de ketels te gebruiken. De situatie is zodanig dat vanaf gisteren aan het hele eiland stroom geleverd wordt door de drie in bedrijf zijnde ketels. Ketel nummer 2 levert 85 ton, ketel nummer 3 90 ton en ketel nummer 5 106 ton. Hij zei te hopen dat over 110 dagen wanneer de gasturbine in werking is, overgegaan kan worden tot een "replate"- beurt aan alle 5 ketels.

Gedeputeerde Leo verklaarde dat nog getracht werd om een aak te contracteren, die uitgerust is met een power- plant en onlangs nog op Jamaica hulp bood nadat door sabotage de stroom was uitgevallen, maar men had geen succes gehad. Van de Amerikaanse consul op de Antillen vernam de gedeputeerde dat deze boot defect is en in de Verenigde Staten gerepareerd wordt en dat dit tot oktober kan duren.

Betico Croes stelde naar aanleiding van de uitbreiding van de WEB- centrale met een 33 Megawatt- turbine, gisteren nog telefonisch contact te hebben opgenomen met KABNA- directeur Moerman die hij meedeelde dat Aruba uiterlijk volgende maand een beslissing verwacht over de wijze van Nederlandse participatie in de financiering van dit project van 25 miljoen dollar. Volgende week al — wanneer de heer Moerman samen met minister De Koning naar de Antillen komt — zal over dit project worden gesproken.

Cocktail om stroom ellende te vergeten

ORANJESTAD — In het Concorde-hotel wordt vanmiddag een cocktail-party gehouden voor alle toeristen die op Aruba aanwezig zijn. Het initiatief hiervoor is uitgegaan van de Aruba Hotel and Tourist Association, De Palm Tours en de Aruba Taxi Transfers. De gasten zullen van hun hotels gratis naar Concorde-hotel worden vervoerd door bussen van De Palm Tours, Arubus en taxi's. Tijdens de cocktail-party zullen twaalf prijzen — in de vorm van een week vrij verblijf in één van de Arubaanse hotels — onder de gasten worden verloot. De cocktailparty werd georganiseerd om op deze wijze aan de bezoekers van Aruba dank te brengen voor hun begrip en morele steun bij de recente stroom-problemen op Aruba.

Idefre-raad: training voor mini-marathon nu al beginnen

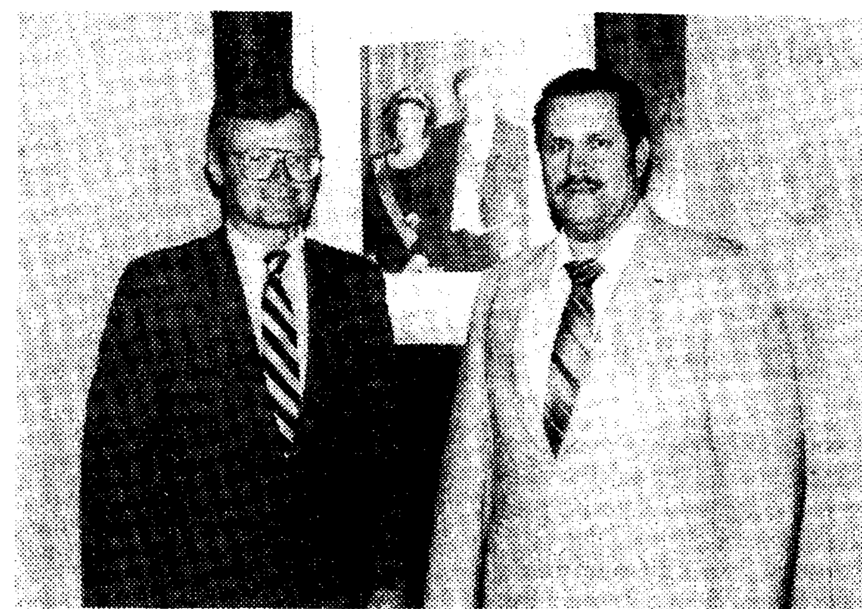
ORANJESTAD — Sportinstituut IDEFRE is reeds begonnen met de voorbereidingen voor de jaarlijkse mini- marathon (30 km van San Nicolas naar Malmok) op 18 maart. De lokale deelnemers worden reeds verzocht met hun training te beginnen om een zo goed mogelijk figuur te slaan tegen de buitenlandse deelnemers. De uitnodigingen voor deelnemers uit het buitenland zijn inmiddels reeds de deur uit. De lokale deelnemers hebben tot en met 15 februari de gelegenheid zich in te schrijven bij IDEFRE. Zij moeten bij de inschrijving een pasfoto meebrengen.

Opvarende wil op Aruba blijven

ORANJESTAD — De Havenpolitie meldde dat tijdens de uitklaring van het schip Niño de la Noche" het bemanningslid A.V. (42) vermist werd. De politie stelde een onderzoek in. Nadat het schip was vertrokken, trof de politie bij de markthallen de „vermiste" zeeman aan. Hij verklaarde dat het hem op Aruba goed beviel, hij niet meer aan boord van het schip wilde gaan en dat hij op Aruba wilde blijven. De Immigratie legde hem uit dat dat zomaar niet kan. Zijn papieren werden in orde gemaakt en hij werd per eerstvolgend vliegtuig naar zijn land van herkomst teruggezonden.

Test voor sportleraar-opleiding

ORANJESTAD — Morgenmiddag 12 uur wordt een begin gemaakt met de verschillende testen voor jongelui die gesolliciteerd hebben naar een beurs voor de sportleraren- opleiding bij het CIOS. Om twaalf uur wordt begonnen met de zwemtest bij het Concorde hotel. Hierna zullen vanaf half twee de andere testen worden afgenomen in de gymnastiekzaal van de J.F. Kennedyschool.



ORANJESTAD — De nieuwe Amerikaanse consul op Curaçao, J. Kuning, bracht een bezoek aan Aruba, waarbij een beleefdheidsbezoek werd afgelegd aan de eerste burger Pedro Bislip.

Bijeenkomst van wielrenners

ORANJESTAD — Op 3 februari organiseert IDEFRE in samenwerking met de wielersportcommissie een vergadering voor alle wielrenners en andere belangstellenden die van plan zijn aan wedstrijden te gaan deelnemen. Op deze vergadering zal informatie worden gegeven over de wielersport in het algemeen, over de voor dit jaar voorgenomen wedstrijden, de soorten wedstrijden die georganiseerd zullen worden en het vormen van equipes onder de deelnemers.

Stemmen over Nixon

NEW YORK — Oud-president Richard Nixon van de Verenigde Staten ondergaat dezer dagen een bekend gevoel: hij is in afwachting van de uitslag van een stemming. Voor 1,8 miljoen dollar wil Nixon namelijk een twaalf kamers groot appartment kopen aan Park Avenue in New York. De directie van 760 Par Ave ging met de koop akkoord, maar omdat het cooperatief gebouw is, hebben de mede-bewoners medezeggenschap. De 96-jarige Jacob Kaplan is niet zo enthousiast over de mogelijke komst van Nixon in zijn flat. Hij heeft daaraan uiting gegeven in een brief aan de medebewoners en wijst er op dat er dadelijk de hele dag agenten van de veiligheidsdienst zich gaan ophouden in de flat. Onze kleine, enige lift wordt dan de hele dag bezet gehouden door de agenten van deze dienst. En verder zijn er de halvegaren die de oud-president wel eens naar het leven kunnen staan en die daarom naar onze buurt komen, waardoor het gebouw aan waarde inboet. Maandag komen de flat-bewoners bijeen om te stemmen over Nixon.



****

SAVANETA ZAL met een groep van 150 personen "Birds Fantasy", twee brassbands — Saribana Brass en Savaneta Brass — praalwagen en verschillende stukken aan de grote parade van het 30ste Arubaanse carnaval deelnemen. Er zijn nog 20 plaatsen open, waarvoor contact kan worden opgenomen met Martica Arends, Savaneta 384 (telefoon 47032). Savaneta heeft de afgelopen jaren enige malen de prijs van groep van het jaar gewonnen en zal daarnaar ook dit jaar weer streven.

****

MORGENAVOND ZES uur vindt in de Heilig Hartschool de verkiezing plaats van de kinderkoningin van Savaneta. Zich voor zich kandidaat hebben gesteld: Vanesca Figaroa, Luella Oduber, Julissa Paskel, Fanny Alberts, Doris Schwengle, Hayde Thijssen en Jeanine Britten.

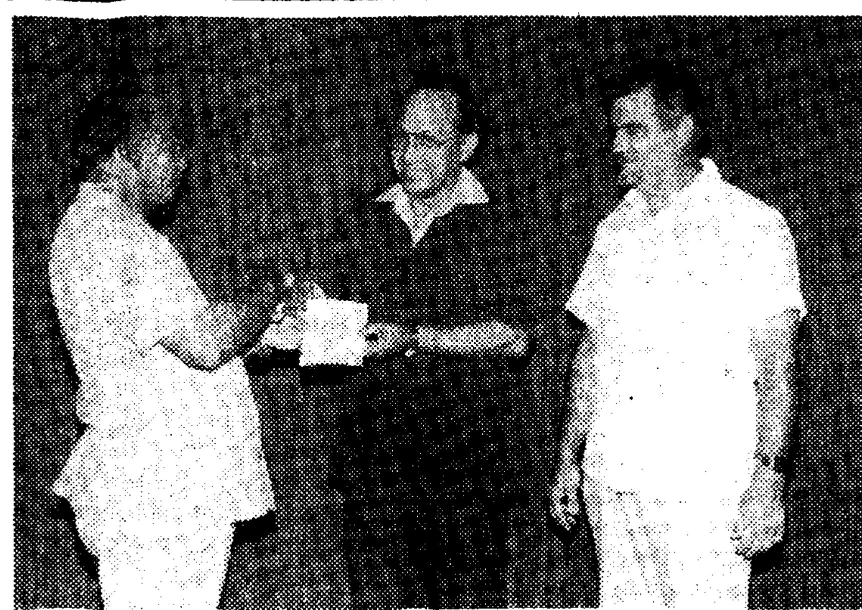
****

OP 4 FEBRUARI wordt in de H. Hartschool een dansavond gehouden waarbij Savaneta's jeugdkoningin Gina Yarzagaray gekroond wordt. Een week later wordt op dezelfde plaats Savaneta's carnavals- koningin Monica Arends gekroond. Van Kessel Construction treedt dit jaar weer op als sponsor van de carnavalsactiviteiten te Savaneta.

****

VOOR DE verkiezing van Santa Cruz jeugd- koningin — zondagmiddag vijf uur bij de Credit Union — hebben zich de volgende kandidaten gesteld: Maruska Croes (Estrellaclub), Judith Rasmijn (Sport Boys), Leticia Valdez (Fistula Fantasy Club), Selfa Erasmus (Lee Tai), Vivian Werleman (Trappers) en Mirela Werleman (Arukorf).

****



ORANJESTAD — In tegenwoordigheid van het hoofd van het Instituto di Cultura, Leo Tromp, heeft de bekende Arubaanse munten-verzamelaar Marco Odor aan gedeputeerde Frank Croes (zie foto) zijn boekje „Introduccion Numismatico" aangeboden. In dit boekje gaat de heer Odor uitvoerig in op zijn hobby, een museum van muntenverzameling. Hij beschrijft er uitvoerig zijn ervaringen van de laatste jaren. De heer Odor wil door dit boekje een leegte vullen over publicaties over dit onderwerp. Reeds dertig jaar houdt hij zich met de verzameling van munten en medailles bezig en heeft in Instituto di Cultura een verzameling van 30.000 stuks die dagelijks veel bezoekers trekt.

Campagne oppositie over heel het land

Van Brazilianen wil 81% directe presidentskeuze

RIO DE JANEIRO — Van de Brazilianen is niet minder dan 81 procent voorstander van directe presidents- verkiezingen. Zo blijkt uit een opinie-onderzoek, waarvan de resultaten in de pers gepubliceerd werden. Dit gebeurde in een periode waarin de militairen duidelijk laten blijken afkerig van dit idee te zijn.

Het opinie-onderzoek is georganiseerd door Gallup. Aan het licht kwam dat tussen februari 1980 en december 1983 het aantal mensen dat zich uitsprak ten gunste van een directe verkiezing van de president groeide van 63 procent tot 81 procent. Het aantal mensen dat voorstander is van het huidige systeem van indirecte verkiezing via een kiescollege daalde van 29 procent tot 10 proent in dezelfde periode. Deze indirecte verkiezingen zijn in zwang sedert de militairen aan de macht zijn, namelijk sedert 1964. De rest van de ondervraagden hield er geen mening op na of had er nog geen beslissing over genomen. Bij dit onderzoek werden 2.998 mensen uit 21 van de 23 Braziliaanse staten ondervraagd.

President Joao Figueiredo die enige tijd leek te opteren voor het idee van de directe verkiezingen, zij het wel in een later stadium, heeft nu duidelijk gemaakt dat hij niet van plan is een voorstel in te dienen om het huidige systeem te amenderen. Ondertussen neemt de campagne van de vier oppositiepartijen om de directe presidentsverkiezingen af te dwingen in kracht toe. De campagne krijgt langzamerhand een nationaal karakter. In verband daarmee worden over het hele land bijeenkomsten belegd waarin de verschillende partijen samenwerken en waarin de noodzaak van directe verkiezingen van de president wordt beklemtoond. In Sao Paolo kwamen daarvoor tienduizenden op de been. Eerder werden dergelijke betogingen ook gehouden in Curitiba, Porto Alegre en Salvador. Op muren van gebouwen komt de eis ook steeds meer voor. Er zijn ook stickers in omloop. In een aantal steden zij er stembussen geplaatst om de mensen gelegenheid te geven hun stem uit te brengen ten gunste van het kiezen van de president. Dit gebeurt onder het militaire systeem zodanig dat het leger de langste vinger in de pap heeft en in feite bepaalt wie de nieuwe president wordt.

Geld gestolen

ORANJESTAD — In een woning te Calabas werd 400 gulden uit een kistje in de slaapkamer weggenomen. Vermoedelijk liet de bewoner de voordeur open toen hij even weg moest.

ORANJESTAD — Begin februari wordt in de activiteitenruimte van de Openbare Leeszaal te Oranjestad een tentoonstelling gehouden van het werk van de Arubaanse kunstenaar Gustav Nouel Jr. „Bolivar — Luz de la Gran Colombia", dat op 16 februari door gedeputeerde Frank Croes aan de nieuwe Venezolaanse president Haime Lusinchi zal worden aangeboden. Begin februari zal de heer Nouel — op de foto met de directrice van de bibliotheek Alicia van Romondt en zijn schilderij — het schilderij aan gedeputeerde Frank Croes overdragen.





ORANJESTAD — In Instituto di Cultura werd maandagavond een tentoonstelling geopend van werken van Arubaanse kunstenaars, welke binnenkort naar Venezuela worden gezonden voor een tentoonstelling van Arubaanse werken in het Venezolaanse ministerie van Wetenschappen. Op 16 februari wordt deze tentoonstelling in Caracas door gedeputeerde Frank Croes geopend. Niet minder dan zestig schilderwerken en zeven handenarbeid-artikelen gaan naar deze tentoonstelling. Bij de foto: Leo Tromp en Elvis Tromp van Instituto bij een werk van de jeugdige Arubaanse kunstenares Giolina Henriquez die kunst studeert in de V.S. en uitleg geeft van een van haar werken.

Sportmateriaal buit gemaakt

ORANJESTAD — Vijf glazen shutters werden uit het raam van de gymnastiekzaal van de Technische School verwijderd, waardoor onbekenden een ongewenst bezoek konden brengen. Na hun vertrek bleek nogal wat speel-materiaal — drie voetballen, zes softballen, veertien handschoenen en basketbalmateriaal — verdwenen te zijn. De directeur van de school deed aangifte en de politie zoekt naar deze „sportieve" inbrekers.

Speciaal sportprogramma voor jeugd

ORANJESTAD — Als lid van de International Association for Sports Information (IASI) zal Aruba ook deelnemen aan de internationale activiteiten die gehouden zullen worden in 1985, het Internationale jaar van de jeugd.

Van Iasi-voorzitter dr K. Ringle vernam Idefre's directeur Roy van Putten dat onder meer een internationale bibliografie, getiteld „Biblyouth 84", zal worden samengesteld en dat Aruba ook een bijdrage levert aan dit project. „Scuola dello sport", in Rome, zal voor de publicatie van dit project zorgen.

Idefre heeft in 1983 verschillende van zijn activiteiten op de video gedocumenteerd en zal deze naar Rome sturen als bijdrage aan „Biblyouth 84".

Het is de bedoeling om in het Internationale jaar van de jeugd, zoals uitgeroepen door de Verenigde Naties, uitgebreid aandacht te besteden aan de situatie van de jeugd, zijn problemen en aspiraties om hem aldus in het ontwikkelingsproces te betrekken. Op Aruba zaal Idefre dit jaar met alle sport-instanties vergaderen om te komen tot een speciaal programma voor de jeugd gedurende 1985.

Zestig pv's voor te snel rijden

SAN NICOLAS — De geuniformeerde dienst van de politie deelde in verband met het overschrijden van de maximum snelheid — in enkele uren tijd — zestig processen-verbaal uit. Ter hoogte van de verkeerslichten te Savaneta werden 46 pv's uitgedeeld en 14 in de Pastoor Hendrikstraat. Deze controles zullen constant plaats vinden om te trachten diverse overtredingen en ongelukken te voorkomen.

KLM-tarieven onder aandacht parlementen

Toerisme planning is harde noodzaak

WILLEMSTAD — De Nederlands/Antilliaanse parlementaire werkgroep die zich de afgelopen tijd boog over financieel-economische aangelegenheden, is van mening dat het toerisme op de Antillen een planmatige aanpak behoeft. Alleen op basis van goede, eilandelijke studies en plannen ter bevordering van het toerisme, kan verantwoorde financiering voor specifieke onderdelen plaatsvinden, meent zij. De werkgroep denkt hierbij aan een liefst integrale studie en planning.

Naast de eilandelijke aanpak, kan mogelijk ook voor een algemene, door de eilanden gezamenlijk bepaalde aanpak worden gekozen.Daarbij wordt gedacht, aldus de werkgroep, aan randvoorwaarden voor een goed functionerende toeristische bedrijvigheid, zoals goede scholing van personeel voor de hotels, een volledige en gezamenlijke promotie in zowel binnen- als buitenland en noodzakelijke beheersing van de luchtvaarttarieven met daarnaast de bevordering van chartervluchten op de Nederlandse Antillen.

Voor de overheid ziet de werkgroep in deze ook een taak weggelegd. De centrale overheid, aldus de werkgroep, zou een gunstig, dan wel gunstiger, klimaat kunnen scheppen voor het toerisme, zonder daarbij de eigen verantwoordelijkheid voor een eigen beleid van de eilanden aan te tasten. Arbeidsrust, zoveel mogelijke vrijwaring van bijzondere lasten op voor de hotelsector essentiële goederen en vrijstelling van visumplicht van bepaalde groepen reizigers, zoals bijvoorbeeld Zuid-amerikanen, zijn van groot belang.

De werkgroep merkt echter ook op dat het intereilandelijke vakantieplan eveneens meer bekendheid en promotie verdient. Het toerisme van Antillianen binnen het eigen gebied, lijkt de werkgroep, onderandere door middel van chartervluchten en het zogenaamde Antilliaanse tarief, een niet onbelangrijke potentiële markt. Zij vindt dat die markt ook in de integrale eilandelijke studies en plannen niet uit het oog verloren moet worden.

Naast gunstige omstandigheden op bijvoorbeeld fiscaal terrein en een goede marketing, is ook verbetering van het product van essentieel belang, stelt de werkgroep in een aantal conclusies. Behalve het hotelwezen speelt de toeristische infrastructuur tevens een grote rol. Intereilandelijke samenwerking, waarbij bijvoorbeeld een gecombineerde reis Aruba, Curacao, Bonaire aangeboden wordt, kan een belangrijke trekpleister worden, merkt zij op. In verband met het werven van de iets minder draagkrachtige toerist zou wellicht iets eenvoudiger hotelaccomodatie kunnen worden aangeboden tegen lagere prijzen, zegt de werkgroep overigens nog.

Alhoewel de werkgroep aanmerkt dat de hotelprijzen naast de hoge luchtvaarttarieven een belangrijke belemmering vormen voor het bereiken van de Europese markt, erkent zij dat dit probleem niet zomaar op te lossen is. De sleutel hiervoor ligt per slot van rekening niet alleen bij de Antilliaanse hotels. Die werken binnen het Caribische gebied met prijsafspraken van de Caribbean Hotel Association. De werkgroep wijst tegelijkertijd overigens wel op de mogelijkheid van goedkope package-deals zoals die welke de gezamenlijke Arubaanse hotelhouders afsloten met een aantal Europese tour-operators. Ook op de andere eilanden zouden zulke initiatieven kunnen worden overwogen, vindt de werkgroep. Gedacht kan worden aan nadere samenwerking in het kader van de eerdervermelde drie-eilandentrip. Hoe dan ook, zo besluit de werkgroep, zullen in het kader van de in beide parlementen aangenomen moties de luchtvaarttarieven van de KLM de voortdurende aandacht van de delegaties behouden. Die moeten zo mogelijk worden verlaagd, terwijl het inzetten van chartervluchten moet worden vergemakkelijkt.

Oorlog tegen cocaïne mislukt in Bolivia

LA PAZ — De oorlog tegen de cocaine lijkt in Bolivia te zijn verloren. De pogingen van de Amerikaanse regering om Bolivia te steunen bij het onder controle krijgen van de coke-cultuur heeft geen goede resultaten opgeleverd, zo stelde de Washington Post vast. Boliviaanse autoriteiten citerend die niet bij name willen worden genoemd constateert de Post dat dit plan een mislukking is geworden als gevolg van traag optreden, gebrek aan efficiency en ook als gevolg van corruptie.

De Verenigde Staten hebben Bolivia fondsen tot in totaal 75 miljoen dollar ter beschikking gesteld en verder ook technische bijstand om de handel in verdovende middelen een kopje kleiner te maken. In plaats van een terugdringen van de coke-cultuur heeft men kunnen vaststellen dat de omvang van de bewerkte cocaine in de voorbije vijftien maanden is toegenomen.

Zolang bepaalde structuren niet zijn ontmanteld zal er geen vooruitgang worden geboekt, zo verklaarde een diplomaat.

Achtervolgd

LONDEN — Een onbekend gebleven man heeft in Londen kans gezien zich te onttrekken aan een autocontrole van de politie. Hij deed het echter wel op een tragische manier. De man zag kans de controle te ontlopen, maar werd daarna door de politie gevolgd. Bij de koude Theems gekomen stapte de man uit zijn auto en sprong in het water. Men heeft hem niet meer teruggevonden zodat men aanneemt dat hi zijn vlucht met de dood heeft moeten bekopen.

Auto kampt met wieltekort

WILLEMSTAD— Tussen kwart over acht 's morgens en half één 's middags is een band vanonder een auto gestolen. De auto stond geparkeerd te Waaigat.

Het weer

VOLGENS DE METEO blijft de kans op een plaatselijke bui bestaan tot zaterdagmiddag twaalf uur. Wat de wind betreft, deze blijft matig tot vrij krachtig, uit oostelijke richting waaien. Er zijn geen storingen van betekenis voor het Benedenwindse weer in het Caribisch gebied geconstateerd. Het weerbeeld blijft dus waarschijnlijk min of meer ongewijzigd.

*****

ROME — Nog dit jaar kunnen de diplomatieke relaties tussen Vaticaan en Polen worden hersteld, aldus de Poolse primaat kardinaal Glemp, die een bezoek bracht aan de paus. Onder meer over deze kwestie is tussen beiden gesproken. Geen enkel Oostblokland heeft deze relaties met het Vaticaan.

*****

Officier eist twee jaar cel voor steekpartij

Raadsman: cliënt vindt vrouw moet niet zeuren

WILLEMSTAD— "Ik heb de indruk dat beklaagde vindt dat zijn ex-vrouw niet zo moet zeuren en dat hij een lichthartige opvatting heeft over het gebeurde; namelijk dat hij als een wilde op zijn ex-vrouw instak". Zo verklaarde officier van justitie mr Gorter woensdag bij de behandeling van de zaak tegen de man J.F. De officier eiste twee jaar hechtenis met aftrek van voorarrest.

Beklaagde stond terecht voor mishandeling van zijn ex-echtgenote op 14 november vorig jaar. Ze zijn vier jaar geleden gescheiden, maar sinds enkele tijd probeerde beklaagde zijn ex-vrouw ertoe te bewegen weer samen te wonen. Zij voelde daar kennelijk niet veel voor, aangezien hij haar herhaaldelijk mishandelde.

Op de bewuste morgen was hij een mes gaan kopen, zogenaamd om tijdens zijn werk als electriciën te gebruiken voor het snijden van draden. Hij begaf zich echter naar de zaak waar zijn ex-echtgenote werkte. Het was tegen het middaguur en het slachtoffer wilde net in haar auto stappen om naar huis te gaan. Beklaagde sprak haar weer aan, wederom met de bedoeling de relatie te hervatten, maar zij verweerde zich en zwaaide zelfs met haar tas om hem ver van haar af te houden.

Toen hij dit verzet bemerkte haalde beklaagde het mes te voorschijn. De dame schrok en hij stak toe - naar hij verklaarde een of twee keer. Hoe dan ook zijn ex-vrouw liep zes verwondingen op aan de armen en een been. Beklaagde wilde na zijn daad weggaan, maar werd vastgegrepen door twee mannen die het incident hadden zien gebeuren. Zij hielden hem in bedwang tot de politie arriveerde, hoewel beklaagde hen diverse dreigingen naar het hoofd slingerde.

Officier Gorter meende dat beklaagde de feiten te licht opvat, misschien omdat hij tijdens het voorval niet helemaal nuchter was; hij had vijf biertjes op. Beklaagde zelf verklaarde sinds zijn echtscheiding een chronische drinker te zijn geworden. De officier vond dat er opzet en voorbedachte rade in het spel was, aangezien beklaagde speciaal een mes was gaan kopen. Bovendien had beklaagde tijdens het insteken op zijn echtgenote volgens getuigen verklaard haar te zullen onthoofden. Gorter verklaarde dat beklaagde zijn ex-vrouw "flink toetakelde" en zwaar lichamelijk letsel toebracht. Beklaagde heeft volgens hem te kampen met een overdosis aan zelfmedelijden, versterkt door gebruik van alcohol.

De officier kon niet nader ingaan op de aard of ernst van het letsel dat het slachtoffer opliep, door wat hij noemde "een ruiterlijk gebrek aan medewerking", waardoor er geen medisch rapport beschikbaar was. Hij meende in ieder geval dat er geen verzachtende omstandigheden zijn die in aanmerking genomen dienen te worden.

Advocaat mr Arrindell had aanmerking op het politieproces verbaal, dat "doet geloven alsof beklaagde voor eens en voor altijd zijn ex-vrouw wilde afmaken met een pasgekocht keukenmes". Hij was het niet met de officier eens dat het kopen van dat mes een voorbereiding op de steekpartij was, aangezien zijn cliënt het mes nodig heeft tijdens zijn werkzaamheden als electriciën. "Mijn cliënt probeerde slechts voor de zoveelste keer de samenleving met zijn ex-vrouw te hervatten" verklaarde de advocaat. Hij vroeg zich af of beklaagde inderdaad op het slachtoffer instak, of dat zij zichzelf aan het mes verwondde, door wild met haar ledematen te zwaaien. Hoe het ook zij, er is volgens de raadsman nooit het voornemen geweest om het slachtoffer ernstig te verwonden of "af te maken". Als dat het geval was geweest had mijn cliënt alle tijd gehad vitale lichaamsdelen te raken, zoals bijvoorbeeld de borst of buik, aldus mr Arrindell.

Na het repliek van de officier en het laatste woord van de beklaagde sloot rechter Pietersz het onderzoek af en zei op 8 februari uitspraak te doen.

Aanval van Beljavski afgeslagen

Kortsjnoi blijft koploper Hoogoventoernooi

WIJK AAN ZEE — Viktor Kortsjnoi heeft donderdag de aanval van Aleksander Beljavski op zijn leidende positie in het Hoogovens- schaaktoernooi afgeslagen. Het duel in de elfde ronde tussen de koploper en zijn naaste concurrent eindigde donderdag in Wijk aan Zee na 45 zetten in remise. Daardoor behield Kortsjnoi met nog twee ronden te spelen zijn minimale voorsprong van een half punt. Kortsjnoi moet achtereen- volgens nog aantreden tegen Andersson en (zondag in de slotronde) tegen Van der Sterren, Beljavski krijgt nog twee Nederlanders (Van der Wiel en Ree) tegenover zich.

Het treffen tussen Beljavski en Kortsjnoi begon 25 minuten later dan de bedoeling was. Al die tijd was de verschrikkelijke Viktor de afwezige. Zou de ex-Rus op zijn beurt een boycot- actie zijn begonnen nu zijn vroegere landgenoten van hoger hand toestemming hebben gekregen wel tegen hem te spelen?

De waarheid was prozaïscher. Besneeuwde straten en een verlaten taxi hielden Korst noi vast in het ziekenhuis van Heemskerk waar hij deze week al eerder een bezoek heeft gebracht. Rond het beginuur meldde hij telefonisch zijn malheure aan arbiter Cosntant Orbaan, die terstond de wel aanwezige Beljavski informeerde. "Als hij erom vraagt, wil ik de klok wel stilzetten", opperde de Sovjet- burger behulpzaam. Maar dat had Kortsjnoi niet gedaan en dat deed hij ook niet toen hij uiteindelijk met hoed en open jas aan het podium van de sporthal Wijk aan Zee beklom. Hij plofte op zijn stoel, deed een zet en drukte de voortdurend lopende klok in.

Een uur of drie later had hij het verschil in tijd al weer goed gemaakt, wat niet wegnam dat hij aan het einde van het vijfde uur in hevige tijdnood geraakte. Beljavski overigens niet minder. Dat had te maken met de gecompliceerdheid van de stelling. Het duo waagde zich aan de Nimzo- Indiër en wel aan de speelwijze die Euwe destijd betitelde als de normaal- variant. Sinds een jaar of dertig zijn daar bibliotheken over volgeschreven, wat het voordeel heeft dat er twintig zetten lang of zelfs nog meer niets te bedenken valt dat al niet eens in een of andere partij is uitgeprobeerd. Maar als eenmaal de betreden paden tot het einde zijn afgelopen, opent zich een niemandsland vol gevaren en avontuur. En zo ook in dit geval. In de overgang naar het middenspel speelde Kortsjnoi het zo scherp dat hij er een pion bij in schoot.

Beljavski schiep zich kansen, maar inmiddels had ook hij zoveel tijd verbruikt dat hij in het laatste uur zich gedwongen zag de kwaliteit te geven.

Stand na elf ronden: 1.Kortsjnoi 8 1/2; 2.Bel avski 8; 3.Nikolic 6 1/2; 4.Miles, Van der Wiel en Andersson 6; 7.Hübner en Ree 5 1/2; 9.Adorjan, Sosonko en Toekmakov 5; 12.Ligterink en Torre 3 1/2; 14. Van der Sterren 3.

Polen wint voetbaltoernooi om Nehru-beker

CALCUTTA — Polen heeft het internationale voetbaltoernooi om de Nehru-beker gewonnen. In de eindstrijd versloegen de Polen met 1-0 China. Bij de rust was nog niet gescoord. Roman Wojcicki was de maker van het enige doelpunt.

Lendl en McEnroe favorieten voor indoortitel

PHILADELPHIA — De favorieten bij het toernooi om de indoor-tenniskampioenschappen van de Verenigde Staten hebben zich gisteren moeiteloos geplaatst voor de kwartfinales. Ivan Lendl, als eerste gerangschikt, had in Philadelphia slechts 43 minuten nodig om de Amerikaan Tim Gullikson terug te wijzen: 6-1, 6-2.

John McEnroe won met exact dezelfde cijfers van Scott Davis. Naast dit tweetal bereikten Tomas Smid (Tsj), Brad Gilbert (Vst), Yannick Noah (Fra), Jimmy Arias (Vst), Wojtek Fibak (Pol) en Eliot Teltscher de laatste acht van het met 375.000 dollar gedoteerde toernooi.

Logrando un total di 17 titulo kampeonil

Royal Scorpions a kumpli 25 aña

WILLEMSTAD — E ekipo di beisbòl Royal Scorpions Mr Baseball/M&C Bank ayera a konmemora e echo ku 25 aña pasa e ekipo a keda funda. Relashona ku esaki a tuma luga un santu sakrifisio di misa na katedral di Pietermaai i despues un resepshon na Fort Nassau. Durante dje resepshon tur e personanan kende di un manera of otro a duna un aporte na e ekipo den transkurso di aña nan a risibi un rekuerdo, komo muestra di apresio.

Royal Scorpions sin duda algun ta e ekipo kende a obtene mas titulo den historia di beisbòl lokal. No menos ku dieshete titulo a keda registra den 25 aña, for di kua 11 komo ekipo kampeon di Korsou i 6 Antiyano. Un prestashon tur afo. E ekipo a milita eksaktamente un aña den klase-A, titula kampeon i despues gana e serie di promoshon/degradashon kontra e ekipo Rochester ku e aña ei a finalisa na ultimo puesto den klase-AA. Despues Royal Scorpions a kue kaminda pa impone un rekort sin presedente den historia di beisbòl dòbel a lokal.

E direktiva ku lo tuma mando despues di e reunion general ku ta programá pa tuma luga mui pronto, lo tin di kaba di formula un programa di selebrashon, relashona ku nan di sinku lustro.



WILLEMSTAD — Riba e kombinashon di potret por mira e momentu ku entre otro Niels Liberia den presensia di su señora ta risibi un oloshi komo muestra di apresio pa e bon kontribushon ku semper ela duna na e ekipo. Señor Liberia ta e persona kende semper a perkura pa tur e diseñonan pa e ekipo i di un forma kompletamente gratuito. Por sierto ku e ragalo kua ela risibi ayeranochi, tabata tambe un di su mes obranan.

Tambe por mira riba e otro potret señor De Rooi i Lionel Capriles. De Rooi a risibi un regalo tambe pa e echo ku pa basta aña Kentucky Fried Chicken tabata un dje sponsornan dje ekipo. Lionel Capriles tambe na su turno komo gerente di Banko Maduro, ku pa algun aña kaba ta patrosinando e ekipo di un forma magnifiko. Manager Rignald "Djdodjo" Wilsoe sigur tambe mester tabata den esnan ku a kende honra pa nan koperashon. Por sierto ku Djdodjo tambe a kumpli net 25 aña ku e ekipo.





Programa kortiku di bòkseo amateur

WILLEMSTAD — Ayeranochi a tuma luga den e sala kubri di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat un programa di bòkseo amateur ku a konta ku un total di kuater pelea. Den futuro lo ta bon pa e diferente klupnan inskribi mas bòksdo pa partisipa den programanan organisa pa Komishon Amateur i asina duna un aporte maksimo pa promove e deporte.

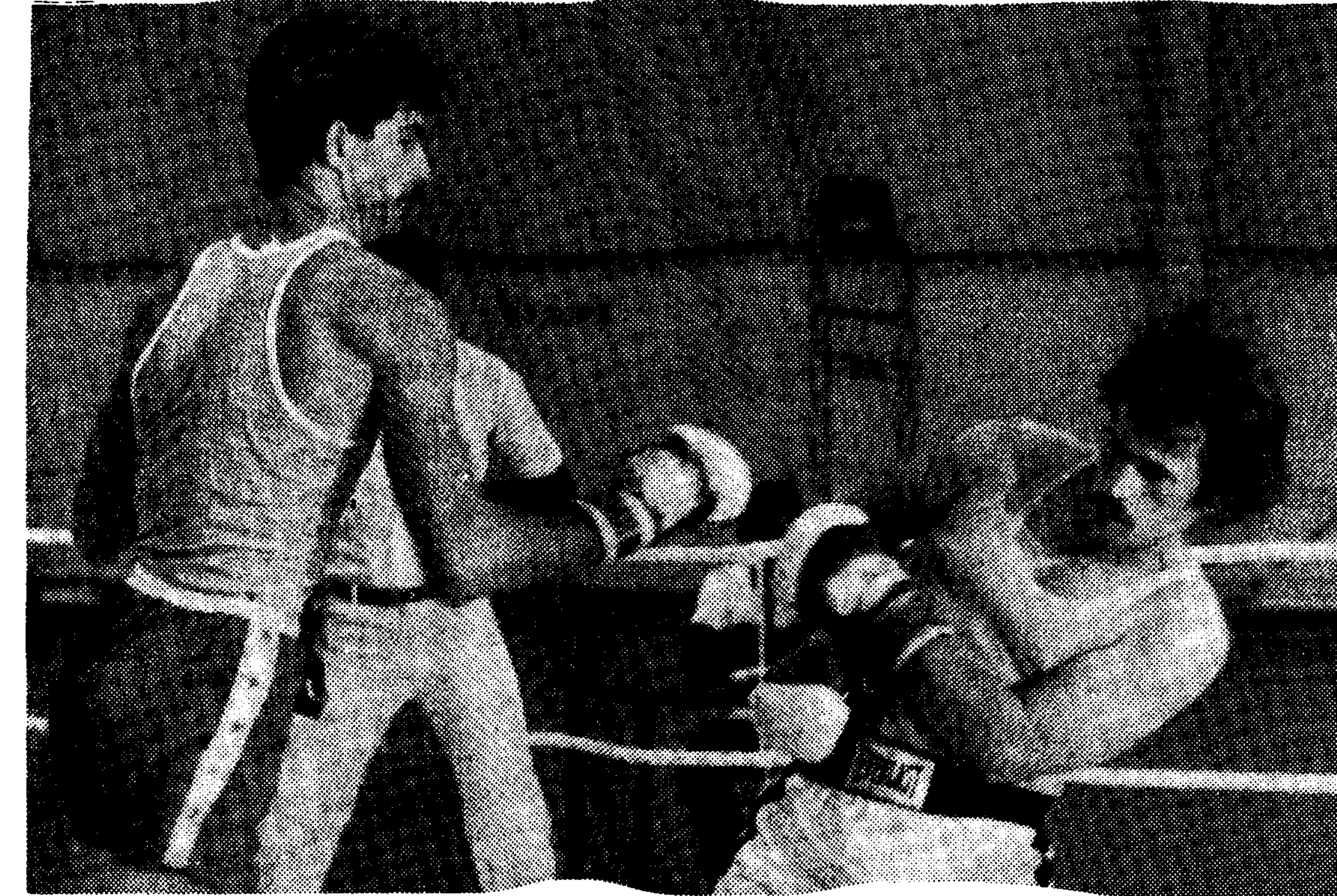
Resultado kompletu dje peleanan tabata komo sigiente:

Den e prome kombate Victor Piña di Guantes de Oro Boxing Club a derota e pugil Ashley di Willy Ray pa via di punto (3-0). Lionel Isidora den e di dos pelea a registra un triunfo pa via di knock out tèkniko riba su atversario Fatih Baroud di Mahuma. Isidora ta prosedente dje klup Olympic. Anthony Weinzand a derota Jos Geurs pa punto (3-0). Ambos pugil ta prosedente dje klup di Mahuma. Oswin Ipsidensia por ultimo a pasa riba Anthony Bunting sin niun problema. Ambos pugil ta prosedente di Mahuma.

E programa di ayeranochi a keda klousura ku un pelea di ekshibishon entre e kampeon Antiyano den peso semi pisa, Easy Boy Michael enfrentando Gordon. Komishon di Bòkseo Amateur tin su proksimo kompetensia planea pa tuma luga aki un siman. Fecha eksakto i sitio lo wordu anunsia despues.

ZAALHANDBAL, OSLO — Epitoek (Hon) heeft zich in Oslo geplaatst voor de halve finale van het toernooi om de Europese zaalhandbal- beker voor dames landskampioenen. De Hongaarse dames versloegen in de tweede wedstrijd voor de kwart eindstrijden Suerreborg IF (Noo) met 19-16.





WILLEMSTAD — Momentu di akshon durante dje programa di bòkseo amateur ku a tuma luga ayeranochi den e kancha kubri di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat. Por mira entre otro un momentu di akshon durante dje kombate entre Lionel Isidora i Fatih Baroud, kua a wordu gana pa Isidora. Tambe por mira e Hulandesnan Anthony Weinzand i Jos Geurs di Mahuma Boxing Club den akshon. Tabata e prome menshona kende a triunfa pa via di punto.

Veel afgelastingen te verwachten in KNVB-voetbal

Aanhoudende winter is mogelijk weer spelbreker

—door WILLEM DEKKER— WILLEMSTAD

— Het komende weekeinde zal net als het vorige beheerst worden door de aanhoudende winter. Waren het vorige week 6 wedstrijden die niet doorgingen vanwege de grillen van Koning Winter, dit keer lijkt een nog groter aantal afgelastingen zeker tot de mogelijkheden. Woensdag werd de bekerwedstrijd uit de derde ronde tussen aartsrivalen, Ajax en Feijenoord, uitgesteld tot volgende week woensdag 1 februari. Voor Ajax, wat wanhopig op zoek is naar de juiste vorm, een geschenk uit de hemel. Juist in deze zeer belangrijke eerste weken van de tweede ronde in de kompetitie is de eenheid binnen de Amsterdamse formatie zoek. De onverwacht hoog uitgevallen overwinning op Utrecht kon niet maskeren want een week later, vorig weekeinde, had men in Tilburg de grootste moeite om zich het povere Willem 2 van het lijf te houden.

De top-3 van de eredivisie hebben dit weekeinde allemaal een uitwedstrijd af te werken waarbij waarschijnlijk de nodige aandacht uitgaat naar de ontmoeting PEC-Zwolle tegen Ajax. Zwolle neemt op dit moment een alleszins redelijke positie in op de ranglijst en zal zeker voor eigen publiek willen stunten. De door geldschieter Elbrink gesteunde en uit de put gehaalde ploeg zal de eigen aanhang graag een verrassing willen bezorgen. PEC moet het alleen stellen zonder ex-Ajacied Johny Rep die nog een schorsing uitzit maar men heeft daarentegen wel de beschikking over Piet Schrijvers, de Bolle van Zwolle, en Kees van Kooten die tegenwoordig het werk in de spits verruild heeft voor de positie van laatste man. Zwolle wordt ook de komende weken nog gecoacht door Rinus Israel daar trainer Cor Brom voorlopig door een schorsing naar de tribunes verbannen is.

Ook Feijenoord gaat een moeilijke wedstrijd tegemoet in Sittard tegen de ploeg van Frans Korver. Deze, door het voetbalvak bezeten trainer zag zijn kontrakt aan het einde van het seizoen niet verlengd en zal de laatste maanden van de kompetitie zeker willen gebruiken om via goede resultaten van zijn team zichzelf zo goed mogelijk proberen te verkopen. Feijenoord drijft momenteel grotendeels op de inbreng van Johan Cruijff die de Rotterdammers langzaam aan voor zich weet te winnen. Dat Feijenoord, ondanks de niet geringe inbreng van de oude meester, een moeilijke reis voor de boeg heeft naar het verre Limburg staat echter bij voorbaat vast.

PSV moet naar Dordrecht waar DS'79 staat te popelen eindelijk weer eens de wei in te mogen. Men heeft ondertussen al twee wedstrijden achterstand op de rest van de mede degradatiekandidaten, hoewel men nog ver verwijderd is van de laatste plaats. DS zal echter minimaal een puntje moeten overhouden wil men niet nu al afglijden naar een uitzichtloze positie. Of de miljoenenploeg uit Eindhoven daar aan wil werken valt nog te bezien.

Dit weekeinde staan er ook weer een aantal middenmootduels op het programma die van belang kunnen zijn voor de strijd om een plaats in het Europees voetbal.

Utrecht ontvangt thuis AZ'67, Sparta moet eveneens thuis aantreden tegen de ploeg van ex-Spartaan Hans Eikenbroek, Roda JC, terwijl de Go Ahead Eagles op bezoek gaan bij Willem II. Ontmoetingen die de ranglijst danig door elkaar kunnen schudden, mits ze doorgaan natuurlijk. Hekkesluiter Helmond Sport ontvangt Haarlem wat bij winst eveneens nog meedraait in de strijd om de vierde plaats. De Helmonders moeten hun eerste wedstrijd van de competitie nog winnen en hebben misschien kansen tegen de ploeg van trainer Doornevelt. Volendam moet het ook al thuis opnemen tegen FC Groningen. De laatsten draaien weer aardig en zijn zeer blij met de in vorm terugkomende Erwin Koeman. Volendam, momenteel in de race om het trainersduo Beenhakker/Haarms zal alles uit de kan spelen om de nieuwe sponsor niet teleur te stellen. Immers bij behoud van het eredivisie-schap staan er grote dingen te gebeuren in het IJsselmeerdorp. De stuntploeg van de laatste weken, het Rotterdams Excelsior, moet naar Den Bosch waar men in een vierpunten duel gaat uitmaken wie in de onderste regionen blijft hangen. Het verschil tussen de beide teams is twee punten in het voordeel van de Rotterdammers die bij winst voorlopig even iets makkelijker kunnen ademhalen.

EERSTE DIVISIE

Hier staat voor komend weekeinde een onvervalste topper op het programma. De nummer twee, MVV uit Maastricht, gaat op bezoek bij nummer een, FC Twente. Twee ex-eredivisie clubs die momenteel de dienst uitmaken in de eerste divisie en die ook als grootste kanshebbers aangemerkt moeten worden voor rechtstreekse promotie naar de ere-divisie. Beide clubs varen wel bij de goede resultaten van dit seizoen waarbij Twente zelfs een groter aantal toeschouwers wist te trekken dan het vorige seizoen in de eredivisie. De clubs zijn aan elkaar gewaagd en een voorspelling geven staat dan ook gelijk aan gokken. Ook in de sub-top een paar interessante ontmoetingen in de vorm van Vitesse tegen De Graafschap, Den Haag tegen Heracles, terwijl Cambuur het als derde op de ranglijst moeilijk zal krijgen in en bij Veendam. Van de overige ontmoetingen is die van NAC uit bij Heerenveen wellicht DE mogelijkheid voor de Bredanaars zich weer bij de sub-top te voegen en moet NEC uit bij Eindhoven toch ook de volle winst binnen kunnen halen. Middenmotor Telstar ontvangt VVV uit Venlo en debutant RBC mag in Roosendaal proberen Wageningen minstens een punt afhandig te maken. SVV uit Schiedam is dit weekeinde vrij.

Zwemprestaties op wereld niveau

WINNIPEG — Op de eerste dag van de Canadese zwemkampioenschappen (25-meter baan) zijn vandaag twee beste wereldprestaties geleverd. De 19-jarige Alex Baumann zwom de 400 meter wisselslag in 4.10,67, waarmee hij precies twee seconden sneller was dan twee jaar geleden. De Canadees won eerder de 100 meter vrije slag in 50,32 seconden.

De tweede beste wereldprestatie kwam op naam van Victor Davis die de 100 meter schoolslag aflegde in 1 minuut en 00,61 seconden. De Westduitser Gerald Morken was sedert 1978 de snelste op dit nummer met 1.01,00. De wereld zwembond (FINA) erkent geen wereldrecords op 25 meter-banen.

Sovjet wielrenners in Ronde van Colorado

NEW YORK — Het Olympisch Comite van de Sovjet-Unie heeft de organisatoren van de Ronde van Colorado bevestigd dat een Russische dames- en herenploeg zal deelnemen aan deze wedstrijd, die van 14 tot 22 juli op het programma staat. De Ronde geldt als laatste voorbereiding voor de olympische wielerwedstrijden. Naast de Sov et-Unie zullen nog vijftien andere landen deelnemen. Het zijn: Australië, Oostenrijk, Canada, Colombia, Frankrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Italië, Japan, Mexico, Nieuw-Zeeland, Nederland, Oost-Duitsland, West-Duitsland en Zwitserland.

China met grote ploeg naar Zomerspelen

LOS ANEGELES — De Volksrepubliek China heeft zijn deelneming aan de Olympische Zomerspelen definitief toegezegd. Na een tiendaags bezoek aan Los Angeles verklaarde de delegatieleider van het Olympisch Comite van China, Chen Xian, dat de ploeg voor de Zomerspelen uit rond driehonderd atleten en begeleiders zal bestaan.

De Volksrepubliek zal overigens voor de eerste keer aan de Zomerspelen deelnemen. Na de toetreding tot de olympische beweging nam China in 1980 wel deel aan de Winsterspelen te Lake Placid, maar boycotte het de zomerse uitvoering in Moskou wegens de Sovjet-interventie in Afghanistan.

Peter Uberroth zei na de verklaring van Chen Xian, dat China het eerste communistische land is, dat definitief heeft toegezegd deel te nemem aan de Spelen.

Stefanski en Godwin trainers VS tennis equipe

NEW YORK — De Amerikaanse tennis bond heeft Steve Stefanski en Gayle Goodwin aangewezen als trainers voor de Amerikaanse tennisploegen, die tijdens de Olympische Spelen in Los Angeles aan de demonstratiewedstrijden tennis zullen deelnemen. Stefanski is verantwoordelijk voor de heren, Gayle Goodwin heeft de dames onder haar hoede.

PARIJS — De Ier Stephen Roche is kopamn van de Franse formatie van ploegleider Bernard Thevenet, de tweevoudige Tour de France winnaar.

Cram revalideert in Nieuw Zeeland

HAMILTON — Wereldkampioen op de 1500 meter Steve Cram revalideert in Nieuw Zeeland van een slepende knieblessure. De 23-jarige Brit maakte bij wedstrijden in Hamilton zijn rentree en eindigde ontspannen lopend als achtste in de tijd van 3 minuten 42,43 seconden. Winnaar werd zijn landgenoot Peter Elliot in 3.38.13.

In Hamilton werden ondanks het slechte weer en de harde wind enkele goede prestaties geleverd. De Amerikaan Don Paige liep de 800 meter in 1.45.99 en bleef Mike Hillardt en John Walker voor.

Bij de dames viel de tijd (4.09.54) van de Westduitse Brigitte Kraus, tweede op de 3000 meter achter Mary Decker tijdens het WK in Helsinki, op.

Op de sprint was er een dubbel overwinning voor Alan Wells. Hij won de 100 meter in 10.21 en de dubbele afstand in 20.55.

De voornaamste uitslagen zijn:

HEREN 100 meter: 1. Welss (Gbr) 10.21; 2. Krulee (Vst) 10.46. 200 Meter: 1. Wells 20.55; 2. Clark (Aus) 20.81. 800 Meter: 1. Paige (Vst) 1.45.99; 2. Hillardt (Aus) 1.46.29; 3. Walker (Nzl) 1.46.83. 1500 Meter: 1. Eliot (Gbr) 3.38.13; 2. Gilchrist (Nzl) 3.39.08. 3000 Meter: 1. Reitz (Gbr) 8.12.89; 2. Mojzysc (Pol) 8.13.56.

Dames 100 meter: 1. Wells (Gbr) 11.53; 800 meter: 1. Barallet (Aus) 2.06.54; 1500 meter: 1. Kraus (Wdl) 4.09.54.

Premiashon deportista di aña mayan den SDK

WILLEMSTAD — Mayan anochi ta tuma luga den e kancha kubri di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat, premiashon dje deportista, dirigente i arbitro kende mas a destaka durante temporada 1983. E programa ta kuminsa pa mitar di nuebe en punto i tur hende ta bon bini. Entrada ta gratis.

Nieuwe wet in Mexico:

Ambtenaren moeten grote geschenken inleveren

MEXICOSTAD — Een nieuwe wet verbiedt het Mexicaanse overheidspersoneel om geschenken in ontvangst te nemen voor het geval dat een en ander een «conflict of interest» kan veroorzaken. Ook draagt deze wet de ambtenaren op alles af te dragen wat een waarde heeft van tienmaal of meer dan het minimumsalaris.

De nieuwe wet werd van kracht met de publicatie in het staatsblad. De ambtenaren worden daarin opgeroepen zich te onthouden van het aanvaarden van donaties, geschenken en aanbiedingen welke te maken hebben met de functie welke men bekleedt en de taak welke men vervult. De wet bepaalt dat men als men deze algemene normen geweld aandoet in feite roof pleegt.

Als reactie op deze wet hebben verschillende overheidsdienaren samen meer dan honderd cadeaus gedeponeerd bij het gebouw van Financien. Onder de cadeaus waarvan zij afstand deden bevond zich een marmeren beeld, maar er waren ook ijskasten onder, horloges en importlikeur. Er werd melding van gemaakt in de pers, maar de naam van deze goede voorbeeldgevers werd niet bekend gemaakt.

Deze wet is de laatste maatregel in een serie waarvan het doel is de corruptie aan te pakken, welke onder het bewind van president Jose Lopez Portillo zelfs voor het op dit gebied veel gewende Mexico ongekende vormen aannam. Toen president Miguel de la Madrid aan de macht kwam beloofde hij meteen dat hij de corruptie zou aanpakken. In tegenstelling tot zijn voorgangers lijkt hij dat ook nog te menen ook. De wet stelt vast dat als men als overheidsdienaar een cadeau krijgt van geïnteresseerde partijen dit meteen bij Financien moet worden aangeboden. Dit moet gebeuren vijf dagen na de ontvangst.

Politiepost bij Lima overvallen

LIMA — Bij een overval door enige tientallen mensen op een post van de Guardia civil bij de Peruviaanse hoofdstad Lima zijn twee agenten gewond geraakt en een overvaller. Men veronderstelt dat het gaat om een groep guerrillastrijders. De post ligt op twaalf kilometer van het centrum van de stad en werd in de avonduren onder vuur genomen, waarbij verschillende typen wapens werden gebruikt. Volgens krante- berichten ging het om een overval door veertig tot vijftig mensen. De actie duurde een kwartier, terwijl er geen electriciteit was als gevolg van een andere guerrilla-actie. Volgens de politie heeft men met vijftien man politiemannen de subversieve actie afgeslagen.

SAN SALVADOR — De guerrilla in El Salvador heeft een aanval ondernomen op de electriciteitscentrale in San Rafael Cedros, waarbij 4 militairen omkwamen.

Paraguay praat met Brazilië over hoger energie-tarief

ASUNCION — De minister van Buitenlandse zaken van Paraguay, Carlos A. Saldivar, brengt een bezoek aan Brazilie, op welke reis hij wordt vergezeld door onder meer de waarnemend directeur van het waterkrachtproject Itaipu. Er zijn geen mededelingen gedaan over de aard van het bezoek, maar aangenomen wordt door waarnemers dat gesproken zal worden over een nieuw tarief voor de door Paraguay te leveren energie aan Brazilie. In de pers in Paraguay en dan vooral in het onafhankelijke dagblad ABC-Color wordt al geruime tijd gepleit voor een nieuw tarief. Dit omdat tot heden toe Brazilie het meeste voordeel trekt uit dit bi-nationale project.



DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend dat met ingang van 27 **JANUARI 1984**, de hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de consument ten aanzien van een aantal goederen, per aangegeven hoeveelheid, voor wat betreft het eilandgebied **BONAIRE**, als volgt zijn vastgesteld:

	verpakking	hoogst toelaatbare prijs aan de kleinhandel per collo	hoogst toelaatbare prijs aan de consument per eenheid	
Rijst SELECT				
(parboiled)	24/2 lbs.	f. 33,60	f. 1,54	–f. 0,03
(parboiled)	10/5 lbs.	f. 35,41	f. 3,90	–f. 0,73
(parboiled)	5/10 lbs.	f. 34,96	f. 7,69	–f. 1,57
(wit)	2/25 lbs.	f. 30,03	f. 16,52	–f. 0,29
(wit)	50 lbs.	f. 26,87	f. 29,56	–f. 4,29
(wit)	100 lbs.	f. 51,36	f. 55,47	–f. 3,57
	1/2 kg.		f. 0,63	–f. 0,04
Babyvoeding LIGA	24/200 gr.	f. 29,00	f. 1,34	+f. 0,09
Melkpoeder KANNY				
(instant)	12/900 gr.	f. 50,91	f. 4,58	–f. 0,35
(instant)	6/2500 gr.	f. 64,01	f. 11,52	–f. 0,89
Roomboter FERNLEAF				
(gezouten)	2x20/454 gr.	f. 118,43		
(gezouten)	20/454 gr.	f. 60,62	f. 3,36	

Afwijkingen naar beneden van de hierboven vastgestelde prijzen zijn uiteraard toelaatbaar.
Prijsverhogingen en prijsverlagingen zijn in de laatste kolom per eenheid aangegeven.

N.B. + verhoging
– verlaging

Hoofd v/h Departement Economische Zaken
Afdeling Bonaire.



Het Hoofd van de Dienst Arbeidszorg

maakt hierbij bekend dat op

Zondag 29 Januari 1984
van 9 tot 12 u. v.m.
op Landhuis Groot Sta. Martha een

UITVERKOOP VAN PLANTEN

zal worden gehouden.
Tevens bestaat de gelegenheid om

POTTEN EN ANDERE ARTIKELEN

vervaardigd in de Sociale Werkplaatsen te kopen.



MEDEDELING

Voor een betere serviceverlening aan onze abonnees, zullen wij met ingang van

1 februari 1984

onze kassa-uren wijzigen.
Openingstijden worden dan
maandag tot en met vrijdag
van
7.30 uur tot 15.45 uur

SETEL N.V.



Servisio di Informashon di Gobiernu Sentral

en koperashon ku

Departamentu di Struktura Estatal

ta presentá un programa informativo relashoná ku puntonan di konsenso di e Konferensha di Mesa Rondó.
Durante e programa aki

señor O. Steenbaar

lo elaborá enkuantu resultado di trabounan di e grupo miksto Finansiero Ekonomiko i Monetario.

Transmishon ta: via TeleCuracao
Fecha: djabierne, 27 di yanüari 1984.
Ora: 19.30'or (mitar di ocho)

Tópiko: **"Resultado di trabounan di e grupo miksto Finansiero Ekonomiko i Monetario".**

E programa aki ta na interes di nos tur, no perde.



MEDEDELING

SETEL N.V. deelt aan haar abonnees mede, dat vrijdag 27 januari 1984 om 6.00 uur P.M. begonnen zal worden, met overbrenging van telefoonverkeer, tussen de verschillende centrales, op het elektronische systeem.
In verband met de werkzaamheden die hiermede gemoeid zijn is het mogelijk dat er zich enige stagnatie in het telefoonverkeer voordoet.
De planning is zodanig dat zondagmiddag alles weer normaal zal zijn.
SETEL N.V. dankt U bij voorbaat voor Uw medewerking en Uw begrip.

Sindikato di Trabaho den Telekomunikashon na Kòrsou — SITEK

Pa medio di esaki, e Komishon di Papiamentu di Sitek ta partisipá ku e dia di estudio pa meestrenan di skol spesial, (29-01-'84) ku e tema:

"Pasonan nesesario pa un proseso di lesamentu"
A SER POSPONE TE UN OTRO AVISO

pa motibunan totalmente fuera di nos boluntat.

Nos ta pidi tur esnan ku ya a inskribi of ku tabata tin e intenshon di inskribi, pa nan spera di por kobla ku nan ora e dia di estudio sigui.

Na nòmber di e Komishon di Papiamentu di Sitek.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGE
28 Januari 1984 vanaf 08.00 uur t/m 30 januari 1984 om 07.00 uur:
Stads- en 2de district Oost: dokter Da Costa Gomez, Spreekkamer Marie Pompoen, tel.: 615044/615265; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 674126.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en Pattinaja)

27 Januari 1984 vanaf 18.00 uur t/m 30 januari 1984 om 06.00 uur:
Stads- en 2de district West: dokter Soliana, Spreekkamer Seroe Fortuna, tel.: 84122; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 43322.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Van der Burgh, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Durgaram, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales-Concession)

Derde distrikt Bandabao: dokter Vonhögen, Spreekkamer Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren: 10.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 78953.
(dit geldt voor patiënten van de volgde artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez)

***

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geoepnd van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Andrea, tel.: 674030 en zuster Kwidama, tel.: 78089.

***

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

***

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Sta. Maria, tel.: 80800; Punda: Wilhelmina, tel.: 612380.

***

VERLOF BEGRAFENIS
28 januari: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.
29 januari: M.A. Frans, Kaya Cumulus 22.

***

DIVERSEN
KOMISHON CARNAVAL BANDABAO: marcha di apertura - warda di polis Barber nr. 4th of JUly Snack.

***

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00 13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00 14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m vrijdag van 09.30-12.30/15.00-18.00 uur en iedere laatste zondag van de maand van 10.00-18.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en landhuis Brievengat).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SCHOOLADVIESDIENST: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m van 08.00-16.30 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

BIOSCOOP
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Krull* (actiefilm, Engels, alle leeft., *f*.5,-); 24.00 uur *Ghost Story* (horror, Engels, alle leeft., *f*.5,-).
(zondag)
19.00 en 21.30 uur *Krull*.

***

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Little house on the Prairie; 17.30 Big Blue Marble; 18.00 AGHUSA; 18.30 Ajedres na plaka Chiki; 18.45 Telenovela: Ronda de Piedra; 19.30 Century of Surgeons; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 TeleCuraçao ta presenta: Vi Coco. Komportabo; 21.00 Magnum P.I.; 22.00 Show di Job; 23.00 Tempu pa Dios; 23.05 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Cisco Kids; 17.00 TeleFiesta; 18.00 CHIPS: 19.00 Panoramiek: 19.30 Muppet Show; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Rikesa Universal; 21.30 Estreno (The house in the Nightmare Park); 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 15.00 Club PTL; 16.00 Classical Master Pieces; 17.00 Studio Sport; 18.00 TelePatria; 19.00 De Smurfen; 19.30 Caribbean Night; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Sanford; 21.00 Dallas; 22.00 Mundu na Bista; 22.15 Wrestling; 23.15 E man drechi di Dios; 23.20 Sluiting.

Zakenvaria

SONNY TOURS houdt zondag 5 februari de jaarlijkse "Dia di Amistat" voor alle reizigers die in de afgelopen jaren via dit reisbureau reisden. Onder de reizigers van 1982 wordt een auto verloot.

De dag is van half twaalf 's morgens tot acht uur 's avonds in hòfi Dell. Om half één gaan de keukens open waar tot drie uur 's middags gratis eten verkrijgbaar is. De twee bars zijn vanaf half twalf tot half acht geopend en er zijn vijftig obers om de aanwezigen aan tafel te bedienen. Vanaf drie uur 's middags tot acht uur 's avonds kan gedanst worden op muziek van Doble R en Billoneros. De toegang is voor reizigers 25 gulden en voor introducé's derig gulden. Er moet van tevoren opgegeven worden hoeveel deelnemers er zullen zijn. Deelname kan opgegeven worden op telefoonnummer 89500 en 84640. De kaarten kunnen betaald en afgehaald worden bij boekhandel Sint Augustinus, op zaterdag 28 januari.

El Salvador stelt opgepakte Mexicaanse studente in vrijheid

SAN SALVADOR — De Salvadoraanse autoriteiten hebben een Mexicaanse studente die deelnam aan een vergadering van de linkse vakbeweging in El Salvador aan de Mexicaanse ambassade overgedragen nadat men de jongedame eerst drie dagen vast had gehouden. De 21-jarige studente Maria Raquel Gutierrez Aguilar was eerder door de Nationale politie opgepakt samen met veertien Salvadoranen die een vergadering bijwoonden van de Federacion sindical revolucionario, wat in El Salvador een illegale activiteit is. De Mexicaanse is lid van het comite Solidariteit met het volk van El Salvador en studeert in Mexicostad. Zij was van de Mexicaanse solidariteit komen getuigen op de vakbondsvergadering. Zij legde er de nadruk op dat de Mexicaanse organisatie waarvoor zij kwam slechts contacten onderhoudt met de genoemde vakbeweging, maar niet met een der guerrillagroepen in El Salvador.

Remitido

Responsabel

UN GRUPO DI trahadónan di Shell konsiente ta di opinion ku awor ku trahadónan, wetando e seriedat di e situashon aktual, a duna e delegashon di FTPK un mandato bon kla pa hasi konseshon, e delegashon mester stop di hasi wega. No tin tempo mas pa hasi esei. Ta FTPK mes a pidi pa un "referendum" pa haña sa opinion di miembronan. Awor ku miembronan aktuando di un forma responsabel a bisa e delegashon ku ta negoshá i miembronan ke koperá pa alivia e situashon difisil di Shell. E delegashon no tin ningun ekskuus mas pa sigi drai ront i hasi manera nada no a pasa i nada no ta pasando.

E delegashon mester forma un unidat awor ku majoria grandi di trahadónan a bisanan kiko nan tin ku hasi i e mandato ta bisa ku e delegashon mester hasi konseshon pa mas pronto ku ta posibel yega na un akuerdo ku Shell. Esaki ta e uniko manera pa kita e insiguridat ku ta reinando y pa trese trankilidat laboral den Shell i tambe den nos komunidat. E delegashon mester por weta e nesesidat i miembronan ta spera ku delegashon di FTPK lo aktua di un forma responsabel.

Na nomber di trahadónan, miembro di FTPK, konsiente di e situashon laboral aktual di Shell,

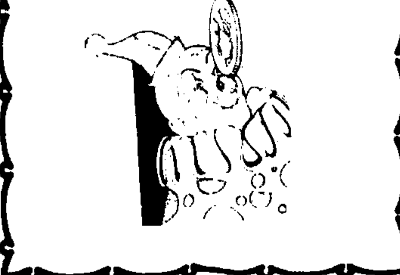
A.R. HERKUL

Duizenden mensen aangehouden in lustrum vierend India

NEW DEHLI — De herdenking van het zevende lustrum van de Iniase onafhankelijkheid is op verschillende plaatsen gepaard gegaan met ongeregeldheden. Dit als gevolg van betogingen van kippenhouders. Deze blokkeerden wegen en veerponten in de staat Karnataka. Er werden niet minder dan tienduizend betogers opgepakt op beschuldiging van het verstoren van de openbare orde. Er vielen ongeveer driehonderd gewonden bij deze botsingen. Om verspreiding van de ongeregeldheden te voorkomen werden verschillende treinen in de remises gehouden. Een van aangehouden betogers, een man van 79 jaar, is in zijn cel overleden.

SANTIAGO — Er lijkt een oplossing in zicht voor de kwestie van het politiek asiel dat is aangevraagd door een viertal Chilenen dat de pauselijke nuntiatuur binnendrong. Volgens de militaire regering gaat het om twee mannen en twee vrouwen die een drievoudige doodslag op hun geweten hebben. Van officiële zijde wordt echter gezegd dat er nog geen oplossing in zicht is, maar diplomatieke waarnemers geloven het tegendeel.

Kaleidoskoop



GRUPO PSH houdt vandaag van drie uur 's middags tot zeven uur 's avonds een matinee in hòffi Dell. De muziek wordt verzorgd door Doble R en PSH, terwijl er ook optreden is van Rene Samson. Toegang is zeven gulden vijftig per persoon.

****

PSH gaat zaterdag met volle vaart verder met de fundraising door een «carwash» te houden te Colon en Henderson Rio Canario. Op beide plaatsen zijn van acht uur 's morgens tot half één 's middags en van half drie tot half vijf 's middags leden van de groep aanwezig om auto's te wassen.

****

In Oranjestraat wordt dinsdag 7 februari een "Show Karnavalesko" gehouden door de wijkcommissie. Het evenement begint om acht uur 's avonds met optreden van de muziekgroep ERA. De show is naast de kerk "God is Liefde".

****

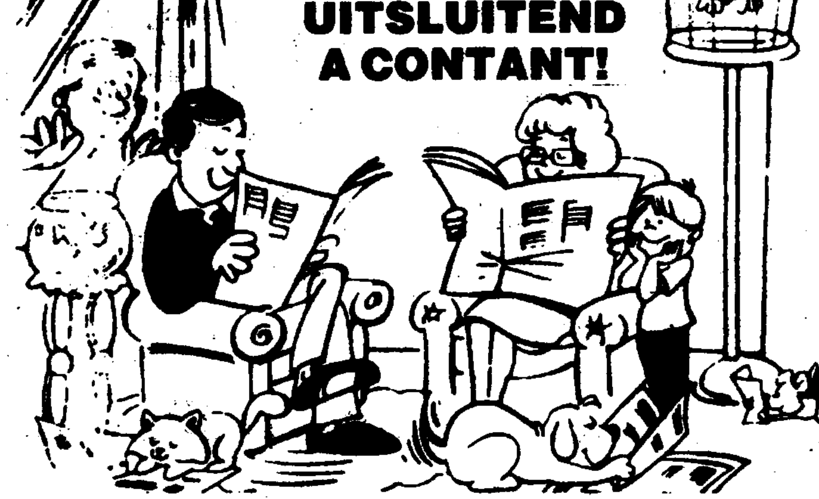
Tijdens de show worden plakkaten uitgereikt aan diverse personen die de afgelopen jaren hun bijdrage aan het carnaval van Curacao leverden: Omalio Meriën, Felio Colinet en Frank Rosina, alle drie ex- voorzitter van het carnavals -comité, Percey Pinedo, organisator van de Festival di Tumba Loko Loko, Jessica Damon Reina Carnaval '83, Hermanito Narvaez die als eerste met een radio- programma over carnaval begon, Franklin de Windt, ex- voorzitter van de Asosashon di Musiko di Korsou en Xiomara Winklaar die eens Reina di Karnaval was en Oranjestraat vertegenwoordigde.

****

Er wordt ook hulde gebracht aan enkele van de vele prinsen en pancho's van Oranjestraat, die in de afgelopen jaren met de maximum titels streken: Edric Willems, Melfried Willems, Humphrey Leverock, Godfried Curiel en Anthony Canchano.



De kaartjes voor Tumbafestival '84 vliegen de deur uit...Integenstelling tot voriger jaren was dit jaar de belangstelling al vanaf de eerste verkoopdag enorm groot. Gisteren zou een definitieve indeling gemaakt zijn van de 94 ingeschreven tumba's voor de twee avonden van het festival. De uitslag is ons nog niet bekend. De foto geeft een beeld hoe het er zondag aan toeging, toen de zangers en componisten zich moesten inschrijven.



ZOEKERTJES
DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND
A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

RENAULT 4TL 1977, zeer goed onderhouden, f.2.000,- cash, tel.: 671803.

WGS. VERTREK: Renault 4TL, bj. 1976, i.z.g.st., vr.pr. f.2.380,-, tel.: 78944.

EIKEN CILINDER- bureau, tel.: 615361.

EUROPESE INBOEDEL bestaande uit: 2 + 3 zitbank; koelkast; wasmachine; slaapkamerameublement; babykamer; eethoek etc. Te bevragen tel.: 648528 na 18.00 uur.

EETKAMERSET, 4 pers., zwart eikenhout (Hollandia), f.950,-, tel.: 82161 na 6 uur.

TRIUMPH SPITFIRE, bouwjaar 1977, tel.: 82003 na 19.00 uur.

TABLETOPOFFSETT; ontwikkelings- apparaat; platemaker; rubberboot; kleuren tv, tel.: 673007.

CHEVR. MONZA '79, f.7.000,-, tel.: 671469.

INBOEDEL, tel.: 44588.

EETHOEK; opklapbed; staande schemerlamp; typewriter; Indisch schilderij; spinnewiel, tel.: 75697.

MASSIEF HOUTEN buro f.20,-; 2 kinderboxen à f.50,-. Abrahamsz 89, tel.: 672357.

I.Z.G.S. MAZDA 808 '77, automatic, airco, radio AM/FM. Inl.: tel.: 648058/615076.

SPORTFIETS 10 speed, f.250,-, Bakkeput Abao 62, tel.: 671287.

INTERESTING ANTIQUES; brass pots & many other items, Sat. day 09.00-13.00 hrs., Caracasbaaiweg 228.

TV NATIONAL Solid State, black & white, f.300,-, tel.: 79998.

FORD CORTINA '75, f.1.200,-, Jongbloedweg 56.

HONDA MOTORFIETS CB400N, bouwjaar '82, zo goed als nieuw. Nadere inlichtingen tel.: 70332.

JEEP FORD 1980, macreem, tapedeck, radio AM/FM, den bon kondishon, finansiamentu posibel, tel.: 76821.

WEGENS VERTREK: electronisch orgel. Inl. tel.: 83255.

Z.G.A.N. MANOU 2- zitsbank, tafel + twee stoelen, tel.: 44388.

TOYOTA COROLLA, bouwjaar 1980, vraagprijs f.6.000,- en Lada 1500 Combi, bouwjaar 1982, vraagprijs f.6.000,-. Gespreide betaling mogelijk. Evenessa sunplank en diverse meubels. Seroeweg 15, tel.: 82277.

STATIONWAGON MERCURY Zephyr '78, autom. + airco, vr. prijs f6.500,-. Inl.: tel.: 79180/672714.

EEN CHEVETTE Chevrolet '78, gevraagd f.3.800,-. Voor meer informaties: Seroe Loraweg 17 (2e huis in de zandweg achter Toko Ponto do Sol).

TOYOTA CELICA Liftback met airco, i.z.g.s., f.5.200,-, tel.: 674410.

SUZUKI 1979, f.2.000,- cash. Bezichtigen: Heelsumstraat 9, zaterdag 28 januari, 10 am tot 4 pm, tel.: 615145.

FLATBACK TRUCK, 2,5 ton, vraagprijs f.8.000,-, tijdens kantooruren tel.: 77177.

MAZDA 323 (July '82) f.6.500,-; race winning sunfish f.850,-; Hotpoint airco, 12.000 BTU (1 1/2 yr. old) f.875,-, 12,000 BTU (3 yr. old) f.575,-; GE colour tv (1 yr. old) f.550,-; curtains; curtain rails; chests of drawers f.250,-/ f.200,-; patio table f.110,-; coffee table f.50,-; lamps f.20,-/f.40,-; single bed; armchairs; carpets; plants in pots, Parkweg 10, tel.: 9-4212, Friday evening, Saturday after 16.30.

RENAULT 5TS (rood), 4 jaar oud, in goede staat, prijs n.o.t.k.; Flymo grasmachine (electr.). Inlichtingen Neptunesweg 22, tel.: 76502.

PORCH SALE vanaf zondag 29 jan. 15.00 uur, verder de hele week na 5 uur 's middags: Kaya San Andres 18 (zijweg Antillenweg).

GLASTRON FIBERGLASboot, 16 voet, 75 HP Johnson outboard, trailer, f.6.500,-, Paralelweg 21, tel.: 83533.

LADA 1200, i.z.g.s., bouwjaar eind 1983, prijs n.o.t.k., tel.: 83206.

IJSKAST 3/4 jr. oud f.750,-; tienerkamer (wit) f.550,- of apart bed; boekenkasten; buro; wasautomaat, 220 V, f.550,-; kleine piano (eiken) f.2.000,-; radio- versterker + boxen f.100,-; antieke ladenkast (eiken) f.1.750,-; duikset compleet f.500,-; ijzeren tuinstel (6 stoelen, bistro- model) f.250,-; zware grenen tafel + 6 stoelen f.700,-; grill, jug, rubberboot; allerlei kleine dingen. Zaterdag 10-5 uur, tel.: 35765, H. Fergusonweg 1 (via Groot Kwartierweg).

HIGH FIDELITY versterker Yamaha, CA 1000 2 2x100 W, vele aansluit- en regelmogelijkheden, f.925,-; topklasse draaitafel Technics SL 150MK II met SME series III (Titanium arm en passend mc element) f.1.375,- (f.850,- zonder ARM/element). Te bevr. B. Alberts, kant. tel.: 612844, huis: 79802.

DOBERMANN- PUPPIES: vader met stamboom, moeder zonder, maar wel zeer waaks en lief met kinderen. Volledig ontwormd, ingeënt tegen parvo, gecoupeerde staartjes, prijs Af.400,- p. stuk. Inl.: Asbestweg 45, tel.: 83274.

OVERCOMPLEET: splinternieuwe kleinbeeld spiegelreflexcamera, merk Mamiya, nieuwste model, prijs n.o.t.k., tel.: 75891 (na 18.00 uur).

MT50 MERK Honda, snelheid 97 km/u, tel.: 70271.

EUROP. MEUBELEN o.m. Leolux bankstel, 2 + 3 zits NAf.1.500,-; notehouten slaapk., best. uit: 6- deurs kast NAf.800,-, 2 pers. bed 180 x 200 + matras NAf.600,-; toilettafel met spiegel + 4 laden NAf.400,-; wandmeubel (eiken) NAf.1.200,-; tv + video NAf.1.000,-; 3- delig bankstel (sky) NAf.300,-. Franse comptoise klok NAf.800,-; volautomatische wasmachine NAf.300,-; electr. orgel Yamaha (ritme + leslie) NAf.1.500,-; tafelbillart met onderstel compl. NAf.300,-; 3 deurs hang/legkasten, per stuk NAf.300,-; jongens racefiets NAf.100,-. Tamanacostraat 19, Matancia.

WEGENS PLOTSELING vertrek: volledige inboedel, bijna alles 6 mnd. oud o.a. gasfornuis; vriezer; 2- pers. vurenhouten bed + matras; rieten stoelen eethoek; 2 ligstoelen; airco; witte porchset; 2 vloerkleden; 3- delig blank grenen wandmeubel en nog veel meer, Popo Abrahamsz 8 tussen 17.00-20.00 uur.

WIT ROTAN porchset f.650,-; 2-persoons boxspring- bed f.700,-; of komplete slaapkamer- inrichting (kastje, kaptafel, linnenkast) f.1.650,-; witte eettafel + 4 stoelen f.350,-; boekenkast f.100,-; leren bank (bruin) z.g.a.n. f.1000,-. Acaciastraat 21, tel.: 671051.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

PER 1 FEBR. gem. een- pers. app. voor nette heer, tel.: 79166.

EEN GEMEUBILEERD tuinhuisje, 2 slaapkamers, rustige buurt, f.575,- p.m., water en licht. Inlichtingen tel.: 53010. Te bezichtigen: Angolaweg 66, Mon Repos.

GEM. HUISJE, geschikt voor echtpaar zonder kinderen, Souax (omgeving vliegveld), tel.: 83636.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

EEN KAMER voor een student tegen een redelijke prijs, tel.: 84090.

HUURHUIS, 3 slaapk., huurprijs ca. f.1.000,-, in rustige woonwijk, tel.: 76810 of 25200 - 332.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS VOOR Ned. echtpaar (65+), Abrahamsz of omgeving, half februari - half maart, tel.: 672357.

IS ER een gezin op Sint Maarten die in de Paasvakantie hun woning wil ruilen met gezin op Curaçao? Louissen, Aloëstraat 7, Curaçao.

MEDISCH STUDENT zoekt oppashuis, 5 - 11 febr., tel.: 78975.

OPPASHUIS GEZOCHT voor de maand maart, tel.: 78097.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

1982 FORD MUSTANG, 3-doors, purchased Sept. 1982, impeccable condition. Call: 24822.

MANOU BANKSTEL, 3- en 2-zits met salontafels, Savaneta 390A, tel.: 48528.

TERENO PROPIEDAD na "Paramira" Solito, banda di RCA, 400 t/cu 962 m2, tel.: 22188, 24785, 26177.

HUIS, PONTON 66, eigendomsterrein, vier slaapkamer, een bad plus meidenkamer met bad. Informatie: Ponton 66, tel.: 21520.

NOG TWEE raszuivere Collie-puppies (Lassie- hondjes), lief voor kinderen, tel.: 22140.

EEN PAARD. Informatie tel.: 26246 na 18.00 uur.

GLOEDNIEUWE SSC- 26 Nevada surfplank, Dupolin, voll. inklapbaar zwaard, mast- en skegrail, compleet f.1.125,- tevens Dufour wing, compleet f.575,-, Reamurstraat 2, tel.: 27521.

1979 OLDSMOBILE DELTA 88, Royal, low mileage, sailboat, sunfish; washing machine Whirlpool; draperies with rods, tel.: 9-3235.

CATAMARAN MARTRIX 5,5, Brasil 126.

HUIS TE G.M. de Bruynewijk. Inf.: tel.: 47241.

FLEA- MARKET starting as of Sat. Jan. 28 th 8 am, Eagleclub: household & sports items; furniture.

1978 MAZDA 1600, automatic, price f.4.000,-, McDonald, Sabana Blanco 35, tel.: 23055.

IBACH STUDIE- piano '79; salontafel met glasplaat; Hotpoint wasmachine, aut., Seroe Janchi 33.

VLOERKLEED EFFEN beige 6.70 x 3.60 m, f.400,-; 2 vloerkleden effen beige 2.70 x 3.60 m., f.350,- elk; stel enderschuif- bedden met 2 matrassen, totaal f.200,-; 4 stoelen, wit, f.100,-; 4 matrassen schuimrubber f.40,- elk; 4 bedspreien f.15,- elk; autom. wasmachine GE f.500,-; stofzuiger Hoover f.50,-; vitrages en gordijnen van f.20,- f.100,-. Bung. 46, Seroe Colorado, tel.: 9-2536.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GROTE KANTOORRUIMTE, 100 m2, bestaande uit drie vertrekken, badkamer met toilet, veranda, gelegen J.G. Emanstraat 78 te Oranjestad, het tegenover het gerechtsgebouw, huurprijs volgens overeenkomst, Irausquin, tel.: 28058.

WONING MET 1 slaapkamer, volledig ingericht met telefoon. Inl.: tel.: 27485.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

HUIS. TE bevragen kpl. Grootendorst, MSK Savaneta, tel.: 47100.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

LOOKING FOR a live-in maid. Please apply personally at Playa Trading Co., Engelandstraat 5.

DIVERSEN ARUBA

OPPASHUIS VOOR periode 13/2 t/m 11/3 voor 2 familieleden uit Ned., tel.: 27521.

In de omgeving van Amerikanenkamp is
WEGGELOPEN
onze hond
PUCK
Puck is een bruin teefje van ± 40 cm. hoog met lichtbruine halsband.
Beloning voor de persoon die ons Puck terugbezorgen kan.
Fam. van Eijs
Generaalsweg 20.



A.s. zaterdag 28 januari
Time Jazz Band
van 9.00 - 12.00 uur n.m.

Per 1 februari start
DE NIEUWE CURSUS
VRIJ WEVEN
Voor inlichtingen:
Tel. 671486
M. van Brenk

Een waardevolle herinnering aan Curaçao?
Black Koral sieraden!
Een exclusieve kollektie is te bezichtigen in de
ARTS + CRAFTS GALLERY
v/h Princess Beach Hotel
open: maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 5.00 uur.

Wegens overcompleet
TE KOOP
2 DIESEL ELEKTRO AGGREGATEN
16 KVA Continu
220/380 V, 50 Hz
Hacquebord betonwapening n.v.
Ind.park Brievengat
Tel.: 70571

TE KOOP: INBOEDEL
o.a.:
- eethoek
- leren bankstel m/tafels
- en karpet
- 2 pers. bed incl. kastjes
- antieke kast
- radio (2 x 40 watt)
- stoof
- ijskast

Zaterdagmorgen 8 - 11 uur
Tortugaweg 13 (Santa Maria)

Heren- en dames
ZAKDOEKEN
Polstassen en portemonnees
LA INDIANA
Hendrikplein 11



RODEO RANCH
Catering Services
Voor de perfekte verzorging van Uw:
** koude buffetten en*
** luxueuze borrelgarnituren*
Inlichtingen: tel. 78014, na 4 uur tel. 70501 of 70502.

AGENCIES
Kaya Pachi Jan Bakhuis
Tel. 77777
UW SPECIALIST VOOR METALEN TUINHUISJES
in alle afmetingen en prijsklasses
voor Aruba
DIBO AGENCIES
Victor Hugostraat 8
Tel.: 23990

TE KOOP:
SUBARU
Station Wagon '81
Prijs: f.8.500,-
Tel. 75116
Mahaaiweg 9A.

WEEKBLAD HUISWERK
ta bon pa bo yu.
Tur siman un buki nobo pa f.1,25.
Den tur boekhandel.



BEATRIXSTR. 34 - TEL. 22720

CLIMA CARS
AUTO AIRCONDITIONING
Hoek 1A - Tel. 672059 Sta. Rosa



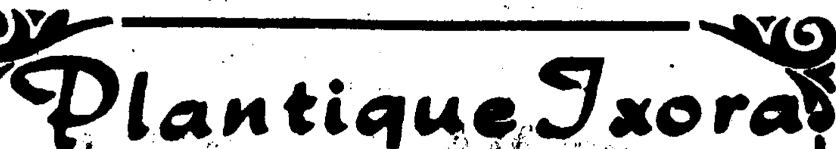
Speciaal Lunchmenu
maandag t/m vrijdag
- Voorgerecht
- Hoofdgerecht
(keuze uit 4 verschillende)
- Soladbar
- Nagerecht
- Koffie

Prijs: f. 25,- p.p.



HAVE YOU CHANGED YOUR PERFUME?
"YES!"
K. de Krizia
Distributor: PENHA 1708

HUIS te KOOP
Parallelweg 13 - Julianadorp
Terrein oppervlak 1420 m2 vloeroppervlak 215 m2, zaal, eetkamer, drie slaapkamers, twee badkamers, keuken, waskamer, bediendekamer met bad, drie porches, garage.
Afspraak/inlichtingen tel. 82249 tussen 17 en 18 uur.



naast Henderson Rio Canario Tel.: 43473
Ontvangen:
een mooie zending
PLANTEN
o.a. diverse
varens en bloeiende planten.


Pas ontvangen grote sortering
aquarium vissen
TROPICAL PET CENTER
Dianastraat no. 8 - Tel. 75175

Grote sortering
keukengordijnen
met valletjes (roffels)
Gordijnband f. 0,90 p. yard.
ACKERMAN N.V.
Heerenstraat - Handelskade - Tel.: 611093 - 612905



DISCOUNTS
Speciale Aanbieding
Laatste kans. Wij gaan door tot en met de eerste week van februari.
Mis deze kans niet!

		Hoogte	Voorraad	was	nu
GREENBRIAR	± 3.00 x 1.80	± 1.87	6	595,-	f. 500,-
NEWBURGH	± 3.00 x 3.00	± 1.87	6	895,-	f. 700,-
STANTON	± 3.00 x 4.00	± 1.95	6	925,-	f. 800,-
WOODWARE	± 3.00 x 2.70	± 2.30	5	875,-	f. 725,-
KINGSFORT	± 3,00 x 2.70	± 2.44	6	895,-	f. 750,-
BROOKSIDE	± 3.00 x 2.70	± 2.00	1	775,-	f. 700,-
FERNWOOD	± 3.00 x 2.70	± 2.00	1	775,-	f. 700,-

Zaterdag geopend van:
9.00 - 12.00 uur.
Profiteer nu!





Kaya Pachi Jan Bakhuis
KASTAN AGENCIES
TELEFOON
77777
ARUBA: DIBO AGENCIES
Victor Hugostraat 8 - zijweg Vondelstraat - Tel.: 23990.
Voor Aruba gelden dezelfde prijzen als Curacao + Vrachtkosten.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten open.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-10.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING kunnen dagelijks doorgegeven worden van 19.15-19.30 uur op tel.: 8637 (Fam. Linkels).

Statenlid Bonaire Wout:

Politiek werkt geschil in de hand

KRALENDIJK — In de vergadering van gisteren tussen het BC en vertegenwoordigers van de vakbonden ABVO, STGB en Simabo waren ook aanwezig minister Rudy Ellis en Statenlid Humphrey Wout. Volgens Wout een historische dag voor Bonaire, nu voor het eerste maal vertegenwoordigers van de Centrale regering, het eilandelijk bestuur en vakbonden aan een tafel zaten om de deplorabele financiele toestand van Bonaire te bespreken.

In een verklaring van Statenlid Wout uit deze zijn tevredenheid over het feit, dat vertegenwoordigers van twee politieke richtingen nu aan tafel zaten, zonder dat er politiek gespeeld werd of beschuldigingen geuit aan het adres van minister Ellis of het Statenlid. Wout benadrukt, dat hoeveel verschillen in opvattingen er ook zijn en hoeveel ruzie er is geweest er slechts een verliezer uit de bus kan komen en dat is de bevolking van Bonaire. In het onderhavige geval zijn het speciaal de werknemers die met hun salaris afhankelijk zijn van de overheid.

Wout is van mening, dat zelfs in geval van polarisatie tussen twee partijen, nimmer het salaris van een werknemer in gevaar gebracht mag worden en er zal een modus gevonden moeten worden om met de centrale regering te overleggen en te overtuigen van de noden van Bonaire. De problemen van het huidige BC zijn niet eenmalig aldus Wout, want vrijwel alle voorgaande BC's werden met hetzelfde probleem geconfronteerd. Door de goede samenwerking met de centrale regering echter bleven de moeilijkheden tot een minimum beperkt.

Hetgeen nu gebeurt, aldus Statenlid Wout, is dat de vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen (UPB en PDB-RED) los van elkaar werken hetgeen een uitgebreide gelegenheid geeft om verdeeldheid te zaaien, waar dan uiteindelijk de werknemers die politiek gezien niets met deze zaken te maken hebben, tenslotte toch weer het slachtoffer van worden. Aan de ander kant blijft Wout er van overtuigd dat het BC desnoods impopulaire maatregelen moet nemen en het inderdaad niet alleen bij woorden moet laten. Geen enkele politicus, aldus Wout, vindt het prettig om impopulaire maatregelen te introduceren, maar de PDB mag niet uit het oog verliezen, dat indien de UPB nu nog het bestuur van Bonaire in handen had, zij voor dezelfde keus zouden staan om met harde hand de situatie weer gezond te maken.

Door het ingrijpen van minister Ellis, die om een schorsing van de vergadering vroeg kon contact worden opgenomen met de ministerraad en Ellis wist te bewerkstelligen dat op korte termijn de beide vertegenwoordigers in de centrale regering, het BC en de vakbondsvertegenwoordigers door de ministerraad ontvangen zullen worden om na te gaan welke oplossingen er gevonden kunnen worden voor de komende maand en eventueel de daarop volgende periode. Vandaag vrijdag 27 januari hebben minister Ellis en Statenlid Wout samen met het Bonaireaanse BC een vergadering met de minister-president en de minister van financiën om na te gaan in hoeverre Bonaire geholpen kan worden.

AFBW-voorzitter Juancho Jacobs:

ABVO en NAPB moeten op eigen benen staan

KRALENDIJK — Volgens de voorzitter van de Algemene Federatie van Bonaireaanse werknemers (AFBW) Juancho Jacobs is de tijd aangebroken voor de ABVO dienstgroep Bonaire en voor de Politiebond NAPB om op eigen benen te gaan staan. Van groot belang acht Jacobs het, dat deze bonden de Bonaireaanse belangen gaan verdedigen, omdat in het verleden meerdere malen is gebleken, dat vakbondsleiders van ABVO en NAPB uit Curaçao de Bonaireaanse werknemers in een strijd betrokken die absoluut niet in overeenstemming was met de Bonaireaanse belangen en situatie. In de acties die de afgelopen twee weken werden georganiseerd door de ABVO en de NAPB ziet vakbondsleider Juan Jacobs bevestiging van zijn woorden.

Volgens Jacobs ligt het probleem niet in de banden die er bestaan tussen de ABVO-dienstgroep van Bonaire en de vakbondsleiding van de ABVO op Curaçao, want elke vakbond heeft vriendschappelijke betrekking met vakbonden buiten Bonaire, aldus Jacobs. Het probleem ligt veel eerder in het feit, dat de Bonaireaanse vakbonden vrijwel geheel afhankelijk zijn van beslissingen die genomen worden door vakbonden van Curaçao. Het schijnt, aldus de AFBW voorzitter, dat in de gelederen van de ABVO dienstgroep Bonaire kennelijk geen mensen vertegenwoordigd zijn die in staat zijn voor zichzelf te beslissen. Jacobs kan dat echter nauwelijks aannemen, omdat er tenslotte een groot aantal capabele figuren deel uit maken van deze dienstgroep van de ABVO.

Vakbondsleiders van Curaçao hebben de gewoonte aangenomen, dat wanneer zich problemen voordoen op Curaçao even door te vliegen naar Bonaire, waar met een geladen emotionaliteit de Bonaireaanse werknemers betrokken worden in een strijd waarvan zij later zelf de consequenties van moeten dragen. Jacobs benadrukt, dat de situatie op Bonaire volkomen afwijkt van die van de andere eilanden van de Antillen en dat zullen de werknemers die leden zijn van de dienstgroep ABVO Bonaire ook moeten inzien. Volgens Jacobs zal de onafhankelijkheid in het vakbondswezen van Curaçao niet moeten betekenen, dat de banden met de ABVO verbroken dienen te worden, want insulair en zelfstandig dienen vakbondsbanden te blijven bestaan. Over de vakbondsontwikkelingen van de afgelopen week wil AFBW voorzitter Jacobs, die reeds een jarenlange ervaring heeft in het vakbondswezen wel kwijt, dat naar zijn gevoelens de Bonaireaanse werknemers in een strijd betrokken werden, waar ze zelf nog niet gereed voor waren. Indien ABVO Bonaire zelfstandig was geweest, aldus Jacobs zou deze bond, evenmin als de STGB, een actie gevoerd hebben zoals vorige week is gebeurd.

Politie Bonaire wil eigen bond

KRALENDIJK — Bijna gelijktijdig met de opmerkingen van de AFBW voorzitter Juan Jacobs dat de Curaçaose vakbonden niet altijd de belangen dienen van de dienstgroepen op Bonaire, heeft het politiecorps van het Flamingoeiland de vakbondleiding van de Nederlands Antilliaanse Politie Bond (NAPB) om een spoedige vergadering verzocht, omdat het Bonaireaanse politiecorps in het geheel niet tevreden is met de manier waarop de NAPB de belangen van de Bonaireaanse leden behartigt.

Dinsdagmorgen hebben de leden van de NAPB die op Bonaire gestationeerd zijn vergaderd en daarbij werd tevens gesproken over de manier waarop de Bonaireaanse belangen aan de orde kwamen. Contactpersoon van de NAPB te Bonaire, de heer Julius Ursula verklaarde, dat al meer dan elf jaar werd gestreefd dat de politiebond op Bonaire een eigen sektie zou krijgen. Eveneens werd de wens geuit dat er een algemene ledenvergadering zou komen en daar zou een regeling getroffen moeten worden voor de Bonaireaanse sektie omdat er onvrede heerst over de manier waarop de NAPB de belangen van de Bonaire-groep verdedigt.

Als voorbeeld werd o.a. aangehaald, dat twee functionarissen die examen moeten afleggen voor de rang van majoor via hun bond nimmer vernomen hebben hoe het eigenlijk met dat examen staat. Als blijkt, aldus de woordvoerder van de Bonaireaanse politie, dat de NAPB niet gevoelig is voor een eigen sektie met een eigen leiding, dan is de mogelijkheid niet uitgesloten dat Bonaire een eigen vakbond zal gaan oprichten.

Ouders:
Mirna Marcus-Anzola
Sydney Johann Marcus
Broers:
Alexander Jules G. Marcus
Sydney Johann F. Marcus Jr.
maken geboorte bekend van hun dochter en zusje:
Heliana Coromoto Marcus
op 17 januari 1984.

Ludovicusschool wordt Kolegio Luis Betran

KRALENDIJK — Sedert het personeel en de leerlingen van de Sint Ludovicusschool in 1978 overgingen naar hun nieuwe schoolgebouw te Cocorobi in Rincon is de wens geuit om de school van een nieuwe naam te voorzien. Daarvoor werd een inschrijving geopend, maar geen enkele ingezonden naam kon genade vinden in de ogen van het R.K. Schoolbestuur onder wie de school valt. Tenslotte werd het besluit genomen om de Latijnse naam Ludovicus Bertrandus maar te vertalen in het Papiamentu en derhalve werd de naam Luis Betran voorgesteld. Deze naam was ook voor het Schoolbestuur acceptabel en met ingang van dit jaar heeft de Sint Ludovicusschool zijn naam gewijzigd in Kolegio Luis Betrant. De school zal binnenkort de enige zijn op Rincon, omdat het Schoolbestuur heeft besloten de Stanislausschool wegens gebrek aan belangstelling op te heffen. Kolegio Luis Betrant heeft momenteel negen klassen waarvan de eerste, tweede en derde klas parallelklassen zijn. In het totaal bezoeken 213 kinderen — 113 meisjes en 100 jongens — de school waar twaalf mannelijke en twee vrouwelijke leerkrachten lesgeven. Met ingang van het schooljaar 1984 — 85 zullen de hoogste klassen vermoedelijk ook parallelklassen worden, omdat ook de kinderen van de afgestoten Stanislausschool opgevangen moeten worden.

ARRIVED BY EXPRESS
on January 17, 1984
THOMAS EDWARD WELLING III
5 lbs. 1 oz.
DELIVERED BY:
ALETTE AND TOM WELLING - BEAUJON
AT
7158 SHIRLEY DRIVE
WEST CHESTER, OHIO 45069

Met veel verdriet geven wij kennis van het overlijden op 26 januari 1984 in Nederland van:

THEO KOFFIJBERG

Echtgenote: Mevr. Nadia Koffijberg-Byron

Kinderen: Ramon Koffijberg
Rachel Koffijberg

Naaste familieleden: Mevr. Irma Spies-Byron
Arno Spies (Nederland)
Marjanka Spies
Juliette Byron

De begrafenis zal plaatsvinden in Nederland.
Condoleance adres: Abbenesstraat 13HS 1059-TB Amsterdam.

HET EILANDGEBIED CURAÇAO

Het Hoofd en Personeel van de Dienst voor Administratieve Automatisering maakt met diep leedwezen het overlijden in Nederland bekend van

Theo Koffyberg

in leven Hoofd Afdeling Systeemontwikkeling.
Hij ruste in vrede.

Dienst voor Administratieve Automatisering,
Afd. P.R. H.C. Hernandez, Hoofd.

Bonaire gewild in duikerskring

KRALENDIJK — Het enthousiasme over de onlangs gehouden DEMA show en waarbij een flinke belangstelling bestond voor de Bonaireaanse duikscholen, wordt onderschreven door het wnd hoofd van het toeristenbureau Niki Tromp. Volgens Tromp is er aan packages ruim 70 duizend dollar meer verkocht dan voorgaande jaren. De DEMA tentoonstelling wordt gewoonlijk bezocht door belangstellenden uit de gehele wereld die een functie hebben in toerisme of duikscholen. Bonaire was vertegenwoordigd door het toeristenbureau, de grote hotels en de duikscholen. De belangstelling voor het Flamingoeiland was dermate groot, dat er een bedrag gespendeerd werd van meer dan 900.000 dollar aan reizen, verblijf en duikfaciliteiten op Bonaire. Het succes van deze DEMA tentoonstelling (Diving Equipment [illegible] [illegible] op het komende toeristenseizoen.

Tipico ontbreekt op tumbafestival voor jongeren

KRALENDIJK — Het eerste festival voor jeugdige tumbazangers wordt op Bonaire gehouden onder auspiciën van de carnavalscommissie van de Papa Cornesschool. De elf deelnemers zouden in eerste instantie begeleid worden door Tipico Bonairiano, maar deze groep heeft laten weten niet voor de begeleiding te kunnen zorgen. Carnavalsvoorzitter Ibi Piar heeft daarbij duidelijk laten weten, dat het terugtrekken van Tipico niet inhoudt, dat ook het jeugd tumba festival niet door zou gaan. Er zijn inmiddels onderhandelingen met de groep La Renovacion die zes deelnemers zal begeleiden en de groep Los Idolos die de overige vijf deelnemers zal begeleiden.

De oorspronkelijke datum van 5 februari zal ook gewijzigd worden en Piar kon nog niet meedelen of het tumba festival op 17 dan wel op 19 februari zal plaatsvinden.

KRALENDIJK — De dienst LVV is begonnen met een onderzoek op het gebied van de landbouw, veeteelt en visserij. De activiteiten van de dienst richten zich vooral op het vaststellen van oormerken, waarvan de gegevens van nut kunnen zijn bij diefstal of vermissing. Tevens worden er gegevens verzameld over het aantal en soort dieren, het totaal aan bebouwd oppervlak in groente- en landbouwteelt, de grootte en de capaciteit van de dammen. Ook de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden worden door de dienst onderzocht en tevens de aanwezigheid van putten en molens en de daaruit verkregen kwaliteit van het water.

Elke kunnku-houder kan voorts een bezoek van de dienst LVV krijgen en het onderzoek op Rincon wordt gestart door de heer C. Crestian. De algehele coordinatie ligt in handen van het hoofd van de LVV, ing Jan van der Linden.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend dat met ingang van 26 JANUARI 1984, de hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de consument ten aanzien van een aantal goederen, per aangegeven hoeveelheid, voor wat betreft het eilandgebied BONAIRE, als volgt zijn vastgesteld:

	verpakking	hoogst toelaatbare prijs aan de consument per collie	hoogst toelaatbare prijs aan de kleinhandel per eenheid	
Koffie TASTER'S CHOISE	24/2 oz.	f. 77,73	f. 3,60	+f. 0,05
	24/4 oz.	f. 140,86	f. 6,51	+f. 0,33
Thee NESTEA	12/1 oz.	f. 23,87	f. 2,21	+f. 0,08
	12/2 oz.	f. 43,54	f. 4,03	+f. 0,02
Melkpoeder LITA	12/1 kg.	f. 47,74	f. 4,30	-f. 0,06
	6/2 kg.	f. 43,82	f. 7,89	-f. 0,08
Melk in blik LIBBY'S	48/410 gr.	f. 37,25	f. 0,86	-f. 0,07
	48/170 gr.	f. 19,30	f. 0,45	-f. 0,03
FRIESCHE VLAG (ongesuikerd)	48/410 gr.	f. 35,72	f. 0,83	-f. 0,06
(ongesuikerd)	96/170 gr.	f. 35,72	f. 0,41	-f. 0,03
Spijsolie ZETA DUSHI	12/24 oz.	f. 30,63	f. 2,76	-f. 0,07
	8/48 oz.	f. 37,88	f. 5,11	+f. 0,16
	6/1 gln.	f. 62,91	f. 11,32	+f. 0,28
CORNOLA	12/24 oz.	f. 31,46	f. 2,83	-f. 0,22
	8/48 oz.	f. 38,95	f. 5,26	-f. 0,85
	6/1 gln.	f. 64,22	f. 11,56	+f. 0,25
ARGO	24/1 pt.	f. 53,76	f. 2,42	+f. 0,36
	12/1 qrt.	f. 52,22	f. 4,70	+f. 0,87
	8/1 1/2 qrt.	f. 50,13	f. 6,77	+f. 1,17
	6/7 lbs.	f. 77,44	f. 13,94	+f. 1,04
MAZOLA (corn oil)	24/1 pt.	f. 54,72	f. 2,46	+f. 0,20
	12/1 qrt.	f. 53,07	f. 4,78	+f. 0,40
	8/ 1/2 qrt.	f. 51,04	f. 6,89	+f. 0,47
	8/3 ltr.	f. 100,12	f. 13,52	+f. 0,56

Afwijkingen naar beneden van de hierboven vastgestelde prijzen zijn uiteraard toelaatbaar.
Prijsverhogingen en prijsverlagingen zijn in de laatste kolom per eenheid aangegeven.

N.B. + verhoging - verlaging.

Hoofd v/h Departement van Economische Zaken Bonaire.

Het Eilandgebied Bonaire

roept sollicitanten op per 1 augustus 1984 voor:

Hoofd van het Colegio Reina Beatrix (basisschool)
Hoofd van de Watapanaschool (speciaal onderwijs)
leerkracht voor het Colegio Reina Beatrix
leerkracht voor de Watapanaschool

Sollicitaties te richten aan het Bestuurscollege van het Eilandgebied Bonaire vóór 15 februari 1984.

Bonaire, 16 januari 1984.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 27 JANUARI 1984 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.41	1.43	1.45
PND STERLING	2.445	2.50	2.56
NED GLD	55.70	56.42	57.22
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	59.17	79.89	80.69
FR FRANCS	19.45	20.55	21.25
DUITSE MARK	62.83	63.55	64.35
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.72	1.02	1.08

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 27 JANUARI 1984 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	98.06
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	108.12
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.75
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	106.65
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

»stockmarket« NEWS

WALL STREET STOCKS CLOSE LOWER
New York, Jan 26 - Wall Street stock prices moves aimlessly through most of the session before closing lower as investors showed disappointment that President Reagan did not adress some outstanding economic concerns in his state of the union speech last night. The Dow Jones industrial average, which began the day higher only to suffer several reversals, finished the session off about two points at around 1230. Overall, declining issues led gainers three to two. Volume fell to 111.8 mln shares from 113 mln yesterday.

MARKET TALK - MONEY SUPPLY SURVEY - THURSDAY
Reuter's thursday survey of economists shows their average forecast calling for a 1.5 billion dlr fall, compared with the 1.3 billion dlr drop projected tuesday. Forecasts, in billions of dollars, follow:

Citibank	-1.5	E.F. Hutton	-1.5
Paine Webber	-1.5to -2.5	Irving Trust	-1.8
Dean Witter	-1.0	Merrill Lynch	-1.5
Manufactures Hanover	-1.7	Investors Div flat to	-1.0
Crocker Bank	-1.5to -2.0	Wells Fargo Bank	-1.7
Chase Manhattan	-2.0	Carroll McEntee	-0.9

TODAY IN WASHINGTON FOR FRIDAY, JANUARY 27
Trade figures for december, commerce (0830)....
Japanese foreign minister Abe meets President Reagan (1145) and other U.S. officials....
Defense secretary Weinberger addresses national conference of mayors (1045)...
Senate finance subcommittee on international trade holds hearing on trade preferences for developing countries (0930)

REAGAN RE-ELECTION CAMPAIGN READY TO GO
Washington, Jan 27 - President Reagan's re-election campaign is oiled up and ready to go after a successful warmup run in Atlanta. In appearances at a "Spirit of America" rally and later at a gathering of republican party activists yesterday, Reagan tested a possible campaign slogan and practiced taking potshots at his democratic rivals for the presidency. In a virtual reprise of wednesday night's state of the union address to congress, Reagan told 14.000 wildly enthusiastic flag-wavers at the rally that "America is back - standing tall."
REUTER.

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Am.Express	30 1/4	+ 1/8	Georgia Pac.	23 7/8	- 1/4
Asa Ltd.	56 1/4	+ 1 1/2	I.B.M.	114 1/2	- 7/8
Apple Comp.	27 1/2	+ 5/8	I.T.T.	45	- 1/4
Atl.Richfield	45 1/2	- 1/4	K.L.M.	72	+ 1 7/8
Beatrice Fds.	32 1/2	unch	McDonalds	68 1/4	- 1
Burroughs	52 1/8	+ 3/8	MACOM	19 3/8	- 3/8
Coleco	19	- 1/4	National Can.	35 7/8	- 5/8
Comsat	32 1/4	unch	N.C.R.	119 5/8	- 2 1/8
Coca Cola	51 7/8	+ 3/4	Pepsico	36 3/8	- 1/4
Disney	53	+ 3/8	Royal Dutch	50 7/8	+ 5/8
Dome Mines	13	+ 3/4	Shell Oil	55 3/8	- 1/2
Dupont	51	+ 1/4	Superior Oil	39 3/8	- 1 3/8
East Kodak	72 7/8	unch	Union Pac.	50 1/4	- 1/4
Ford	43	unch	U.S. Steel	31 3/8	- 1/8
Foster Wheeler	15 1/2	unch	Warner Comm.	29	+ 1
Genl.El.	54 1/8	+ 1/8	West.El.	52 5/8	- 3/8
Genl.Motors	75 3/8	- 1/4	Xerox	49 1/4	+ 1/2
Dow Jones	1.229,69	- 2,20	Gold	366,30	- 0,90
Six months tsy bills		9,60%	Silver	8,08	- 0,01

AMSTERDAM

A.B.N.	436,50	Philips	47,60
Akzo	109,30	Robeco	348,70
Heineken	147,50	Rolinco	334,70
Kon.Olie	161,60	Unilever	274,00

Florida

8-daagse reis met verblijf in hotel "La Quinta" te Orlando (7 nachten) incl. belastingen.

MADURO TRAVEL -

PLAZA 76700
COLON 26300 / 01
PUNDA 613853 / 4 / 5
SHELL 43802 / 43773

Busvervoer Miami-Orlando v.v.,
3 transfers voor retour-vervoer hotel - Walt Disney World, excursie Wet and Wild (incl. toegang), excursie Kennedy Space Center (incl. toegang) en excursie Seaworld (incl. toegang)
Prijs: **Afl.544,- p.p.** in 2 pers.kamer
(Dit is slechts één voorbeeld)

m

Een
ZAK SUIKER
van 5 pond
KADO!

1973 10 Anja 1983

CURACAO SUPERMARKET
Sta. Rosa 296
Bij aankoop van f. 100,- in onze supermarket.
Bovendien..... hebben wij altijd volop
AARDAPPELEN
in voorraad en tegen concurrerende prijzen!
Vrijdagavond, koopavond tot 9.00 uur
CURACAO SUPERMARKET
met de laagste prijzen.

---

unifot
altijd GRATIS filmrol

Nieuwjaars-Prijzen bij UNIFOT

FOTOBLOK	
13 x 18	fl. 3,-
20 x 25	fl. 5,-
30 x 40	fl. 10,-
50 x 75	fl. 28,-

FOTOLIJST MET GLAS	
13 x 18	vanaf fl. 5,60
20 x 25	vanaf fl. 9,60
30 x 40	vanaf fl. 17,60

Profiteer nu!

unifot Colon Fokkerweg
altijd GRATIS filmrol

Fo'i trempan tan-ka-tan e grandioso
WAREHOUSE SALE
van
JOHN SALES & SERVICES
en
CARIBBEAN AUDIO SUPPLIES bij:

F.D. Roosevelt-weg → Curacao Ginza
Cabo Verde-weg

CURACAO GINZA

	Eerst	Nu
SANSUI CASSETTE DECK	Eerst	Nu
D-370 2 motor full logic direct drive	fl. 865.—	fl. 595.
D-95Ms Soft-touch operation	fl. 495.—	fl. 295.—
TURNTABLE	Eerst	Nu
Frd.-40 Optical Disc Size Sensor	fl. 725.—	fl. 395.—
SANSUI AMPLIFIER	Eerst	Nu
AUD-33 — 2 x 50 watt	fl. 725.—	fl. 465.—
AUD-22 — 2 x 30 watt	fl. 595.—	fl. 395.—
SANSUI TUNERS	Eerst	Nu
TU-S33 Servo locked	fl. 425.—	fl. 295.—
TU-S5 Pulse count & Servo locked	fl. 685.—	fl. 395.—
SANSUI SPEAKERS	Per paar	Per paar
S-55 — 85 watt	fl. 970.—	fl. 495.—
S-45 — 65 watt	fl. 730 —	fl. 365.—
SANSUI RECEIVERS	Eerst	Nu
4900Z 2 x 55 watt	fl 1185.—	fl. 795.—
3900Z 2 x 40 watt	fl. 985.—	fl. 685.—
R99Z 2 x 50 watt	fl. 945.—	fl. 545.—
HITACHI TURNTABLES	Eerst	Nu
HT-460E.W. direct drive	fl. 695.—	fl. 395.—
HITACHI PORTABLE RADIO / CASSETTE RECORDERS	Eerst	Nu
TRK 5653	fl. 310.—	fl. 185.—
TRK 5655	fl. 325.—	fl. 199.50
TRK 5500 AM-FM 25 watt p.m.p. auto stop	fl. 245.—	fl. 145.—
TRK 5501 M.W.-F.M.S.W. auto stop	fl. 255.—	fl. 155.—
TRK 5751	fl. 310.—	fl. 185.—
T.V. di colo Hitachi C.T. 1306 13" Remote Controle	Special fl. 795.—	
HITACHI VERSTERKERS	Eerst	Nu
HA 330 Amplifier 2 x 50 watts	fl. 639.—	fl. 395.—
HA 270 Amplifier 2 x 35 watts	fl. 585.—	fl. 365.—
SILVER	Eerst	Nu
2S 171 Portable radio AM / FM	fl. 79.—	fl. 49,50
SR 500 Portable radio-cassette stereo	fl. 785.—	fl. 495.—
SR 800 Portable radio-cassette stereo	fl.1485.—	fl. 895.—
NIKKO	Eerst	Nu
EQ 500 equilizer	fl. 395.—	fl. 275.—
NP 500 turntable	fl. 350.—	fl. 245.—
ND 800 cassette deck	fl. 765.—	fl. 495.—
N.R. 320 AM / FM receiver 2 x 25 watt	fl. 525.—	fl. 365.—
N.R. 520 AM / FM receiver 2 x 30 watt	fl. 675.—	fl. 465.—

TV

Kleuren T.V.
19" C9722A f. 745,--
Kleuren T.V.
19" C9922R f. 925,--
remote controle en 6 mnd. garantie.

Kom een kijkje nemen in ons ,,tweedehands hoekje", waar wij o.a. hebben:
Amplifiers - cassette decks - speakers vanaf f. 195,- per paar.

TEAC	Eerst per paar	Nu per paar
SX 550 — 3 way speaker 55 watt	fl. 790.—	fl. 445.—
SX 330 - 2 way speaker 45 watt	fl. 596.—	fl. 325.—

ANTOMAC

MORE THAN 20 YEARS RELIABILITY AND SERVICE

Verkoop en verhuur van alle soorten **kantoor en bedrijfsmachines en apparatuur**, zoals:

- Cashregisters, even the most advanced.
- Typewriters, including electronic.
- Calculators and Accounting machines.
- Electronic Scales with Label printer.
- Timeclocks and systems.
- Office Furniture and office partitions.
- Word Processors.
- Papershredders, Chequewriters, Coincounters, Etc. Etc.,

De Ruyterkade 58 / 59. Phones: 612888-611930.

VOOR RESTAURATIE VAN OUDE GEBOUWEN

thans gevestigd op Curacao

M Monumenten Herstel nv

Voor verdere informatie en prijsopgave:

Telefoon: 613675
P.O. Box 3123.

TOMCO N.V.
BETON-MIX CENTRALE
FUNDERINGEN, RINGBALKEN, BLOKKEN, BOUWMATERIALEN.
OOK VOOR VERKOOP VAN BLOKKEN, ZAND EN GRIND
Brakkeput Ariba z/n (naast Technische School)
Tel. 674673 - 672204

---

van uytrecht
Emballeer & Transportbedrijf N.V.
Tel. 84566 - Telex 3463 Utrec N.A.

ONZE JONGSTE PAKKER 5 JAAR ERVARING DE OUDSTE 27 JAAR ERVARING OP HET GEBIED VAN INPAKKEN OVER "PROFESSIONALISM" GESPROKEN

AGENT
DERKSEN MEUBELTRANSPORT B.V.
De Overmaat 39
Tel. 085 - 230320 - Arnhem

RYSTTAFEL RESTAURANT Tel.: 70917 - 70919
INDONESIA
Een borreltje in de
HOLLAND CLUB BAR
Een sateetje erbij en als 't even kan....
. een rijsttafel pakken.
"Going out and still feel at home"

dine
Dinner • Cocktails: What a Match!

Holiday Beach HOTEL and CASINO
Proudly Presents
GOODSTUFF

A MUSICAL REVUE

A song and dance filled salute
Featuring over 60 musical selections from the great works of GERSHWIN, RODGERS, BERLIN and PORTER

THURSDAYS, FRIDAYS, SATURDAYS & SUNDAYS
AT 8.00 PM. DINNER & SHOW PACKAGE & 1 / 2 BTL. WINE
US$ 27.50 P.P.
RESERVATIONS REQUIRED. PHONE 25400

PIERSON, HELDRING & PIERSON (CURACAO) N.V.

Voor de sector Automatisering zoeken wij voor indiensttreding op korte termijn een ervaren

SYSTEEMANALIST / PROGRAMMEUR

Pierson, Heldring & Pierson (Curacao) N.V. is een bankinstelling met circa 150 medewerkers, welke zich specifiek toelegt op internationale bank- en trustactiviteiten.
Deze activiteiten vereisen een grote mate van automatisering, waartoe ons zeer moderne computer-apparatuur ter beschikking staat.

Functie-informatie

Onder verantwoordelijkheid van de afdelingschef, zal de medewerker met de analyse en programmering t.b.v. nieuwe programmatuur en onderhoud van het bestaande programmatuur worden belast.
Het ligt in de bedoeling dat de medewerker na een inwerkperiode, de huidige afdelingschef opvolgt:

Functie-eisen

— zelfstandig kunnen werken
— ervaring met analyse
— ervaring met RPG II op S / 34 - S / 36
— middelbare opleiding
— leeftijd ± 30 jaar
— bij voorkeur ervaring in het trustbedrijf.

Afhankelijk van de opleiding en ervaring, bieden wij een aantrekkelijk salaris en uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Gelieve sollicitaties te richten aan:

Pierson, Heldring & Pierson (Curacao) N.V.
J.B. Gorsiraweg 6
Postbus 889
WILLEMSTAD

t.a.v. afdeling personeelszaken.

---

november 1969 — november 1984

Bloempot's Book-Toy & Giftshop N.V.
op Zuikertuintje
15 jaar !!

SALE! **BARATILLO!**

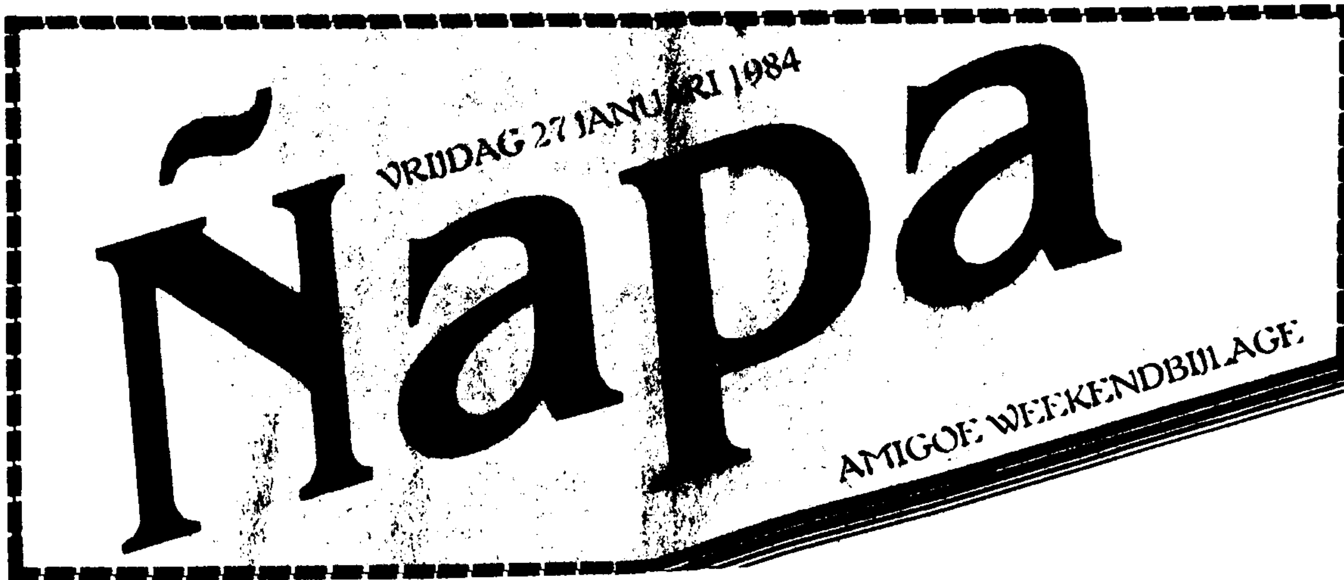
Om dit heuglijk feit te herdenken, het hele jaar door feest, met allerlei leuke verrassingen! Te beginnen met

a.s. **Maandag 30 januari** en **Dinsdag 31 januari** } de gehele dag open ook tussen de middag!

kortingen van **10%** t / m **30%** op zowat alle artikelen!! Slechts 2 dagen!!
Dit geldt **alléén** voor de Toyshop!
In de Bookshop
50% op kalenders - 20% op Plakmodellen.



Portret van Albert Helman, in 1977 geschilderd door de Surinaamse kunstenaar Erwin de Vries



DE NU ZO BEKENDE Surinaamse auteur Albert Helman (geb. 7-11-1903) zei, toen hij nog de jongeman Lou Lichtveld was en op achttienjarige leeftijd in Nederland ging studeren, nooit meer in zijn geboorteland terug te willen keren. Diezelfde uitspraak zou bijna dertig jaar later gedaan worden door de dan achttienjarige V.S. Naipaul, die nu wereldbekende schrijver van Trinidad. Deze laatste heeft zijn 'gelofte' beter gestand gedaan dan de eerste. Ook in zijn werk is dat heel goed merkbaar want na zijn aanvankelijk in Trinidad gesitueerde romans beschrijft hij later allerlei delen van de wereld, nauwelijks meer zijn geboorte-eiland. Albert Helman daarentegen keerde na inderdaad 25 jaar weggebleven te zijn, terug in Suriname en werd er zelfs minister van Onderwijs en Volksgezondheid (1949 / 1951) en Voorzitter van de Rekenkamer (1954 / 1961. Hij richtte een bureau Volkslectuur en een Taalbureau op en hielp met de stichting van een Muziekschool en een Volksuniversiteit. Ook na zijn vertrek naar Washington waar hij Gevolmachtigd Minister was voor het Koninkrijk, en tijdens zijn verblijf op Tobago waar hij nu al jaren woont, bleef en blijft hij zich met Suriname bezighouden, zoals laatst nog in "Een 8 december-droom" die in de Amigoe verscheen.

Sicut formica formosa

Zoals de draagmier uitwijkt, maar niet loslaat
— Indiaanse eigenschap —
Zo leef ik wel in ballingschap,
vrijwillig (Bel-Exil)
maar je vergeten kan ik niet.
Niets van alwat goed was:
regenmorgens, natte tuinen,
middag steil van zon en avond
net als vogeltjes zo kleurig en zo zacht.

Maar mensen houden niet van mensen,
en wanneer de Kaaskop lacht,
o Kaffer, pas dan op je kippen!
Slacht en pluk ze, voordat je ook elkander
plukhaart, afslacht. 't Is een boze tijd.

Mogen wie dit doen gauw lichter worden,
met hun huichelachtigheid verdorren
tot wat cellophaan
gewikkeld om je bloemen.

"Jerusalem, Jerusalem, eer ik je kon vergeten..."
Iedereen heeft zijn Jerusalem;
het mijne
heel
— verdomme —
Suriname.

(Verzamelde Gedichten)

Albert Helman (80) en zijn ''vaderland in de verte''

''Hart zonder land''

KRITIEK

In de lang niet malse kritiek die hij heeft op zijn geboorteland komt hij weer met Naipaul overeen. De laatste wordt nogal eens kwalijk genomen dat zijn kritiek op het Caraïbisch gebied 'negatief' en afbrekend zou zi n, maar uit Helmans uitspraken is in elk geval meededogen met het lot van zijn door de eeuwen zo geteisterde land op te maken. Zijn kritiek komt niet voort uit vermeende superioriteit maar uit solidariteit; ook als ze zo fel is als in **De laaiende stilte** (1952):

"Wee dit land, dat nooit het hunne zal zijn, maar alleen de insecten en wormen, de zwammen en schimmels zal toebehoren, wijl het slechts zieke, tot in het merg verdorven en laffe kinderen voortbrengt. De witte pieren en de donkere vlooien, de teken en de grasluizen, maar vooral de nijvere mieren uit het Oosten zullen het eenmaal veroveren; dan zal geen neger, geen bastaard en zelfs geen opstandige Indiaan hier anders dan dienstbaar en slaaf der kleinste veroveraars zijn. De sprinkhanen uit het Noorden zullen de bossen bevolken en zó kaal de velden vreten, dat zij tot diep in de aarde nog zullen woelen naar meer".

Dertig jaar na deze literaire ti-

> Pieter van der Meer de Walcheren gaf Lou Lichtveld het pseudoniem Albert Helman. "Op zekere dag heb ik Pieter van der Meer gevraagd: 'Hoe ben jij toch aan die naam gekomen?' -'Dat is heel eenvoudig, Jan Engelman was een engel van een jongen, en jij bent zo'n duvel, dat het onderscheid tussen Engelman en Helman zich onwillekeurig aan mij heeft opgedrongen'. — 'Goed, maar Albert?' — 'Ja, als ik nog een zoon gehad zou hebben (hij had er maar één in leven, die ook Pieter heette) — als ik nog zoon gehad had, zou ik die Albert genoemd hebben en, nou ja, je bent toch een soort zoon van mij'. Dat was dus een andere, prettige kant tegenover de nogal critische geest om mij 'Helman' te noemen als tegenpool van Engelman".
> (Tony van Verre ontmoet Albert Helman)

rade, die waarschijnlijk geboren was uit teleurstelling over zijn ministerschap, schrijft Helman in wat hij zelf zijn 'testament' noemt, de geschiedenis van 'dit geschonden, bezoedelde land' en de overige Guyana's, eens een organische eenheid vormend, maar door de Europese koloniale overheersers bruut uiteengerukt. **De foltering van Eldorado** is in zijn titel welbewust dubbelzinnig: het land wordt gefolterd maar is tegelijkertijd foltering voor degenen die het willen beheersen, maar tekortschieten door hebzucht. Trouwens, ook Naipaul beschreef al in 1969 enkele episoden uit de geschiedenis van zijn eiland op eenzelfde persoonlijke wijze in **The loss of Eldorado; a history.**

VADERLAND

Ook nu geldt nog voor Naipaul dat hoewel hij zich dan niet meer specifiek met zijn geboorteland bezig lijkt te houden (trouwens wel weer in zijn pasverschenen 'Proloog voor een autobiografie'), hij voortdurend de positie van jonge (derde wereld) landen en de mensen in die landen die in een tussenpositie verkeren, bestudeert. Een werkwijze die gelijk is aan de manier waarop Helman schrijft over mensen in de knel (bv. in **Aansluiting gemist**) en zijn eigen positie: metterwoon los van het vaderland, maar geestelijk er sterk mee verbonden. Wat Helman concentreert op zijn geboorteland, beschrijft Naipaul over jonge landen in het algemeen. Helman

> *Ahasverus*
>
> Hij wist de Heiland niet te helpen en moest toen
> gaan zwerven in onsterfelijke ballingschap
> met eeuwig heimwee naar de plek
> waar eens zijn liefde onwil werd.
>
> Ik kon u ook niet helpen, mijn geboorteland,
> hoezeer ik het verlangd heb en getracht
> misschien teveel met mijn gedachten
> en te weinig met de daad waarbij het leven
> op het spel staat. Sterven voor het vaderland
> doen de soldaten; maar te leven vergt
> een lange dienst en eindeloze duldzaamheid
> van burgers die geen burgers zijn, slechts dienaar
> van de Staat. En niemand is de Staat.
> Maar allen zijn in staat, zegt men,
> en "men" is plotseling: geen sterveling.
>
> Zo ben ik nu alleen en zonder land
> **behalve dan het dromenland dat ik verzaakt heb,**
> **rusteloos en overal, zoals Ahasverus.**
>
> *(Verzamelde Gedichten)*

is daarbij emotioneler dan de koeler, observerende, 'cerebrale', analyserende Naipaul, maar dat is geen absoluut verschil maar eerder van temperament en karakter.

Zo gaf Helman zijn **Het eind van de kaart** (1980) de ondertitel 'Journaal van een kleine ontdekkingstocht in twee binnenlanden' mee. Het eerste is het binnenland van Suriname in 1955, het tweede zijn eigen innerlijk: "Niemand kan echter op de lange duur alleen maar toeschouwer en onbetrokken blijven, en weinig kon ik bij de blijmoedige aanvang van onze verkenningstocht vermoeden dat ik weldra ook innerlijk genoodzaakt zou zijn om door te dringen tot voorbij het eind van mijn eigen, persoonlijke kaart; tot in de 'terra incognita' van mijzelf en voorbij de voorstelling die ik mij tot op dat tijdstip (het begin van mijn vijftiger jaren) gemaakt had van mijn 'inhoud', -die voor elk mens inherent is met hetgeen hij 'uithoudt', zowel vermag te doorstaan als buiten te sluiten uit zijn innerlijk. Kortom, het werd een ongewilde exploratie van het Ultima Thule der eigen persoonlijkheid". Dit is ook het geval in **De foltering van Eldorado**; de geschiedenis van de vijf Guyana's zoals Helman ze ziet. Zoals enkele jaren eerder **Vriend Pieter** (1980) over Pieter van der Meer de Walcheren èn over Albert Helman ging! De 'apologie' voor in dat boek beëndigde hij dan ook met het volgende veelzeggende citaat van Henry Adams:

"But we, who cannot fly the world, must see
To live two separate lives; one in the world
Which we must ever seem to treat as real;
The other in ourselves, behind a veil
Not to be raised without disturbing both".

MOEDERLAND

"Zonder uw liefde, zonder de liefde die uw plicht is — want alle koloniaal bezit is vrijwillig op zich nemen van een plicht....." had Helman al in 1926 in zijn eersteling **Zuid-Zuid-West** geschreven. Zo wordt kritiek op het eigen land tot kritiek op het moederland, op de koloniale overheerser die niet aan zijn plicht denkt maar aan zijn belang; **De Foltering van Eldorado** bewijst het telkens weer. Enkele citaten: "Nederland is altijd gróót geweest in het plaatsen van krukken op verantwoordelijke posten, maar men kan zich de 19e eeuwse mentaliteit van deze lieden niet verknipt genoeg voorstellen. Wij hebben er echter terdege kennis van te nemen, want juist deze mentaliteit verklaart veel van de aard der geestelijke erfenis waar hun opvolgers in onze eeuw zich mee beholpen en belast toonden, tot op de huidige dag".

En over de emancipatie: "Officieel kregen de onwetende slaven te horen, dat de Koning der Nederlanden hen had vrijgekocht, en het is uitsluitend op deze flagrante leugen dat de befaamde creoolse 'Oranjeliefde' berust. In werkelijkheid — en dit moet eindelijk maar eens duidelijk gezegd zijn — viel er helemaal niets te Willemdrieën; als constitutioneel monarch had het onschendbare staatshoofd eenvoudig te ondertekenen wat hem onder ministeriële verantwoordelijkheid na goedkeuring door de volksvertegenwoordiging werd voorgelegd. Als ware Oranje-nazaat in ruime mate belanghebbend bij de commercie en de eventuele opbrengsten der kolonies, kon hij evenmin als de plantocratie erg gelukkig zijn met de in economisch opzicht hachelijk beschouwde emancipatie".

Helman eindigt zijn geschiedenis met enkele citaten uit Shakespeare **The Tempest,** want "laat ons het dan maar houden bij de dichters die reeds zo dikwijls — vaak bij hun leven miskend — het heden en de toekomst beter dan anderen bleken te doorzien".



Albert Helman

INNERLIJK

Wie deze citaten van Helman leest zou kunnen denken aan hem als kankeraar en querulant, maar dat is hij zeker niet, al wordt hij in **"Tony van Verre ontmoet Albert Helman"** getypeerd als "een dwarsliggende Indiaan" met een onafhankelijke kijk op de zaken in zi n omgeving en een groot geloof in wat voor hem de waarheid is.

Frank Martinus Arion karakteriseerde hem in 1977 ter gelegenheid van een aan Helman gewijde lezingencyclus, georganiseerd door het Surinaams Museum en het Fort Zeelandia als 'een eenzame jager'. Zo'n lezingenserie en een Helman-week zullen in het huidige Suriname wel niet meer mogelijk zijn, daarvoor is Helmans kritiek op het bewind te onverbloemd. Men zou er hem in het Suriname van nu ook bepaald niet mee eren.

> "...ontdekkingen te doen in het eigen vertrouwde geboorteland dat nu helaas alleen maar tot 'Vaderland in de verte' gekrompen is, steeds meer verschrompelend in een heden met zo totaal andere uitzichten... Want ik mag nog zo vaak beweren dat ik een wereldburger ben, niettemin ben ik toch verknocht aan Suriname als 'idee'... Aan het Suriname dat zou kunnen zijn... niet aan het politieke ongeval dat zo heet..."
> (Het eind van de kaart)

Frank Martinus begon zijn lezingen aldus: "Wij van de derde wereld hebben een paar gebreken en daaronder valt het niet bijhouden van onze zaken. Wij laten het allemaal op zijn beloop, en op een gegeven ogenblik moet er toch iets aan gedaan worden. Om de een of andere reden moet je toch dingen wegharken..." Dit 'wegharken' heeft Helman zelf in de loop van zijn lange leven in hoge mate gedaan en doet hij nu op de leeftijd der zeer sterken gekomen is nog steeds. Hij is een veelschrijver met een groot oeuvre.

Zo verscheen van hem een vertaling van het werk dat als oudste roman over Suriname geldt en dat al een bibliotheekplank vol discussie- en studiemateriaal heeft veroorzaakt: Aphra Behn: **Oroenoko, or the Royal Slave (1688). In de geschiedenis van 'Oroenoko of de koninklijke slaaf'** herkent Albert Helman de geschiedenis van de slavernij in zijn land. Een Afrikaanse prins wordt verraderlijk gevangen, evenals zijn geliefde Imoinda, en naar Suriname gevoerd, waar hij nadat hij na enkele keren bedrogen te zijn door de blanken, een opstand ontketent. Hij wordt gevangen en na folteringen in stukken gehakt, die naar de verschillende hoofdplantages worden gestuurd. (zoals ook het eenmaal organisch verbonden groot-Guyana door kolonisten in stukken gesneden is...)

In de auteur Aphra Behn over wie Helman zeer uitvoerig schrijft, herkent hij zi n eigen non-conformisme. De 'mooie', de 'onvergetelijke' Aphra is voor hem een "avonturierster, die als jonge, nog ongetrouwde vrouw naar de pas-gestichte kolonie Suriname ging, er slavenopstanden meemaakte en Indianenstammen bezocht, nederzettingen van 'wilden' die nooit tevoren een blanke hadden ontmoet". Later spioneerde ze voor Engeland in de Republiek der Nederlanden; ze was een vurig feministe...

"Als jongste (en in jaren wellicht oudste) vertaler en inleider van Aphra, een dame met wie ik mij zo lang en intensief heb beziggehouden dank zij haar boeiende persoonlijkheid en oeuvre, neem ik hierbij voorgoed afscheid van haar. Het was geen

> "Schrijvers hebben... de dure plicht om de 'waarheid' te dienen, door met hun naar beste weten gevonden kleine 'waarheid' de leugenachtigheid van de 'mediokeren' te lijf te gaan, en alleen al door zich zo eerlijk en zo dikwijls mogelijk uit te spreken, de hypocrisie (ook die van de halve waarheid) te ontmaskeren en zodoende met hun eigen wapen in het hart te treffen. Het enige valide engagement van de schrijver is 'waar' te zijn, -naar beste vermogen".
> (Vriend Pieter)

verloren tijd, denk ik haar vele ontrouwe minnaars na. En zij wist hoe mannen zijn en altijd wel zouden blijven".

TAAL

Helman studeerde Neerlandistiek al maakte hij die studie indertijd niet af, "omdat die me tot over de oren verveelde (want ik vond die Nederlandse literatuur helemaal niet zo erg interessant; die wordt wel vreselijk gewichtig aangediend, maar is dat volstrekt niet in de context van de Europese cultuur..." Als hij in het binnenland van Suriname zijn land- en rasgenoten, enkele Indianen ontmoet, met wie hij niet kan praten, schrijft hij zelfs: "Stom van me, niet meer dan vijf of zes terloops opgepikte Oayana-woorden te kennen. Hier zat ik met al mijn aan Ulfila's Gotisch en Panini's Sanskriet verdane jaren, en met mijn buik vol Ruusbroeck's-middelnederlands. Om van mezelf te kotsen!" **(Het eind van de kaart)**

Evenwel ontving hij in 1962 een eredoctoraat in de letteren aan de universiteit van Amsterdam, en speelt hij een belangrijke rol in de Nederlandse literatuur èn de literatuur van zijn eigen land, waar hij trouwens wel nogal wat kritiek heeft gekregen in het verleden: "Het werk van Helman wordt vooral door de jongere generatie bekritiseerd, waarbij men zich afvraagt of hij al dan niet als een Surinaams auteur moet worden beschouwd. Behalve zijn werk in het Surinaams Nederlands en zijn anonieme publikaties voor volkslektuur is vrijwel zijn gehele uitgebreide oeuvre in Nederland en in Standaard-Nederlands geschreven". (Enc. van Suriname)

De dichter Shrinivasi schreef in **'Vrijgevig als altijd'**:

"In het nederlands schelden wij jullie uit
in het nederlands zeggen wij
weg met het nederlands
geef nou eens een groter bewijs
van onze gespletenheid".

Helman citeert aan het slot van **De foltering van Eldorado** de tot slaaf gemaakte Indiaan Caliban: "Gij hebt mij taal geleerd, en hiervan profiteer ik, om te kunnen vervloeken. De rode pest mag je oprotten omdat je mij je taal geleerd hebt". Deze stellingname is ook de positie van Helman die door afkomst, opvoeding en studie in een (neo) kolo-

> "Toen ik achttien was en wegging uit Suriname, heb ik gezegd: 'Hier kom ik nooit meer terug!' En ik ben vijfentwintig jaar weggebleven..."
> (Tony van Verre ontmoet Albert Helman)

niale tussenpositie beland is, schrijvend over zijn 'vaderland in de verte' in de taal van het oude koloniale moederland dat toch ook een eigen land geworden is, met liefde èn kritiek naar beide kanten, zoekend naar wortels in de bodem van de eigen ziel, als al die figuren in Naipauls romans en deze schrijver zelf, in wiens geboorteland Helman al jaren woont nu, en met hem zoveel andere auteurs van de Derde Wereld (Cola Debrot!)

"Tussen de dood en het leven
voel ik me klein...
weet niet of 't beter is eenzaam
of twee-zaam te zijn".

"De queeste naar het hart neemt geen einde, kent geen rust", luidt de slotzin van het eerste verhaal in de bundel **Hart zonder land** (1929).

WIM RUTGERS

Albert Helman als schrijver in Nederland



Albert Helman als zevenjarige jongen in Paramaribo

De foltering van Eldorado; een ecologische geschiedenis van de vijf Guyana's, verscheen in 1983 bij uitgeverij Nijgh en Van Ditmar te 's-Gravenhage.

Aphra Behn: Oroenoko of de koninklijke slaaf verscheen in 1983 bij Uitgeverij De Arbeiderspers in Amsterdam.

Antilliaanse boeken voor en door kinderen

1983 IS NIET zo'n bi zonder vruchtbaar jaar geweest voor wat betreft de produktie van Antilliaanse kinderboeken. Opvallend is wel dat bijna elk jaar de boeken ineens achter mekaar en vooral in de laatste maanden van het jaar verschijnen. Zo zijn er bijvoorbeeld in 1983 3 verhalen/gedichtenbundels verschenen naar aanleiding van verhalenwedstrijden t.w. "Un dia kontentu, un dia tristu", een uitgave van de Sekshon di Kultura di Kòrsou, "Nature, I love you", verschenen op St. Maarten en "Contami un storia", een Arubaanse uitgave. "Un dia kontentu, un dia tristu" is het resultaat van een verhalen en tekenwedstrijd die door de Sektie Kultuur in het kader van de Curaçaose kinderboekenweek (maart 1983) onder de jeugd van de Curaçaose basisscholen is georganiseerd. Een jury heeft een selektie gemaakt uit de ingezonden verhalen, gedichten en tekeningen en een kommissie heeft voor de verdere afwerking gezorgd.



Het boek bevat zowel Papiamentstalige als Nederlandstalige verhalen en gedichten en is verlucht met kindertekeningen die door een jury zijn uitgekozen. Deze gaan allemaal uit van het thema "een blijde dag, een droevige dag". Het boek is vrij groot, heeft een overzichtelijke bladspiegel en er is gebruik gemaakt van gekleurde bladzijden, die elkaar steeds weer afwisselen. Kinderen vanaf 8 jaar kunnen zelfstandig het boek lezen,

"Nature, I love you" bevat Engelstalige verhalen en gedichten die een prijs hebben gewonnen naar aanleiding van een wedstrijd georganiseerd onder schoolkinderen van St. Maarten. Dit in het kader van de kinderboekenweek aldaar gehouden in 1980. Centraal staat in alle verhalen en gedichten de liefde voor de natuur. Het boek is geïllustreerd door Harrie Krijnen. Ook hier heeft een jury zorg gedragen voor een selektie van de verhalen/gedichten. Voorts bevat het boek een inleiding, een voorwoord gericht aan de winnaars van de verhalenwedstrijd en een handleiding voor volwassenen voor het gebruik van het boek. Mede door de illustraties en het soort papier dat gebruikt is, kan er van een keurige uitgave gesproken worden.

Op **"Contami un storia"** kom ik in de volgende boekenpagina uitgebreider terug.

Tenslotte een opmerking in het algemeen voor wat betreft verhalen en gedichtenbundels geschreven door kinderen. Het initiatief van de organisatoren is zeker toe te juichen omdat het leuk is om kinderen tot schrijven en dichten aan te zetten daar dit de kreativiteit stimuleert. Ook kan het op indirekte wijze de belangstelling van kinderen voor literatuur opwekken.

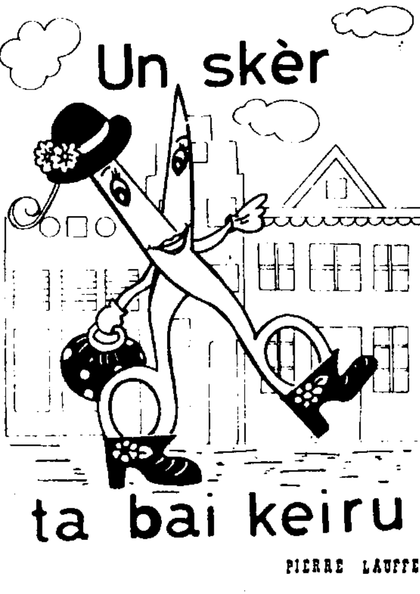
Maar het heeft soms wel gevolgen voor de algehele inhoudelijke kwaliteit. Niet altijd zijn de verhalen om over naar huis te schrijven en dit is wel te begrijpen. Daarom is een strengere selektie van de kant van de jury raadzaam, terwijl de afwerking en de redaktie ook met zorg moet plaatsvinden, zonder direkt afbreuk te doen aan de originaliteit van de verhalen.

Behalve de bundels verhalen/gedichten zijn er eind 1983 nog 2 Papiamentstalige kinderboeken op de markt verschenen te weten: **"Kompa Datu ta konta"** van de schrijfster **Diana Lebacs** en **"Un skèr ta bai keiru"** van wijlen **Pierre Lauffer. "Kompa Datu ta konta"** is een grotendeels ongewijzigde herdruk van het oorspronkelijk in 1975 verschenen werk. Ongewijzigd vooral met betrekking tot de inhoud van de verhalen en ook de illustraties zijn dezelfde (vermoedelijk zijn de illustraties van de auteur zelf). In de oorspronkelijke uitgave waren de verhalen voorzien van vragen en opdrachten, die in de huidige uitgave zijn weggelaten. Wel geeft de schrijfster in een inleiding suggesties aan ouders en opvoeders voor het gebruik van het boek. Ook het uiterlijk van het boek verschilt van de eerste uitgave; de omslagillustratie is in kleur, het lettertype is groter dus ook aantrekkelijker. Het boek is geschikt om door kinderen van 9 jaar en ouder gelezen te worden.

"Un skèr ta bai keiru" is een posthume-uitgave. De **Fundashon Pierre Lauffer** die draagt zorg voor de publikatie van (kinder)boeken van de in 1981 overleden P. Lauffer. **"Mi buki di bestia"** was de eerste publikatie in het kader hiervan en gelet op wat de achterflap aankondigt kunnen we nog meer van deze uitgaven verwachten. **"Un skèr ta bai keiru"** is het verhaal van een schaar die eigenlijk wat meer wil beleven en doen in plaats van thuis ongebruikt te hangen. Zij gaat op stap de kunuku in en knipt waar het ook maar mogelijk is. Dit komt zowel enkele dieren als een mens ten goede. Uiteindelijk besluit de schaar toch terug te gaan naar huis, waar bij haar thuiskomst blijkt dat men haar daar toch nodig heeft.

Het boekje is geïllustreerd door Ruth Zefrin. De layout is aantrekkelijk: overzichtelijke bladspiegel, fors lettertype en veel illustraties. Door het herhaalaspect dat een verrassingselement bevat en door de hier en daar op rijm eindigende tekst zal het kinderen van 3 jaar en ouder zeker aanspreken. Ook het "wegloopmotief" in dit boekje zal kinderen in de leeftijd boeien. Het dient zich, vooral gelet op de leeftijdsgroep waarvoor het bestemd is, eerder voor om voorgelezen te worden. Al bij al is het een aardig boekje, reden waarom ik het dus van harte aanbeveel.

VIOLA STATIA



Kort bestek

Kristof

In het 4-de nummer van jaargang VI van Kristof een uitgebreid artikel van de hand van Ellis Juliana over de herkomst en de ontwikkeling van de TAMBU op Curaçao. Juliana bespreekt de verschillende vormen van de tambu en hoe ze zich in de loop der tijden hebben ontwikkeld. De tekst is verlucht met een aantal tekeningen van de schrijver.

Carel de Haseth gebruikt krantenartikelen uit 1981 om een analyse te maken over de berichtgeving in de lokale dagbladen. Van A.J. Maduro tenslotte een bijdrage over gezegden in het Papiamentu.

Losse nummers van Kristof zijn in de boekhandel verkrijgbaar, een abonnement door storting van f. 18,-- op rekening 604.300 bij de Maduro's Bank.

Staatsrecht

Kort voor de jaarwisseling verscheen als nummer 21 in de serie uitgaven van de Universiteit van de Nederlandse Antillen **Een inleiding tot het Antilliaanse staatsrecht** van de hand van Mr. W.A. Luiten. In eerste instantie is het werk bestemd als studieboek voor studenten aan de juridische faculteit. Zo vervult het de behoefte aan een eigen Antilliaans studieboek. Na een algemene en historische inleiding worden specifiek Antilliaanse aspekten behandeld en toegelicht.

Maar niet alleen de rechtenstudent komt aan zijn trekken: Luiten's inleiding is dusdanig geschreven dat ook de "belangstellenden leek" er plezier van zal hebben. Luiten beschikt over de gave de stof helder en in levende taal te presenteren. Op deze wijze is het hem gelukt materie die voor elke burger in onze gemeenschap van belang is ook werkelijk voor de leek toegankelijk te maken: een mooier afscheidskado konden de Antillen zich niet wensen.

Bittere armoe en nog wat

MET DE REGELMAAT van de klok verschijnt bij de uitgeverij Meulenhoff in Amsterdam een selectie uit het werk van de Nederlandse Neel Doff, die al haar boeken in het Frans schreef. Zo'n tien jaar geleden herontdekte Wim Zaal het boek Keetje Trottin dat in de Nederlandse vertaling Keetje Tippel werd genoemd. Het boek sloeg in en al spoedig werd er een film van gemaakt die in Nederland en elders veel succes had. Het is het verhaal van Neel Doffs leven zelf, hoe ze in de vorige eeuw als jong meisje vanuit Friesland naar Amsterdam ging waar haar vader werk hoopte te vinden. De familie belandde in een kelderwoninkje in een achterbuurt, dat bij elke regenbui onder water liep en waar op een zeker moment de armoede zo hoog opliep dat Keetje (Neel) moest tippelen om aan de kost te komen.

Het is niet meer dan begrijpelijk dat de armoede van mensen haar is blijven fascineren en achtervolgen, ook toen ze later in België een welgestelde man trouwde, die vroeg overleed en haar zijn hele fortuin naliet. Haar belevenissen en ervaringen heeft ze toen in het Frans genoteerd, met zoveel succes dat ze in de jaren twintig kandidaat werd gesteld voor de Nobelprijs-literatuur. Maar dat zou teveel eer geweest zijn.

Dit jaar is het zesde boek van Neel Doff uitgekomen: Bittere armoede in de Kempen bestaande uit twee verhalen Bewoners van het heideland (Dans nos bruyères) en Ik wilde een man van hem maken (Je voulais en faire un homme) in de vertaling van mevrouw De Jong-Belinfante.

Het eerste verhaal, tevens het langste, is verreweg het aantrekkelijkste van de twee. Het vertelt over een roodharig jongetje Thijske dat onder zeer armoedige omstandigheden opgroeit in de Belgische Kempen, het gebied bezuiden Eindhoven. Het is een gevoelig ventje dat door zijn rode haar vaak met schrik en afschuw wordt bekeken, want roodharigen brengen ongeluk en de plaatselijke bevolking hangt van bijgeloof aan elkaar. De schrijfster laat niet na ons bij voortduring daarop te wijzen en te vermelden hoe verschrikkelijk smerig en onhygiënisch het in de hutjes en huisjes allemaal wel is. Kindertjes vol luizen en schurft die om redenen van bijgeloof niet gewassen mogen worden. Echt bittere armoede en bittere ellende zo voor, tijdens en na de Eerste Wereldoorlog en het is die voortdurende benadrukking ervan die voor mij op den duur storend werkte. Teveel luizen is teveel van het slechte.

Een pluspunt vind ik de beschrijving van Thijskes geestelijke ontwikkeling. Vanuit en door zijn isolement wordt hij een dromerig type vol fantasieën en idealen. Hij ziet zichzelf vooral als de bouwer van de mooiste kathedralen. Maar op het einde gaat hij als zestienjarige jongen de Vlaamse kolenmijnen van Genk en Waterschei in...

Ondanks mijn genoemd bezwaar tegen de overbenadrukking van de hygiënische misstanden en het bijgeloof vind ik het een boeiend verhaal over de situatie van toen, waarvan ik aanneem dat die ongeveer op waarheid berust.

Over het tweede verhaal helaas minder goeds, ondanks enkele grappige passages. De vertelster (is dit verhaal autobiografisch?) en haar vriend hebben een Amsterdams paupertje in huis genomen en willen hem opvoeden tot een goed mens. Een voortreffelijk idee maar de praktijk viel mij bitter tegen: de idealen van de pleegmoeder zijn zo hemelhoog gestemd dat ze wereldvreemd en onwezenlijk aandoen en dus tot mislukken gedoemd zijn. Dat maken we echter niet mee omdat na een jaar de moeder haar zoontje komt opeisen omdat ze geen geld meer voor hem ontvangt. De rest van de opvoeding is ons dus bespaard gebleven.

Neel Doff
Bittere armoede in de Kempen

Jammer dat twee naar inhoud en kwaliteit zo verschillende verhalen gebundeld werden. De titel dekt overigens alleen het eerste verhaal. De achterflap wil ons doen geloven dat het tweede jongentje uit de Kempen komt maar de tekst zelf noemt hem een Amsterdammertje. Het eerste verhaal is boeiend en het omslag (Van Gogh) mooi.

J.H. van Straten

Neel Doff, Bittere Armoede in de Kempen. Amsterdam, 1983 ISBN 90 290 18720.

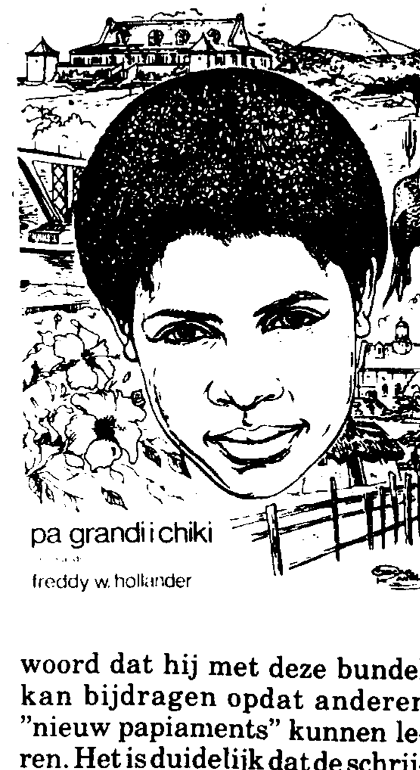
Pa Grandi i Chikí

ONDER DE TITEL **Pa grandi i chikí** verscheen eind vorig jaar een bundel papiamentstalige poëzie van Freddy W. Hollander. De bundel bevat een vierentwintigtal gedichten, die de schrijver in zijn voorwoord in vier categorieën onderverdeelt: humor, natuur, gevoelens en levenswijsheden.

Hollander's poëzie heeft geen pretenties: primair is het hem te doen kontakt te hebben met anderen. Zijn meest nabije medemens (gezin) en meer in het algemeen de anonieme "ander". Hij legt zijn gevoelens bloot, spreekt de ander toe bij een begrafenis, op een paranda, plaatst een komische noot of een memento mori. Daarbij is niet de vorm van het gedicht essentieel, maar de boodschap en vooral de eerlijkheid waarmee de boodschap gebracht wordt. Daar ook dat Hollander dan het accent op legt.

Rijm, ritme of woordspel gebruikt Hollander heel spaarzaam. Een goede taalbeheersing echter maakt de boodschap prettig leesbaar, open voor de ander waar het hem uiteindelijk om te doen was.

Hollander hoopt in zijn voorwoord dat hij met deze bundel kan bijdragen opdat anderen "nieuw papiaments" kunnen leren. Het is duidelijk dat de schrijver dan ook de nodige aandacht heeft proberen te schenken aan vormgeving, authentieke woordkeuze en spelling. Helaas dat er op dit laatste punt nog wel wat aan te merken valt. In hoeverre dit toe te schrijven is aan de nieuwheid ervan ook voor de (oudere) schrijver of dat het bijvoorbeeld aan de zetter heeft gelegen, is niet goed na te gaan.



Pa grandi i chikí is welliswaar niet de meest opzienbarende bundel die de laatste tijd verscheen, het is een oprechte bundel, waar de nodige tijd en aandacht aan besteed is, van een schrijver die vooral probeert te zijn wie hij is en te zeggen wat hij denkt. En deze eigenschappen maken dat je **Pa grandi i chikí** met plezier leest.

CAREL DE HASETH.

De verbeelding en de feiten

Kruisraketten in Europa

DOOR DE IKON-televisie in Nederland werd in oktober-november 1983 een negendelige serie uitgezonden over het al of niet plaatsen van kruisraketten in Europa. Een van de drie auteurs, Willem Capteyn, heeft nu dit gegeven in verhaalvorm voor een boekuitgave bewerkt: SANNE, genoemd naar het zeventienjarige meisje dat de hoofdrol speelt.

Sanne zit in de vijfde klas van het gymnasium. Ze is net verhuisd en in Amsterdam komen wonen, met haar gescheiden moeder die lid is van de Tweede Kamer en als zodanig te maken heeft met de politieke aspecten van het al of niet plaatsen van de kruisraketten. Ze helpt zelfs de Minister van Defensie, Dick ter Horst, en is met hem en haar fractie voor de plaatsing van de raketten.



Maar wat wil de bevolking? Het Interkerkelijk-Vredes-Beraad wil een proefreferendum dat gekoppeld zal worden aan de verkiezingen voor de Provinciale Staten op 18 mei 1983. De minister zal zijn beleid verdedigen in een twee uur durende live-uitzending op de t.v., de avond vóór het referendum.

Sanne is intussen bevriend geraakt met een jongeman, Chiel, die actie voert tegen de bewapeningswedloop. Zij is het met hem eens en steunt hem ook daadwerkelijk. Het hoogtepunt daarvan vindt plaats tijdens het t.v.-debat van de minister. Maar de intrige is te spannend om te verklappen; men leze het zelf...

Het zal duidelijk zijn dat de situaties en de figuren zo gekozen zijn dat het vraagstuk van allerlei kanten belicht wordt: de minister, de Tweede Kamer, de jeugd, de actievoerder...

Sanne ziet in een droom de minister met geketende handen, rijdend op een geblinddoekt paard... Maar ook de actievoerende manoeuvreert zich in posities waar geen terugweg mogelijk is: hij moet zijn eigen eenzame weg gaan. Hoe kan men aan de escalatie ontkomen en ondanks de felle tegenstellingen toch een compromis vinden?

Het verhaal leent zich uitstekend als uitgangspunt voor discussies en dat zal de bedoeling zijn. De schrijver dringt geen standpunt op maar registreert een verscheidenheid van facetten via een knap gevonden intrige.

Mij stoorde alleen dat in dit verhaal de mening versterkt wordt dat zoiets niet in de 'provincie' maar alleen in Amsterdam kan gebeuren, wat nogal parmantig aandoet. 'Gewone' mensen komen ook nauwelijks voor: de gymnasiumwereld, de minister, het Kamerlid, een leraar aan het conservatorium en een beeldhouwster... De enige 'gewone' vrouw zonder studie is een patat-etende prostituée. **Zó elitair is de anti-kernwapenbeweging toch niet?**

EEN TWEEDE UITGAVE op het gebied van de kernbewapening komt uit België. Het is deel een van een reeks AKTUEEL, geschreven door Mark Grammens en getiteld KERNWAPENS VOOR EUROPA. Met een enorme hoeveelheid feitenmateriaal zoals citaten uit dagbladen uit de Verenigde Staten en diverse Europese landen, met statistieken en analyses laat Grammens in kort bestek zien hoe fataal hij de beslissing om Pershing-2 raketten en kruisraketten in Europa te plaatsen, vindt voor dit werelddeel.



tv-scène uit SANNE

Het zal militair nog meer afhankelijk worden van 'grote broer' en Navo-bondgenoot de V.S.; de koude-oorlog ideologie zal opnieuw oplaaien; het bestaande militaire evenwicht wordt er geheel door ontwricht. Grammens heeft weinig goede woorden over voor het wapenbeleid van Reagan, die volgens hem Europa desnoods zal willen opofferen voor de vrijheid van de V.S. zelf, en die gelooft in een overwinningsmogelijkheid na een kernoorlog. Grammens veronderstelt trouwens dat ook het gevaar voor de V.S. zelf zal toenemen door het plaatsen van deze raketten in Europa, en dat de NAVO-solidariteit een ernstige deuk zal krijgen. In negen korte hoofdstukken geeft hij zijn standpunt helder weer.

Wie beide uitgaven vergelijkt ziet dat literatuur en directe feitelijke informatie hier hetzelfde doel beogen. De eerste zet met behulp van de verbeelding en uitbeelding de mensen aan tot meeleven en -denken; de tweede uitgave laat via de feiten en hun interpretatie de gevolgen aan de verbeeldingskracht van de lezer over.

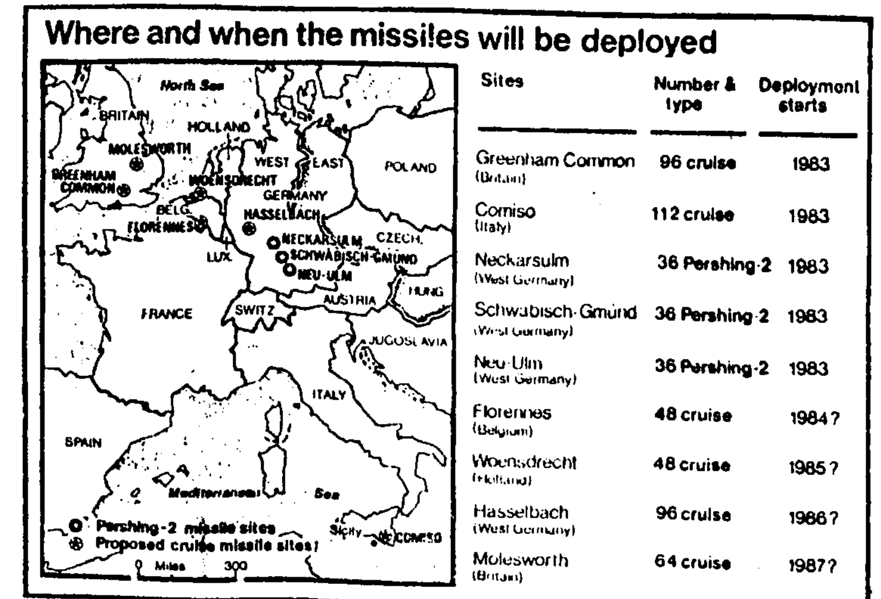
SANNE is wegens de leeftijd van de hoofdfiguur heel geschikt voor de jeugd, maar biedt ouderen ook identificatie- mogelijkheden, al was het maar in hun houding tegenover jongeren in deze problematiek. Het tweede boekje biedt stof voor discussie voor en tussen jongeren en ouderen; zowel de voor- als tegenstanders van de buitenlandse politiek en het wapenbeleid van Reagan krijgen heel wat te overdenken.

Na alle bewapeningswaanzin uitvoerig geëtaleerd te hebben, roepen beide boeken aan het eind op tot gezond verstand. Na lezing weet je niet of dit niet wat te veel van het menselijk optimisme gevergd is.

WIM RUTGERS

Mark Grammens: Kernwapens voor Europa; Uitgave Grammens Brussel 1983, 72 blz. Martelaarsplein 21, 1000 Brussel

Willem Capteyn: Sanne, Leopold — Den Haag, 1983, 160 blz.



Where and when the missiles will be deployed

Sites	Number & type	Deployment starts
Greenham Common (Britain)	96 cruise	1983
Comiso (Italy)	112 cruise	1983
Neckarsulm (West Germany)	36 Pershing-2	1983
Schwäbisch Gmünd (West Germany)	36 Pershing-2	1983
Neu-Ulm (West Germany)	36 Pershing-2	1983
Florennes (Belgium)	48 cruise	1984?
Woensdrecht (Holland)	48 cruise	1985?
Hasselbach (West Germany)	96 cruise	1986?
Molesworth (Britain)	64 cruise	1987?

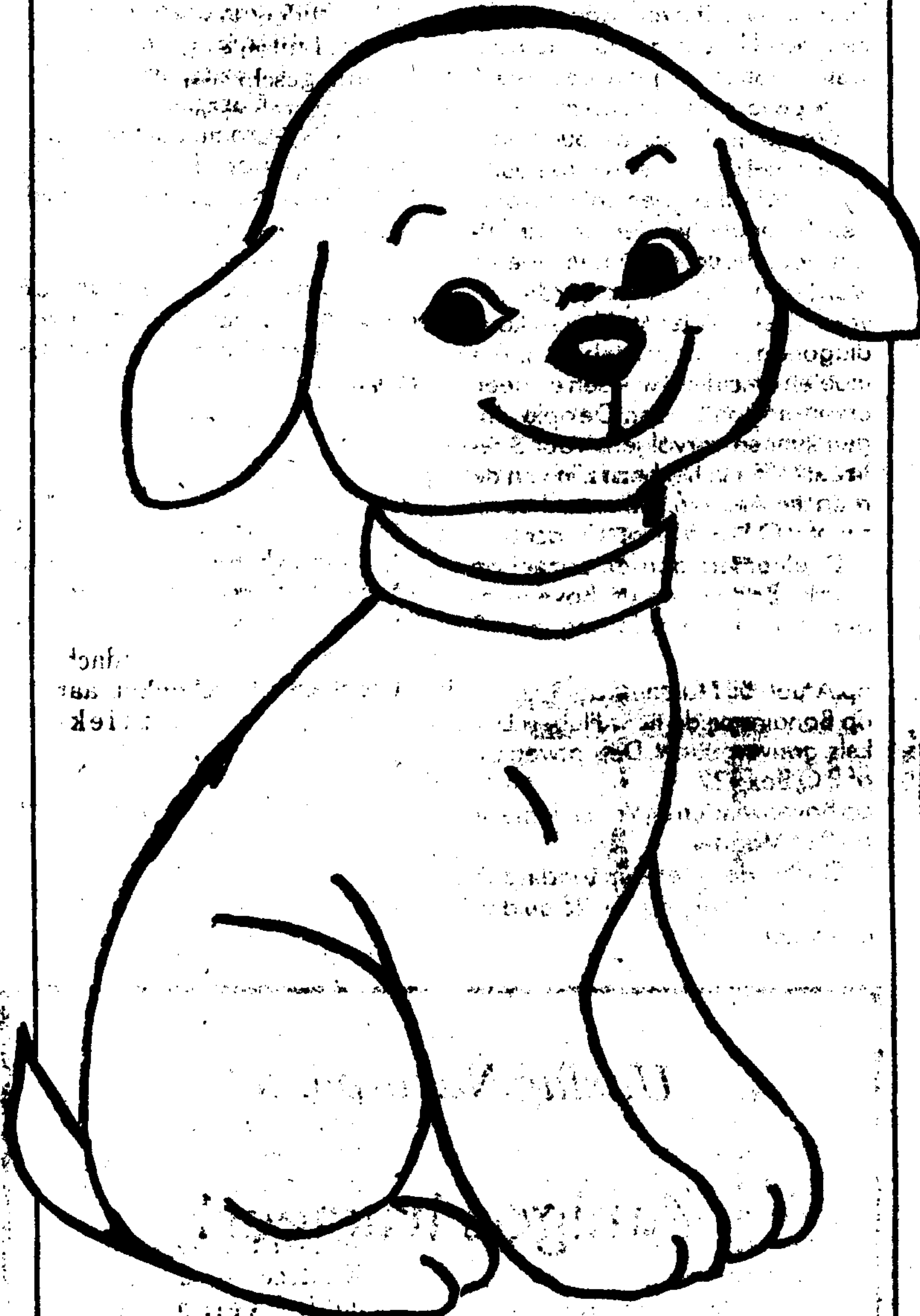
Uit: Kernwapens voor Europa.



Beste kinderen

HIER ZIJN WE weer met een bladzijde vol om te lezen, te knutselen en te puzzelen. Waar houd je het meest van?
Van de week is er bij mij thuis iets leuk gebeurd. Ik hoorde gejank in de tuin. Net of er ergens een jong poesje rondliep. Maar toen ik ging kijken, was het een piepklein hondje, dat met zijn kopje in het gaas van het hek vast zat. Erg mooi was hij niet: vol kale plekken en één slap oortje. "Breng hem maar gauw naar het asiel", zei mijn buurman. Maar we vonden hem zo lief, dat we hem gehouden hebben. De dierenarts heeft hem een injectie tegen wormen gegeven. En daarna hebben we hem heel voorzichtig met baby- shampoo gewassen. Nu hebben we drie honden. Eigenlijk wel een beetje veel, vind ik. Maar ja...
Heb jij wel eens iets leuks met dieren meegemaakt? Schrijf er dan ook eens een briefje over. Stuur het maar naar Tante Nel, p/a Amigoe, Scherpenheuvel z/n.

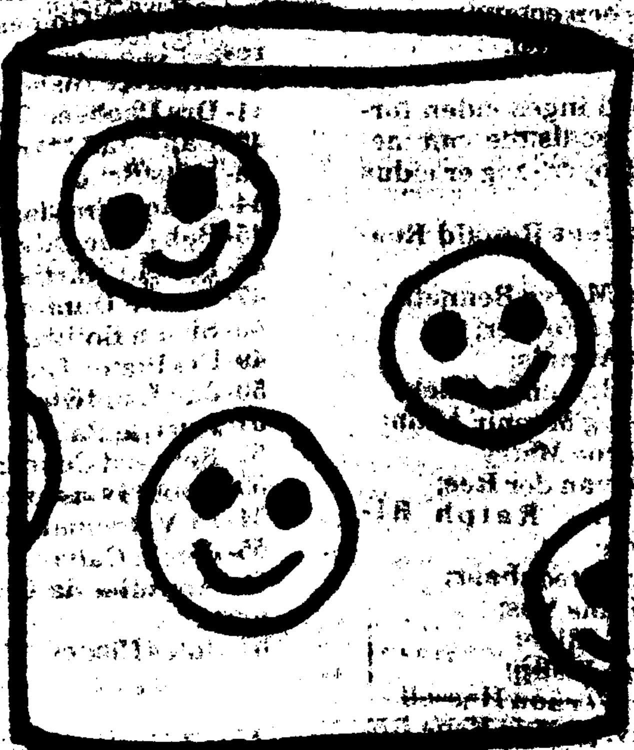
TANTE NEL



Om te kleuren

Nos mes ta traha

MAMA, UNDA MI potlot ta? Mama e mira mi pen? Esei ta kosnan ku semper nos ta perde. Ta pesaimos ta bai traha un bleki pa warda potlot, pen i skèr. Bo tin mester di un bleki bashí di un liter (di berdura) i un pida karton di kolo. Plak e karton rond di e bleki, pero midi'e bon promé, pasobra e por sali muchu chikitu. Kort'e un tiki mas largu ku e superfisie di e bleki tambe, asina ku bo por plak e dos bandanan riba otro. Den e bleki tambe bo ta plak un pida karton i tur kos ta kla.
Si bo ke trak'e mas bunita, bo por plak e bleki jen ku prenchi of potrèt, por ehèmpel for di un revista etc. Tur kos ta sirbi.



De baard van Pinkie

"Ja, nu wordt het toch wel tijd dat ik mijn baard weer eens bijknip," zuchtte kabouter Brr. Hij was er al drie keer over gestruikeld. "Kom maar hier", zei Poetsje, "dan doe ik het gelijk. Kijk, een beetje kort aan de zijkanten en wat langer in het midden. Zo heb je een mooie puntbaard gekregen". "En ik wil de afgeknipte haren hebben", riep Pinkie, "dan maak ik een baard voor mezelf". Arme Pinkie had nog maar steeds niet meer dan vijf sprieterige haartjes aan zijn kin hangen. En hij wilde toch zo dolgraag een mooie lange baard, net als kabouter Brr, hebben. Maar nu pakte hij de afgeknipte haren en de lijmpot. En het duurde niet lang of hij had ook een baard. Wel niet zo lang als die van kabouter Brr, maar het zag er toch heel echt uit, vond hij. Poetsje proestte achter haar zakdoekje en kabouter Brr bromde: "Wat is dat voor een vreemde kliederboel aan zijn kin?" Maar Pinkie had niets in de gaten en stapte zo trots als een pauw de mondi in.

"HE, HALLO Moene Muis", groette hij vrolijk. "Dag Jojo, hoe gaat het?" Maar Moene keek hem maar met open bekje aan en dacht: "Wat is dat voor een vreemde snuiter?" En Jojo Parkiet riep beleefd: "Dag meneer kabouter". "Hihi," giechelde Pinkie, "herkennen jullie me niet?" En toen zagen ze het. "Het is Pinkie," piepte Moene verbaasd. "Hij heeft een baard," schetterde Jojo. Ja, en daarna duurde het niet lang of alle dieren uit de mondi wisten het. "Heb je het al gehoord?" zeiden ze tegen elkaar. "Pinkie heeft een baard. Zo maar ineens is die vannacht aangegroeid. Het is wel een vreemde baard, maar toch!" En dan renden of vlogen ze naar het kabouterhuis om het met eigen ogen te zien.

"VINDEN JULLIE me niet mooi?" vroeg Pinkie met stralende ogen. Mooi? Nee, eigenlijk vonden de dieren Pinkie met de baard helemaal niet mooi. "Hij zit een beetje in de war", aarzelde een muisje. "Dat is modern", zei Pinkie. "Nu ben ik een hippie". "Ah ja," knikten de dieren. "Je bent een kippie" Een beetje verbaasd keken ze elkaar aan. "Waarom wil hij zo graag een kip zijn?" vroeg een lammetje aan zijn mama. "Ik begrijp er ook niets van", mekkerde mama geit. "Ik wist niet eens dat kippen baarden hadden". En ze nam zich voor om eens heel goed op te letten als ze weer een kip tegen kwam.

INTUSSEN wandelde Pinkie met zijn vriendjes door de mondi en voelde zich een hele piet. "Zien jullie hoe echt mijn baard in de wind wappert?" riep hij vrolijk. "Ai, dat heb ik altijd al zo graag willen hebben: een wapperende baard!" "Eh ja," zei Moene Muis verstrooid, "ja natuurlijk". Hij hoorde eigenlijk niet eens wat Pinkie zei, want er kriebelde iets op zijn neus. En de vogeltjes gaven al niet eens antwoord, want ze zagen ineens een paar mooie haren door de lucht zweven. "Hé," dachten ze, "die moet ik hebben voor mijn nestje". En kwetterend en schreeuwend begonnen ze erom te vechten. "Waarom vechten jullie om die paar haren", lachte een hagedis, "daar waaien er nog een heleboel. Kijk maar". "En er zit er nog een op Moene's neus ook," giechelde een suikerdiefje. "Mag ik hem hebben Moene?" "Graag," zuchtte Moene Muis. "Hatsjie, hè wat kriebelde dat!"

"PRR PRR, ER zit iets in mijn bek!" sputterde een konijntje verschrikt. "Het is maar een haar," zei een totolica en pikte hem weg. "Waar komen ineens al die haren vandaan?" vroeg Pinkie, maar niemand luisterde. De vogels haalden het ene haar na het andere uit de lucht en vlogen af en aan naar hun nestje. De muisjes en konijntjes vonden dat die haren ook wel lekker zacht voor hun eigen nestje waren en renden ook al op en neer. Pas nadat er geen haar meer te bekennen was hadden ze weer tijd om op Pinkie te letten. En toen zagen ze......dat de baard van Pinkie verdwenen was! Ze keken hem met grote verschrikte ogen aan. "Je baard is weg," riep de Jojo Parkiet. "Dat waren al die haren," riep Moene Muis opeens.

"HIHI," giechelde een klein lammetje. "Haha," schetterde een parkietje. En opeens schaterde iedereen het uit. Zelfs Pinkie. Hoewel hij het toch wel jammer van zijn nieuwe baard vond. En weet je wat nu het allergrappigst was? De volgende dag had Pinkie er een ècht haar op zijn kin bij gekregen. De volgende dag weer een. En een week later was iedereen het er over eens dat Pinkie's baard was begonnen te groeien. Zijn eigen baard. Ja, kleintjes worden groot. Ook kaboutertjes!

NEL BASILIO

Rei ta kiko ?

1. Bo ta han'e den un tas, pero tog e tas ei ta keda bashi. Kiko e ta?
2. Kiko ta drenta misa promé ku tur kos?
3. Kiko ta pará entre shelu y tera?
4. Tin 5 para den un palu. Un jager ta mata 2 di nan ku su skopet. Cuantu para a sobra den palu?
5. Ora bo batimi, mi ta kana bira mas chiki. Ora bo rankami mi ta bira grandi atrobe. Kiko mi ta?

Solushon:
1. Un burako
2. Un yabi
3. Y
4. Ningun, pasobra e 3 otro a bula bai
5. Un klabu

Puzzel

VANDAAG HEBBEN we weer een kleine puzzel. Je weet, hoe het gaat, he? De woorden horizontaal zijn hetzelfde als de woorden vertikaal.
Stuur je oplossing vóór 9 februari op naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577, Curaçao; Nassaustraat 110, Aruba, of de heer H. Linkels, P.O.B. 122, Bonaire.
Schrijf duidelijk op de envelope: KINDERPUZZEL.
Onder de goede oplossingen verloten we een waardebon van f 15,- van Boekhandel Augustinus.
Wie de gelukkige winnaar(es) is, kun je lezen in de kinderkrant van 10 februari.

Er is vorige keer een fout in de kruiswoordpuzzel geslopen waardoor het niet mogelijk was de hele puzzel goed te maken. Uit degenen die de rest van de puzzel goedgemaakt hebben, is:

Monique Maduro
Mahuma 13A
Aruba

als winnares uit de bus gekomen. Zij kan langs komen bij de Redactie Amigoe Aruba, Nassaustraat 110.

De oplossing luidt:
HORIZONTAAL: 1. bank; 4. pa; 6. stab.; 10. aal; 11. tang; 13. ene; 14. dr.; 15. braden; 16. d.d.; 17. de; 18. eren; 19. re; 20. ze; 21. we; 22. ren; 23. ra; 25. ga; 26. we; 27. over; 29. even; 31. in; 32. o.a.; 33. fa; 34. den; 36. kt.; 37. m.n.; 38. r.k.; 39. enen; 41. do; 42. l.k.; 43. blazen; 44. eg; 46. ime; 48. taal; 49. ode; 50. knal; 51. ru; 52. zink.

VERTIKAAL: 1. bad; 2. aarde; 3. al.; 4. paar; 5. anderen; 7. re; 8. andere; 9. bed; 11. tree; 12. gene; 20. zeef; 21. wand; 22A. vrucht; 24. aren; 25. ge; 26. winnaar; 28. va; 30. varken; 35. eelt; 36. knel; 37. mode; 40. Basie; 42. lik; 45. gek; 47. le; 48. o.l.

Puzzel van deze week:
1. Op de..... van de straat;
2. Curaçaose lekkernij;
3. Zo beginnen alle sprookjes: Er was.....;
4. Je kleren bewaar je in een.....

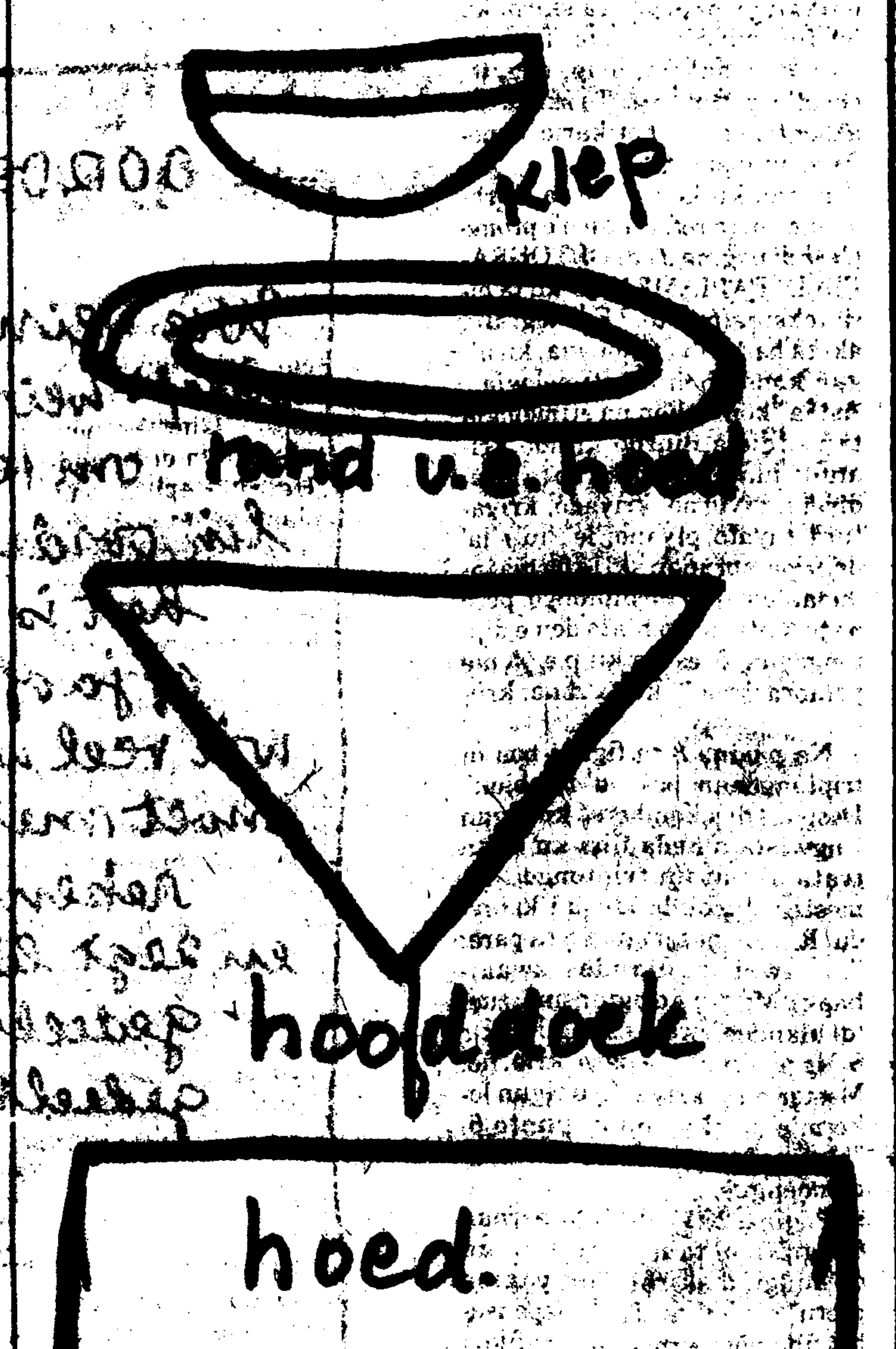


UIT DE VROLIJKE keuken komen deze houten lepels. Klaar voor een zelfgemaakte poppenkast. Het enige wat je verder nog nodig hebt, is wat restjes gekleurd karton.

Daar knip je ogen, monden en een zonnebril van en die plak je op de lepels. De tekening geeft een paar voorbeelden. Maar natuurlijk kun je zelf nog allerlei andere ogen en monden knippen.

De afmetingen van het karton voor de hoeden en petten moet je zelf even bekijken, want niet elke lepel is even groot. Knip bij de klep van de pet een randje extra, zodat je hem om kunt vouwen en tegen de pet kunt plakken.

Zijn alle poppen klaar? Span dan een laken voor een deuropening, kruip erachter met je poppen en maak je eigen toneelvoorstelling.



Ortografia

Komo na fin di página 27 di e foyeto ORTOGRAFIA DI PAPIAMENTU ta para: "Esaki a sosodé den estrecho kooperashon ku en partikular sr. S.M. Joubert i tambe sr. A.J. Maduro...", mi mester a tende di varios persona e reproche ku mi tambe a yuda komponé e ortografia. Indudablemente, mi tambe. Pero ta resultá ku varios di e punto- i regla nan ku m'a propone Servisio Konsultivo Eskolar i otronan ku tambe a presta nan kooperashon no a tene kuenta kuné.

Pa bon entendementu mi ta sinti nesesidat di elusidá e siguiente puntonan:

1. Na página 1 nos ta lesa: q (kü). Ta lógiko ku kaminda nos ta duna vokal 'U' e zonido ulandes 'oe', nos mester keda konsekuente i pronunsiá 'q': ku (ul. koe) i no 'kü' (ku ta zona 'uu' ulandes). Mester rekonosé ku mi komishon tambe a fih'é robes.

2. Na página 2 i hopi kaminda mas den e foyeto bo ta lesa e abreviatura 'èts.'. Siendo e palabra latin kompleto 'etcetera' i tur idioma konosí a adoptá e abreviatura 'etc.', mi no ta mira e motibu pa nos hasi un ekseepshon. Mi ta pro pa mantené e abreviatura: etc.

3. Mester introducí diptongo 'ey' p'e siguiente palabranan i esunnan ku tin e mesun zonido: (h)ey! Hesusey! djesabr'ey, beybi, beysbòl, blèkmeyl, breynwòsh, breys, deylait, dent, diktey, greypfrut, kòkteyl, konteyner, meytbrif, pepperklep, peyròl, pleyn, reyp, reys, seyf, seylsmen, sheyk, showkeys, street, teyp, treyler, treyn, treyner, weyter. No ta nada straño; spañó tambe tin palabra ku 'ey', manera: buey, carey, cumey, curuey, ley, merey, rey, etc.

4. Mester introdusí diptongo 'iw' pa palabranan manera: anguiw, friw, kudiw, kalafriw, martiw (Ar. = martin), nabiw, niwskir, riw, skiw, tiniw, warskiw. Ortografia fonológiko ta obligá nos hasié.

5. Mester introdusí diptongo 'uy' pa palabranan manera: uy!, buy, buybon, bruy, fuy!, kukuy, kuy, puy, puyru, snuy, spruy, stuy, vluy. Nada straño: spaño tambe tin: muy, Ruy, ¡uy!, ¡chuy!, ¡tuy! etc.

6. Na Página 7 ta para: "No ta skibi konsonante 'y' entre vokal 'i' i un otro vokal". Mester skrap e frase akí. Mi komishon tambe tin falta den e asuntu akí. Si bo skirbi 'sigaria' sin aksènt skèrpi riba vokal 'i', bo mester hasi — pa evitá mal pronunsiashon — eksepshon i pone aksènt riba tur palabra ku ta terminá ku 'ia', pero ku tin aksènt di intensidat (klemtoon) riba otro sílaba, p.e.: terápia, litúrgia, demokrásia etc. Di e terminashon 'ío' (poderío) i 'io' (literario) no ta figurá apsolutamente nada den e foyeto.

Pa evitá un splikashon prolibo i molestoso mi ta duna algun ehempel di e manera ku ami ta apliká e regla akí. Ta skirbi ku konsonante 'y' tur palabra ku ora bo parti nan na sílaba bo ta haña falta di 'y'. P.e.: miyon, biyon, guiyon, miyar, siya (verbo), guiya (verbo), makiyá, martiyá, kuchiyá, gueriyero, papiyòt, antiyano. Ta skirbi ku aksènt tur palabra ku ta terminá ku 'ia' i ku tin aksènt di intensidat riba vokal 'i', ke men ku ta kibra e diptongo 'ia' i ta skirbi: ía. P.e.: día, patía, melodía, ortografía, sía (supst.), guía (supst.), Antíanan Ulandes. E mes un kos ta hasi ku e terminashon 'ío'. Ta skirbi ku 'y': fiyé, piyó, miyó etc. Ta pone aksènt riba: fío, brío, desvío, desafío, poderío etc. Ta skirbi sin aksènt: notario, botikario, benefisio, anunsio etc.

Esnan ku ke sa ken ta skirbi 'piano' mi ta referí nan n'e promé frase di página 27 di ORTOGRAFIA DI PAPIAMENTU ku ta bisa tekstualmente: "E ortografia akí ta basá riba fonologia, ku algun konseshon na etimologia". Asina "konseshon na etimologia" ta p.e.: dieta, diurno, kriadó, kriatura, historia, piano; ku no ta bisa: diyeta, diyurno, kriyadó, kriyatura, hiyoto, piyano; 'ie', 'iu' i 'ia' den e palabranan akí ta forma indudablemente un diptongo, pero bo ta sinti [illegible] histo den e diptongonan. [illegible] ku p.e. den e palabra 'kruel', ku ta zona: kru-el.

7. Na página 8 ta figurá bou di triptongonan 'baktou' [illegible]biou'. Despues di a [illegible] ku algun lingwista a [illegible] ku no ta trata akí di un triptongo i ku mester skirbi [illegible] i kabiyou. Riba e mes página 8 ta para: "..... swei (di ulandes: zwaaibeak). Mester korigí esaki: zuei (di ulandes 'zwei' = [illegible]beak).

8. Na página 12 ta para: kriá, fió. Mester ta: kriyá, fiyé sigun loke m'a splika bou di punto 6. "[illegible]" mester ta: [illegible]ngué.

9. Página 20 (VIII Nòmbernan Geográfiko) ta manera Edward de Jongh a skirbi: "un página pretu" di e foyeto. Ta indispensabel fiha nòmbernan geográfiko i sila [illegible] pa duna un idea:

Kontinente, país, isla, siudat	Gentilisio
Afrika	afrikanu
Alemania	aleman
Amérika	amerikano
Arabia	árabe, arabir
Argelia	argelino
Argentina	argentino
Aruba (Ruba)	arubano, rubianu
Asia	asiátiko
Barranquilla	barankiyero
Bélgika	belga
Berlin	berlines
Bogotá	bogotano
Bolivia	boliviano
Bonaire (Boneiru)	boneriano, bonosaira
Brasil	brasileño
Cánada	kanadiense
Caracas	karakeño
Cartagena	kartagenero
Chekoslovakia	chekoslovako
Chile	chileno
China	chines
Colombia	kolombianu
Colón	kolonense
Coro	koriano
Costa Rica	kostarisense
Cuba	kubano
Curaçao (Kòrsou)	yu'i Kòrsou, kurasoleño
Dinamarka	danes
Ecuador	ekuatoriano
Egipto	egipsio
El Salvador	salvadoreño
Eskosia	eskoses
Europa (Oropa)	europeo, oropeo
Finlandia	finlandes
Fransia	franses
Gresia	griego
Guatemala	guatemalteko
Hungría	húngaro
Inglatera	ingles
Irak	irakí, irakes
Iran	iraní, iranio
Irlanda	irlandes
Islariba	islaribeño
Italia	italianu
Klein Bonaire (Klein Boneiru)	—
Klein Curaçao (Klein Kòrsou)	—
La Guaira	guayreño
Liberia	liberiano
Lima	limeño
London	londinense
Madrid	madrileño
Maracaibo	marakaibero
Maroko	marokí
Martinique (Martinik)	martinikeño
Mayagüez	mayagwesano
México	mehikano
Nicaragua	nikaragwense
Nort-Amérika	nortamerikano
Norwega	norwego, norwedji
Panamá	panameño
Paraguay	paraguayo
Paris	parisiense
Persia	persa
Perú	peruano
Polonia	polako
Ponce	ponseño
Portugal	portugues
Prusia	prusiano
Puerto Cabello (Portokabei)	porteño
Puerto Rico (Portoriko)	portorikeño
República Dominicana (San Dumingu)	dominikano
Rumania	rumano
Rusia	ruso
Saba	—
Santo Domingo (San Dumingu)	dominikano
Sentro-Amérika	sentroamerikano
Spaña	spañó
St. Eustatius (Stashi)	—
St. Maarten	—
St. Thomas (Sentoma)	—
Suesia	sueko
Suisa	suiso
Sur-Amérika	suramerikano
Sùrnam	yu'i Sùrnam, surinameño
Túnes	tunesino
Turkía	turko
Ulanda	ulandes; makamba
Uruguay	uruguayo
Venezuela (Benesuela)	benesolanu
Yugoslavia	yugoslávo

10. Página 22. Tekante skirbimentu pegá na otro di verbo i pronòmber personal (p.e. dunami, dunabu, dun'é) m'a skirbi ekstensamente den AMIGOE di día 5 di yanüari pasá.

Pa ortografia bai skol mankaron, mihó papiamentu keda kas.

A.J. MADURO

OORDEEL

Wie weinig weet
heeft weinig
om te denken
hij oordeelt gauw
het is voor hem
of ja of nee
wie veel weet
moet met veel
rekening houden
en zegt liever
gedeeltelijk ja
gedeeltelijk nee

Galiña bros bros

Reseta di Bunchi Römer

MESTER DI: Pa: 4 à 5 persona

A. 1 1/2 kup di hariña
1 kuchara di konofló na puiru
1/2 kucharita di salu

B. 2/3 kup di hariña
1/2 kucharita di salu
1/2 kucharita di netumuskat i komino
1 dòl di webu, batí
3/4 kup di awa

C. 1 1/2 liber di pechu di galiña.
zetá

MODA DI PREPARA

1. Brua e ingredientenan menshona bou di A. Butanan un banda.
2. Meskla e hariña, bruá ku e spesereinan. Brua e dòl di webu ku e awa i basha esaki poko poko den e meskla di hariña.
3. Saka e wesu di e pechu di galiña i kòrta e karni na repi, no muchu delegá. Muha e galiña, pasé (loré) den e hariña A., dòp e den mansa B., bolbe pasé den e hariña A. Hasa e pida pida galiñanan den zeta kayente. Laga nan skuri riba papel.
4. Por sirbié komo pasapalo ku un sous sut-zür. Por sirbié komo kuminda tambe, trahando un sous di speserei pe.

Laatste lid overleden

Litouwse Helsinki-groep bestaat niet meer

WILNA/NEW YORK — Met het overlijden van zijn laatste lid, mevrouw Lukauskaite-Poskiene op 77-jarige leeftijd, is een eind gekomen aan het bestaan van de Helsinkigroep uit de Sovjetrepubliek Litouwen. Die groep was een van de vijf verenigingen die uit particulier initiatief in enkele Sovjetrepublieken zijn ontstaan met als doel toe te zien op de naleving van de akkoorden van Helsinki. Deze moeten ook in de VS naleving van de mensenrechten waarborgen.

Het Westduits rooms-katholieke persbureau (KNA) heeft van het Katholiek Litouws hulpcentrum te New York vernomen dat mevrouw Lukauskaite op 4 december in Siauliai is overleden. Wegens haar lidmaatschap van de onofficiële nationale raad van Litouwen heeft zij van 1946 tot 1955 in kampen in de Sovjet-Unie gevangen gezeten.

Na terugkeer in Litouwen was zij ook daarna voorvechtster van de mensenrechten en behoorde zij in 1976 tot het vijftal burgers dat de Litouwse Helsinkigroep oprichtte. De overige leden zijn of gestorven, of weggevoerd in gevangenschap, of leven in het westen.

De Jezuïetenpater Karolis Garuckas ontviel de groep door de dood. In zijn plaats trad pater Bronius Laurinavicius op, maar die kwam in 1981 om door een aanslag, die in Litouwen wordt toegeschreven aan de Russische geheime dienst KGB. Medeoprichter Viktoras Petkus zit sinds 1977 een gevangenisstraf van 15 jaar uit. Dichter Tomas Venclova werd zijn staatsburgerschap ontnomen tijdens een lezingentoernee door de Verenigde Staten. Hij is nu de enige vertegenwoordiger van de groep in het Westen.

De in de Verenigde Staten geboren hoogleraar aan de universiteit van Wilna, Vytautas Skuodis, zit al jaren in een kamp. Psychiater dr. Algirdas Statkevicius werd als „gevaar voor de gemeenschap" onvrijwillig opgenomen in een psychiatrische inrichting. Twee leden werden door de politie opgepakt toen zijn nog maar een paar weken lid van de Helsinkigroep waren.

Met voeten getroffen

NEW YORK — De voeten zijn het meest favoriet bij de jongere Amerikaanse vrouwen. Van hen is 81 procent tevreden over hun benenwagen. Met de rest van hun lichaam is men vaak minder gelukkig. Het tijdschrift Glamour in de Verenigde Staten is dit aan de weet gekomen. Het polste 33.000 lezeressen tussen de 18 en 35 jaar. Uit de bus kwam dat drie-kwart van hen zich te dik vond. Om gewicht te verliezen neemt een kwart zijn toevlucht tot een oud-probaat Romeins middel: spontaan overgeven. De Romeinen deden dit met een heel ander doel dan hun moderne navolgsters: om daarna namelijk weer met nog meer enthousiasme te kunnen gaan eten. Het onderzoek wees echter uit dat 30 procent der ondervraagden eigenlijk onder het gewenste gewicht zat en slechts 25 procent erboven, daarbij uitgaande van hun lengte.

Het meest blij blijkt men dus met de voeten te zijn. Maar de kuiten mogen er ook zijn. Niet minder dan 77 procent der dames is er tevreden over. Over de boezem vindt 71 procent van de dames dat zij het met zichzelf hebben getroffen. Maar over dijen, buik en heup generen zich heel wat Amerikaanse dames.

Amigoe-puzzel

LANDHUIS

F O H M E O L B N S T Z J K R Y
N Y D Z C J D V R N A G A I T O
P K L P K W Y G A A G N F U L S
X O Y A M L T K X Z K Y J F X X
L Z J D D J D S U A H K Y U Q G
B A R B E R A P H A E L E S A F
N L W L O D U N F S B X U P K N
Y J O O J Q N M N B S V G V U P
B Q N E K U B R I E V E N G A T
E M B B M N B G S S P M V Q Z Z
J A N W E P I A W A L A D W T U
T A J X V V O P V V R T R O F U
N Z N A H S C T M O K L B E J R
O M F K P N L E I N A D K X R Z
O K R Q O A Q Z E E L A N D I A
J B Q L N K P V M T S R L H C K

BARBER, BLOEMHOF, BLOEMPOT, BRAKKEPUT, BRIEVENGAT, DANIEL, FUIK, JAN KOK, JANWé, JOONTJE, KNIP, NOORDKANT, PAPAJ , PARERA, RAPHAEL, RIF, SAN JUAN, SAVONET, SUA, URDAL, ZEELANDIA, ZUURZAK.

De nieuwe puzzel is wel ingeslagen aan de aantallen inzendingen te zien. Moeilijk was hij zeker niet. Daarom wordt overwogen en toch een moeilijkheidsgraad in te bouwen. Maar daar zijn we deze week in elk geval nog niet aan toe.

We gaan dus op de oude voet verder met de puzzel «word sleuth-style»; dat wil zeggen dat de woorden die onder het vierkant van letters staan terug gevonden moeten worden daarin. De volgorde kan verschillen, horizontaal, vertikaal, diagonaal en ondersteboven. Die moeten omcirkeld worden en geen ervan mag ontbreken. De oplossingen kunnen vervolgens voor 3 februari 1984 in het bezit zijn van de redactie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577 op Curacao.

Deelnemers aan de puzzel op Aruba, Bonaire en de Bovenwinden dienen hun oplossing vóór 2 februari 1984 in te dienen:
op Aruba bij Nassaustraat 110
op Bonaire bij de heer Hubert Linkels, gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.Box 122
op Bovenwinden bij Vance James jr op Sint Maarten

Onder de goede inzendingen wordt een weekprijs van 25 gulden getrokken.

Vermeld ook duidelijk op de enveloppe: Amigoe-puzzel!

De winnares van deze week is
mevr. M. Quast
Erosweg 105
Curacao

Ze kan langs komen om haar prijs op te halen op de redactie op Scherpenheuvel tot drie uur 's middags.

Vervolgens wordt hier afgedrukt de oplossing van de puzzel van verleden week zoals hij er uit had moeten zien:

F K A A C K
I O G L H B L
O R A T E T A A
N G E R P R
E U N N B P I I
T B P I A N O T N
A N S I N B O E
M A R A K A R D O A N R T
T R B T T O K N T
A F L E I T L R B C
T N U N I A U
I O I T C N K
K R R A N
I U

Uitslag Ñapa-puzzel

Amigoe tracteert op een etentje

IN DE LAATSTE Ñapa van het oude jaar werd op de voorpagina een zestigtal foto's geplaatst (alle uit de dagelijkse rubriek «Vandaag» van dat jaar). De bedoeling was dat daar de namen bij gezocht moesten worden. Uit de goede inzendingen zou een etentje in een restaurant naar keuze ter waarde van 150 gulden worden getrokken. De trekking heeft plaats gehad. De winnares is geworden:

MEVROUW A. HOYER
VELPSTRAAT 5
CURACAO

Met haar zal contact worden opgenomen om te vragen hoe een en ander geregeld zal worden.

Een goed ingezonden formulier zoals die van mevrouw Hoyer - zag er aldus uit:

1- President Ronald Reagan;
2- Mevr. Marva Bennett;
3- Michael Fowler;
4- Ebby Arends;
5- Prof Alejandro Saleh;
6- Ir Irving Mounir Alam;
7- Mr Faroe Metry
8- David van der Ree;
9- Mr Ing Ralph Richardson;
10- Oscar Steenbaar;
11- Mr Hans Vos;
12- Piet [illegible];
13- Pedro Bishop;
14- Géd. Vernon Hassell;
15- Gouv. prof dr René Römer;
16- Mr Henry Fingal;
17- Angel Job;
18- Ir Mario Evertsz;
19- Mr Miguel Pourier;
20- Ramon Galmeijer;
21- Maurice Gomez;
22- Betto Thomas;
23- Roque Keetjers;
24- Wilson Godett;
25- Mej Margó Croes;
26- Norman Chumaceiro;
27- Mayra Coffie;
28- André Haakmat;
29- Fidel Castro;
30- Jaime Francisco;
31- Mr Mito Croes;
32- Drs Ruud Lubbers;
33- Drs Frank Martinus Arion;
34- Tico Eea jr;
35- Jan de Ruiter;
36- Drs Raúl Römer;
37- Mr Elco Karel;
38- Ing Angel Salsbach;
39- Charles Gomes Casseres;
40- Maurice Bishop;
41- Drs Pacheco Römer;
42- Capt. Jan Mannens;
43- Brita Brito;
44- Victor Winklaar;
45- Baby Doc Duvalier;
46- Harold Martis;
47- Gerald Dunlop;
48- Simon Bolivar;
49- Drs Pieter Timmerman;
50- Jan Landwier;
51- Adri de Palm;
52- Bernard Coard;
53- Ronald Casseres;
54- Dr Valdemar Marcha;
55- Jamili Calvo;
56- Amintha da Costa Gomez;
57- Jules Eisden.

Aan de winnares en anderen die met haar meegaan: smakelijk eten.

Smidt: recessie groot gevaar Westerse alliantie

Kremlin verandert niet ondanks ziekte Andropov

BRUSSEL — Ondanks de ziekte van de Sovietrussische partijleider en president Joeri Andropov is er geen stelselmatige of drastische verandering van politiek in het Kremlin te verwachten. Tot deze conclusie is een congres van politici en deskundigen van de NAVO-landen gekomen die na een discussie over drie dagen in Brussel een balans opmaakten over de toekomstige taken van het Westerse bondgenootschap en de betrekkingen tussen Oost en West.

Volgens een slotverklaring is er ondanks veel meningsverschil overeenstemming over de opvatting dat Europa centraal punt van de Russische buitenlandse politiek blijft. Het congres, belegd door het Amerikaanse "Center for Strategic and International Studies", werd gepresideerd door de vroegere Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken dr. Henry Kissinger. Hij maakte bekend dat er een voorstel is om een topconferentie tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie voor te bereiden. Het voorstel zou de komende weken ter tafel kunnen komen op de ontwapenings-conferentie in Stockholm en Kissinger zei dat hij het voorstel had besproken met hoge functionarissen van de regering van president Reagan in Washington.

Volgens het voorstel benoemen Reagan en Andropov elk een vertrouweling die als ambassadeur met bijzondere zending afwisselend in Moskou en Washington, terugvallende op zijn leider, in particuliere, vertrouwelijke gesprekken probeert punten uit te werken voor een echte coexistentie tussen Oost en West. Deze kunnen dan op een topconferentie bezegeld worden.

Op het congres in Brussel doken telkens de meningsverschillen tussen de Verenigde Staten en hun Westeuropese bondgenoten over de buitenlandse en veiligheidspolitiek op. Tot de critici van de Amerikaanse politiek behoorde de Westduitse oudbondskanselier Helmut Schmidt, die Washington tegenstrijdigheden in haar politiek vis-a-vis de Sovjet-Unie verweet.

Het heeft drie jaar geduurd voordat president Reagan afzag van zijn "rechtse ideologie". Nu volgt hij een pragmatischer beleid tegenover Moskou. Reagans voorganger Jimmy Carter had evenveel tijd nodig om van zijn "linkse ideologie" af te komen.



James Schlesinger

Schmidt zei ook dat de economische crisis op het ogenblik een groter gevaar vormde voor de stabiliteit en de samenhang in het Westerse bondgenootschap dan de Sovjet-Unie.

De Amerikaanse oud-minister van Defensie James Schlesinger stelde verschillende beoordeling van het Sovjetrussische gevaar verantwoordelijk voor de meningsverschillen tussen de Verenigde Staten en West-Europa.

Met stilzwijgende instemming van Israel

Hoessein dingt naar gunst Palestijnen op Westoever

JERUZALEM — Het Jordaanse parlement kwam maandag voor het eerst in bijna tien jaar in buitengewone zitting bijeen. De zitting is door koning Hoessein bijeen geroepen teneinde enkele artikelen van de Jordaanse grondwet te wijzigen. Volgens de grondwet was het niet mogelijk volksvertegenwoordigers te kiezen uit gebieden die door Israël bezet worden gehouden. Door aanvaarding van de amendementen is Hoessein in staat gesteld aparte verkiezingen voor de oostelijke Jordaanoever uit te schrijven. Zo begon Rob Simons een beschouwing in de Haagsche Courant.

De twaalf Palestijnse leden van het Jordaanse parlement die nog op de westelijke Jordaanoever wonen zijn over de Jordaanbruggen naar Amman gereisd om de zitting bij te wonen. Het parlement werd in 1974 na de Arabische topconferentie in de Marokkaanse hoofdstad Rabat voor onbepaalde tijd buiten werking gesteld. In Rabat werd de PLO door de Arabische staatshoofden als de enige legitieme vertegenwoordiger van het Palestijnse volk erkend.

Gelijk met de uitvaardiging van het koninkrijk besluit ter bijeenroeping van de parlementszitting heeft Hoessein de nationale adviserende raad ontbonden die de plaats van het parlement had ingenomen. De parlementszitting en de grondwetswijziging moet de weg bereiden voor nieuwe verkiezingen die waarschijnlijk komend voorjaar zullen worden gehouden.

Van de zestig leden van het Jordaanse huis van afgevaardigden zijn er nog maar 46 in leven zodat zonder nieuwe verkiezingen de situatie zou kunnen ontstaan dat het noodzakelijke quorum van veertig afgevaardigden niet meer zou kunnen worden bereikt. De helft van de parlementsleden werd kort voor de juni-oorlog in 1967 als vertegenwoordiger van de westelijke Jordaanoever gekozen maar de meesten wonen intussen in Amman en andere steden op de oostelijke Jordaanoever.

Bij de nieuwe parlementsverkiezingen zal waarschi nlijk de helft van de leden als vertegenwoordiger van de oostelijke Jordaanoever worden gekozen. De plaatsvervangers voor de overleden vertegenwoordigers van de bezette westelijke Jordaanoever zullen door Hoessein worden benoemd.

REAGAN-PLAN

Door het parlement weer in leven te roepen en nieuwe verkiezingen uit te schrijven houdt Hoessein een politiek alternatief achter de hand voor overleg met de PLO om op basis van het Reagan-plan en de besluiten van de Arabische topconferentie in Fez tot een gemeenschappelijke onderhandelingspositie te komen. De broederstrijd tussen Arafatgetrouwen en Fatah-rebellen en de verzwakking van de PLO hebben Hoessein doen besluiten de Jordaanse belangen en aanspraken op de westelijke Jordaanoever weer te laten gelden. Met steun van het Jordaanse parlement kan Hoessein zijn invloed op de westelijke Jordaanoever versterken en eventueel bij een nieuwe onderhandelingsronde met Arafat met meer gezag spreken.

Gezien de nogal wankele positie van Arafat krijgt de PLO-leider wellicht geen mandaat om de negen maanden geleden afgebroken dialoog met Hoessein te hervatten. Als de PLO onverhoopt onder de hoede van Syrië zou komen te staan zou de organisatie volgens Hoessein haar legitimiteit verliezen.

Ook in dat geval zou Hoessein zich met steun van het nieuw gekozen Jordaanse parlement wederom gerechtigd voelen als de vertegenwoordiger op de treden van de twee miljoen Palestijnen in zijn Hasjemitisch koninkrijk, inclusief de westelijke Jordaanoever. Tenslotte zijn meer dan de helft van de Jordaanse kiezers Palestijnen.

In het licht van de populariteit die Arafat op de westelijke Jordaanoever geniet is het nog maar de vraag of de Palestijnen in de bezette gebieden bereid zullen zijn Hoessein zijn rol als woordvoerder van de Palestijnen in het vredesproces te laten vervullen.

De Israëlische autoriteiten hebben intussen stilzwijgend van hun instemming met de plannen van koning Hoessein blijk gegeven door de verzoeken van de Palestijnse parlementsleden van de westelijke Jordaanoever om ter bijwoning van de buitengewone parlementszitting naar Amman te mogen vertrekken onmiddellijk in te willigen.

Tot zover Rob Simons in de Haagsche Courant.

Koning Hoessein van Jordanië heeft laten weten opnieuw met Yasser Arafat te willen praten. Hij wil proberen gezamenlijk tot een eensluidend standpunt te komen ter beeindiging van de Israelische bezetting.

Eerst conferentie over oorzaken

ILO wil actie tegen werkloosheid-actie ondernemen

GENEVE — De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) wil dat er een internationale conferentie wordt georganiseerd die zich moet bezighouden met de oorzaken van de werkloosheid en die moet uitmonden in een gerichte actie ter verbetering van de werkgelegenheid in de industrielanden. In een rapport van de ILO over de werkloosheid staat dat deskundigen tot nu toe niet in staat zijn geweest een juiste diagnose van de problemen te stellen.

De regeringen in de Westerse industrielanden, waar 35 miljoen mensen zonder baan zijn, hebben een indrukwekkende reeks methoden gebruikt die niet hebben gewerkt. Aanvankelijk waren er een hoge inflatie en een grote werkloosheid, nu is er minder inflatie maar een nog grotere werkloosheid, zo staat in het rapport.

De ILO vraagt zich af of de rijkste landen niet opnieuw een werkloosheid tegemoetgaan van de omvang van de jaren dertig. De directeur-generaal van de Arbeidsorganisatie, de Fransman Francois Blanchard, telt voor dat deskundigen van de ILO, het Internationale Monetaire Fonds (IMF), de Europese Gemeenschappen en de GATT (Algemene overeenkomst inzake tarieven en handel) gezamenlijk een analyse van de situatie gaan opstellen.

Het rapport van de ILO vermeldt dat het aantal arbeidsplaatsen in de dienstensector is toegenomen van 43 procent van de totale werkgelegenheid in 1960 tot 63 procent nu. In de Verenigde Staten bedraagt dat percentage 66 en in de landen van Zuid-Europa en Ierland minder dan vijftig. In alle industrielanden is het aantal parttimers groter geworden, behalve in Italië.

Er komen ook steeds meer zwartwerkers. De ILO schat het aantal op 25 miljoen in de Verenigde Staten en tussen de vier en de zeven miljoen in Italië. Veel mensen werken alleen maar zwart. Daarbij zijn werklozen, buitenlandse arbeiders, gepensioneerden, niet-geregistreerde zelfstandigen, huisvrouwen, thuiswerkers, uitzendkrachten, studenten en kinderen.

In het ILO-rapport staat dat het gemiddelde inkomen per hoofd van de wereldbevolking tussen 1960 en 1980 met 65 procent is gestegen, waarbij de armste landen er het slechtst afkwamen. In 1980 bedroeg de stijging in landen waar het inkomen per hoofd van de bevolking nog geen 260 dollar per jaar bedroeg slechts 1,2 procent en in de Westerse landen gemiddeld 3,6 procent.

DE jaren zestig en zeventig hebben een nog niet eerder vertoonde groei laten zien, maar er zijn landen geweest die daar niet van hebben kunnen profiteren. Elf landen, waarvan de meeste in Afrika, moesten het doen met een daling van het inkomen per hoofd van de bevolking. Angola bijvoorbeeld tekende een inkomensdaling van gemiddeld 2,3 procent per jaar aan in de periode 1960-1980.

In de meeste ontwikkelingslanden zijn de inkomens tot een paar jaar geleden nog gestegen. In de Westerse wereld hebben zich grote verschillen voorgedaan, waarbij er in enkele landen ook sprake is geweest van een daling, aldus de ILO.

Voor zuidelijk commando VS-leger:

Hoeksteen is Honduras, het doorgeefluik tussen Nicaragua en Cuba

WASHINGTON — Het zuidelijke opperbevel van het Amerikaanse leger, gestationeerd in Panama, neemt maatregelen om het Nicaraguaanse probleem op militaire wijze op te lossen. Dit blijkt uit een vertrouwelijk memorandum, gedateerd november, aan het Amerikaanse congres, waarop het persbureau AFP de hand heeft weten te leggen. De hoeksteen voor het zuidelijke commando, zegt het memorandum, bevindt zich in Honduras, dat door het hoofd van dit opperbevel, generaal Paul Gorman, het "doorgeefluik tussen Nicaragua en Cuba" wordt genoemd.

Het voorbereidingsstadium voor de militaire actie rust op twee pijlers: Amerikaanse militaire aanwezigheid in het gebied en het uitlokken van een vijandelijke reactie van Nicaragua. Generaal Gorman, die in het rapport wordt beschreven als een goed militair strateeg en bij uitstek deskundige op het gebied van de geheime diensten, pleit voor een permanente aanwezigheid van de Verenigde Staten in Midden-Amerika, waarbij de gezamenlijke Amerikaans/Hondurese militaire oefeningen "Ahuas Taras II" een eerste stap in die richting zijn.

De Verenigde Staten kunnen momenteel krachtens een akkoord met het bewind in Tegucigalpa Hondurese luchtmachtbases gebruiken. Er worden militaire installaties aangelegd ter waarde van ruim 63 miljoen gulden om de bases Comayagua en Ceiba te verbeteren, aldus het memorandum. (W.V.)

De volgende stap bestaat uit de oprichting van een permanente Amerikaanse basis in Honduras, ter grootte van de basis Guantanamo op Cuba, zo vervolgt het rapport, waarvoor de mogelijkheid wordt bestudeerd van een basis in Puerto Castilla, aan de Caribische kust, ter waarde van ruim 480 miljoen gulden.

Doelstellingen van de Verenigde Staten zijn uitbreiding van de macht in Centraal-Amerika, gereed zijn een antwoord te geven op een militaire crisis en de Cubaanse president Fidel Castro een dreiging vanuit het zuiden voor te schotelen, vervolgt het memo van het zuidelijke opperbevel. Daarom hebben de militaire oefeningen Ahuas Taras II, die in september begonnen en in februari eindigen, ten doel op indirecte wijze de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Honduras uit te breiden, wat mogelijk is dankzij een schijnbaar normale aanvoer van manschappen en materieel.

Het Pentagon heeft al aangekondigd dat de militaire oefeningen die in juni beginnen, Ahuas Taras III, zeker zo belangrijk zijn als de huidige, waaraan in Honduras 5.000 Amerikaanse soldaten deelnemen. In tegenspraak met de officiële verklaringen dat nog geen besluit is genomen over de aard van de installaties die voor de oefeningen worden gebouwd, stelt het Amerikaanse memorandum dat vele daarvan operationeel blijven. Dit is ook het geval bij een radarinstallatie die werd gebouwd voor de eerste oefeningen (Ahuas Taras I) van januari vorig jaar. De radar, op 32km zuidwestelijk van Tegucigalpa, wordt bemand door ongeveer 100 Amerikanen die er, roulerend, tot 1985 blijven.

Onder de installaties die permanent zouden kunnen worden, noemt het memorandum een in aanbouw zijnde radar op een eiland in de Golf van Fonseca, waar El Salvador, Honduras en Nicaragua aan liggen, een platte landsziekenhuis en verschiedene luisterposten, zoals die al bestaan bij het hoofdkwartier in Comayagua, het opperbevel van de oefeningen, of bij San Pedro Sula, in het noorden, die in handen is van de Nationale veiligheidsraad van de Verenigde Staten.

Volgens het document wisselt de Amerikaanse inlichtingendienst gegevens uit met Honduras, El Salvador en Guatemala en voeren Amerikaanse vliegtuigen verkenningsvluchten uit boven Nicaragua en El Salvador. Bovendien wordt in het kader van de oefening van 29 januari tot 3 februari in Honduras, niet ver van de Nicaraguaanse grens, een luchtaanval nagebootst als antwoord op een veronderstelde Nicaraguaanse invasie.

Gevraagd naar deze oefening, waaraan volgens het memorandum 2.000 Amerikanen deelnemen, antwoordde een woordvoerder van het Pentagon dat antwoorden moeten worden gegeven door het opperbevel van de oefeningen in Tegucigalpa. Voorts onthult het document dat de Verenigde Staten militaire plannen voorbereiden voor het inzetten van Amerikaanse soldaten in Centraal-Amerika en voor de evacuering van ambassapersoneel en ongeveer 6.000 Amerikaanse onderdanen in Nicaragua. Volgens het memorandum, dat het zuidelijke commando en de Amerikaanse ambassades in Panama en Tegucigalpa aanhaalt, zullen Costa Rica en Panama positief reageren op een verzoek van Guatemala, El Salvador en Honduras een militaire actie tegen Nicaragua te beginnen.

De Centraalamerikaanse Defensieraad (Condeca), die in oktober vorig jaar werd gereactiveerd door generaal Gorman, wil zelf, vermoedelijk in Panama, een regionale basis voor helikopters en een regionaal militair beVoorradingscentrum inrichten. Voorts kan het regionale militaire trainingskamp in het Hondurese Puerto Castilla, aan de Caribische zee, 1.200 man troepen, 200 instructeurs en 800 militairen van veiligheidsdiensten herbergen. Het kamp kostte 30 miljoen dollar. Volgens het document, dat in november in het congres rondging, bestaat het reële gevaar voor de Verenigde Staten dat ze "eens direct bij een Centraalamerikaanse oorlog zullen worden betrokken". De Nicaraguaanse (door de CIA gesteund, red.) contra-revolutionairen, vervolgt het, hebben uiterlijk tot 1 februari de tijd om werkelijk elan te geven aan de oorlog, zonder dat de Amerikaanse troepen vanuit Honduras ingrijpen. De militaire oefeningen kunnen de terugtocht van Hondurese en anti-Sandinistische troepen dekken en de contra's kunnen gebruik maken van twee nieuwe vliegvelden — Aguacate en Jamastran.

Het memorandum geeft aan dat de Amerikaanse militairen zich voorbereiden op de zonder twijfel met steun van het Witte Huis en het Pentagon en zonder dat bemiddelingspogingen (van de Contadora-groep, red) de militaire voorbereidingen vertragen, confrontatie. Het enige alternatief voor een, blijkbaar onvermijdelijke, oorlog is volgens het rapport diplomatieke activiteit, die afhangt van president Reagan.

Nieuwe oliebron in Brazilië ontdekt

RIO DE JANEIRO — Het Braziliaanse staatsoliebedrijf Petrobras heeft de vondst bekend gemaakt van een nieuw olieveld in het Campos-gebied. De nieuwe bron ligt op 73 kilometer van de kust ten zuidoosten van Rio de Janeiro. De olie is aangeboord op 2700 meter diepte. Bij de beginboringen heeft men 1.320 vaten per dag uit de bron gepompt. Het gaat om zware olie van 21 graden op de Api-schaal. De kwaliteit ervan wordt geprezen. Het Campos-gebied is goed voor de helft van de Braziliaanse olieproductie, welke op 450.000 vaten per dag uitkomt. Brazilie heeft daar niet voldoende aan voor eigen gebruik en moet twee-derde van zijn oliebehoefte invoeren.

Door Hondurezen bij terugkeer naar Nicaragua

Managua vraagt onderzoek naar moord op indianen

MANAGUA — De Sandinistische regering van Nicaragua heeft aan verschillende internationale organen op het gebied van de mensenrechten gevraagd medewerking te verlenen bij het ophelderen van een mogelijk bloedbad waarvan tweehonderd Miskito-indianen het slachtoffer zijn geworden toen zij wilden terugkeren naar Nicaragua. Dit bloedbad zou zijn aangericht door patrouilles van het Hondurese leger.

Het ministerie van Buitenlandse zaken in Managua deelde mee dat men dinsdagavond van de klacht had vernomen van de Nobelprijswinnaar voor de vrede Adolfo Perez Esquivel. Het feit zou zijn gebeurd op 6 januari bij de grens met Honduras. Gezien de aard van de beschuldiging en de ernst van de feiten heeft de regering besloten zich te richten tot de Interamerikaanse mensenrechten-commissie, tot het Hoge commissariaat van de vluchtelingen van de Verenigde Naties en tot het Centrum voor de mensenrechten van de VN om hun aller medewerking in te roepen bij het onderzoek naar de juistheid van deze beschuldiging.

Het ministerie brengt verder zijn grote bezorgdheid tot uitdrukking voor het leven van Nicaraguaanse staatsburgers die zich op Hondurees grondgebied bevinden en die naar hun vaderland zouden willen terugkeren. Ook van de Hondurese regering wordt verwacht dat men een uitputtend en diepgaand onderzoek instelt in deze zaak. In een nota van de Nicaraguaanse minister van Buitenlandse zaken Miguel d'Escoto aan zijn Hondurese collega Edgard Paz Barnica wijst Managua op de ernst van het feit en ook op de omstandigheid dat er onlangs al meer klachten zijn vernomen van aantasting van de mensenrechten door de Hondurese autoriteiten, op grote schaal gepleegd, welke klachten afkomstig waren van Nicaraguanen die kans hadden gezien uit Honduras te vluchten. Daarom moet de juistheid van de klacht over het bloedbad der Miskito-indianen nauwgezet worden onderzocht.

In het verleden werd Managua beschuldigd van het vertrappen van de rechten van de Miskito-indianen als gevolg waarvan deze in groten getale naar het buitenland vluchtten. Recentelijk kreeg een dergelijke massale uittocht van Miskito-indianen internationale aandacht toen een Amerikaanse missiebisschop van Bluefields in Nicaragia, mgr Schlaefer, met de Miskito-indianen optrok naar Honduras. Managua meldde toen eerst dat de bisschop door de contra's zou zijn vermoord. De bisschop is onlangs weer in Nicaragua teruggekeerd.

Helden gezocht

ISLAMABAD — De Pakistaanse jeugd staat voor de opgave zich andere helden aan te schaffen. De Raad voor Islamitische ideologie is als adviesorgaan voor de regering tot de conclusie gekomen dat het maar niets is dat de jeugd film- en tv-sterren en sporters als held vereert. De raad acht het meer op zijn plaats als de jeugdige bewondering uitgaat naar generaals, geleerden en schrijvers. Als eerste maatregel vindt men dat de afbeelding van de verfoeide helden moet verdwijnen van de verpakking van snoepgoed. Dat doet de jeugd maar afzien van het zoeken van een carriere op wetenschappelijk en technisch terrein, meent de raad.

Guatemalteken, tweevoudige vluchtelingen

Haagsche Courant-correspondent in Mexico, Henk Boom, kreeg onlangs tot zijn eigen verbazing toestemming om één van de 76 vluchtelingen - kampen op Mexicaans grondgebied, vlak bij de grens met Guatemala, te bezoeken. In het kamp Flor de Café (Koffiebloem) werd hij geconfronteerd met de uitzichtloze situatie van 684 van de vele tienduizenden Guatemalteken, die hun land en het meedogenloze leger zijn ontvlucht. Mexico wil best van de vluchtelingen af, maar de Guatemalteken durven niet terug. Het leger van Guatemala wacht hen vlak over de grens op. Met bommen, granaten, geweren en kapmessen.

'MENTIRAS. TODAS mentiras'. Soms klinkt het zakelijk, vaak zijn het door droefheid verstikte stemmen die het zeggen: 'Leugens. Allemaal leugens'. En telkens weer wordt er met een beschuldigende vinger gewezen, niet alleen naar de regering en het leger van Guatemala, waarvoor duizenden Guatemalteken uit angst zijn gevlucht, maar ook naar de officiële Mexicaanse instanties, die geacht worden zich met opvang van en hulp aan de vluchtelingen bezig te houden.

De vice-minister van Buitenlandse Zaken van Guatemala, Frederico Fahsen Ortega, wilde er niet teveel woorden aan vuil maken, toen ik hem in de hoofdstad Guatemala-Stad interpelleerde over het vluchtelingenvraagstuk. „Volgens onze informaties gaat het om 10 à 10.000 vluchtelingen. Hoofdzakelijk vrouwen en kinderen. Dat er iets wat hogere cijfers in omloop zijn, moet worden toegeschreven aan het feit dat veel landgenoten van mij naar Mexico zijn gegaan om daar in economisch opzicht een betere toekomst te zoeken. Gelijk zoveel Mexicanen naar de Verenigde Staten gaan", aldus het officiële regeringscommentaar uit Guatemala.

Helaas. De vice-minister kan zichzelf verwijten, wat hij Nederlandse journalisten voor de voeten gooit: eenzijdige voorlichting. Indien hij zich breder en nauwkeuriger had laten informeren, had hij moeten weten dat de laatste telling van begin augustus een saldo heeft opgeleverd van 45.000 vluchtelingen. Dat zijn althans de officiële cijfers, die mij worden verstrekt in Comitan, een troosteloze stad in het zuiden van Mexico van waaruit de medische, sociale en economische hulp aan de vluchtelingen wordt gecoördineerd.

Het aantal landgenoten van de vice-minister dat in Mexico een betere toekomst zoekt wordt op nog eens 45.000 geschat. Het gaat om seizoen-arbeiders, die elk jaar voor een hongerloon van vier gulden per dag — maar altijd nog meer dan in eigen land, waar helemaal geen werk is — op de talrijke Mexicaanse koffieplantages tussen Tapachula en Motozintla komen werken. Het verschil met vroeger is dat deze campesino's (boeren) uit angst voor het repressieve optreden van het leger zijn gebleven waar ze waren: in Mexico. En niet alleen, want vrouwen en kinderen kwamen dit keer mee, reden waarom het in werkelijkheid om een veelvoud van 45.000 moet gaan. Officieel hebben ze de status van vluchteling niet en dus krijgen ze officieel ook geen hulp.

LEUGEN

In Guatemala is inmiddels met veel ophef melding gemaakt van het 'terugkeren in karavaans' van vluchtelingen uit Mexico naar hun geboortestreek en de spontane hulp die ze daarbij krijgen van het leger. Een leugen, zo blijkt in Comitan, hetgeen nog eens wordt bevestigd door vertegenwoordigers van het Hoge Commissariaat van de VN voor de vluchtelingen. Er is geen sprake van een massale terugkeer. Hooguit een enkeling.

„Zeg hen, dat ze niet gaan, dat het leger dicht bij de grens op hen wacht. Zeg hen dat ze de geruchten niet moet geloven dat de rust in het land is teruggekeerd. Kort geleden nog arriveerden enkele families uit Mexico. Ze werden naar de kazerne gebracht onder het voorwendsel dat ze geregistreerd moesten worden. Maar ze werden allen doodgeschoten", aldus de wanhoopskreet van een geestelijke uit Guatemala in een brief, die onlangs in Mexico werd gepubliceerd.

Getuigen - verklaringen in Comitan bevestigden deze gruwelijke lezing. Er zijn al Guatemalteken, die voor de tweede keer naar Mexico zijn gevlucht om de represailles van het leger te kunnen ontlopen. Daarnaast komen er nog steeds nieuwe vluchtelingen aan. Niet meer met honderden tegelijk, zoals in de 'hoogtijdagen' onder de presidenten Lucas Garcia en Rios Montt, maar genoeg voor de Mexicaanse autoriteiten om zich zorgen te maken. Doorgaans zijn het indiaanse families, die dagen en nachten lang door de jungle zijn getrokken om zich in veiligheid te kunnen stellen. Meestal zijn ze ziek, ondervoed, zonder geld en verteerd door angst.

FLOR DE CAFE

Jammer alleen dat het veilige en gastvrije Mexico voor hen ineens niet zo veilig en gastvrij blijkt te zijn. De Mexicaanse autoriteiten weten zich nauwelijks raad met deze vluchtelingen-golf. Eerder in 1983 was er niet alleen sprake van acties van het leger van Guatemala op Mexicaans grondgebied om vluchtelingen te 'ronselen', maar werd ook bekend dat agenten van de Mexicaanse migratiedienst vluchtelingen de grens over joegen en daarvoor betaald werden door het leger van Guatemala. Door bemiddeling van Poul Hartling, de secretaris-generaal van het Hoge Commissariaat van de VN werden deze geruchtmakende activiteiten gestaakt, maar uit recente berichten mag worden afgeleid dat er sprake is van een 'subtiele opleving'.

Onder die omstandigheden mag het een wonder heten, dat ik zonder problemen een bezoek kan brengen aan één van de 76 vluchtelingen-kampen. Doorgaans zijn de Mexicaanse autoriteiten niet zo gesteld op buitenlandse pottenkijkers. Enkele maanden geleden nog werden een Nederlandse journalist en een Duitse vrijwilligster gearresteerd en uitgewezen. Maar mij wordt geen strobreed in de weg gelegd als ik op een vrijdagochtend onverwacht kan meevliegen met het laatste vliegtuigje, dat nog niet is geneuveld door technische mankementen. Doel: Flor de Café (Koffiebloem), een kamp op amper 100 meter afstand van 'La Linea', zoals de grens tussen Mexico en Guatemala wordt genoemd.

Nadat de Cessna is opgestegen vanaf het vliegveld e even buiten Comitan krijg ik pas te horen dat het nog maar de vraag is of we kunnen landen in het kamp. De landingsstrip van Flor de Café is eigenlijk te kort, reden waarom er onlangs een ander vliegtuigje verongelukte. Bovendien is het nog regentijd, hetgeen nooit bevorderlijk kan zijn voor de kwaliteit van de landingsstrip, zo laat de piloot weten, terwijl hij meer aandacht heeft voor zijn meegenomen boek 'Ik wil geen maagd meer zijn' dan voor de telkens uit de laaghangende bewolking opduikende bergtoppen. Af en toe is het zicht nul-komma-nul. Soms schijnt de zon. Onder mij in tientallen groen-schakeringen het jungle-landschap van de staat Chiapas. Hier en daar een nederzetting van indianen en een enkele rivier, inclusief stroomversnelling.

Na een half uur vliegen wijst de piloot naar beneden. In het oerwoud is aan een in het zonlicht glinsterende beek een open ruimte gekapt. 'Flor de Café' bromt de piloot en hij begint aan een scherpe bocht om te voorkomen dat hij het luchtruim van Guatemala zal schenden. Eerst nog vliegt hij laag over om de landingsstrip te controleren. Mannen en kinderen rennen zwaaiend naar de plaats waar het vliegtuigje even later tot stilstand komt. Slechts enkele meters scheiden ons van een nieuw ongeluk.

Hoewel het nog geen half negen is, laten hitte en vochtigheid zich reeds gelden. Een eerste verkenning over de drassige grond, waar ik tot en met mijn enkels in wegzak, leert mij dat het kamp tientallen verspreid liggende hutten telt, een schooltje (geen licht, nauwelijks leermiddelen, maar wel enthousiaste leerlingen en twee uit Guatemala gevluchte onderwijzers) en een eerste hulppost met de naam El Recuerdo (De herinnering). De hutten zijn opgetrokken uit houten palen en afgedekt met gedroogde palmbladeren.

VADERS

Flor de Café heeft een 'centrum-functie'. Schooltje, eerste hulppost, landingsstrip en een soms op accu's werkende radiozender zijn ook bestemd voor drie andere kampen, die enkele uren verderop in de jungle liggen. De mannen van het kamp (die er overigens wel degelijk zijn) werken met primitieve middelen aan het egaliseren van een stuk grond, waarop een betere school moet verrijzen. In een iets grotere hut — het dorpsgebouw — heet de kampraad mij welkom. Een achttal mannen en één vrouw hebben plaats genomen op houten schragen. Enkele kinderen spelen op de gedroogde aarde. Ik zeg dat ik uit Holland kom en dat ik de mensen daar wil laten weten wat hier gebeurt. De mannen knikken instemmend. "Dank aan God", zegt één van hen, die ik gemakshalve maar José zal noemen. „En ook veel dank aan uw volk".

Hoeveel mensen wonen er in Flor de Café,? vraag ik.

José raadpleegt even een meegenomen schrift. „132 vaders van families", zegt hij, want in deze 'eenheden' wordt er kennelijk gerekend. „In totaal gaat het om 684 personen. De meesten zijn hier in april 1982 gekomen of later".



De redenen waarom men is gevlucht zijn vrijwel identiek in gruwelijkheid. „Voor mij was het de derde keer dat ons dorp door het leger werd platgebrand", zegt de een. En een ander: „Wij zijn met zo'n 40 families tegelijk gevlucht. Het leger kwam ineens en begon zonder iets te vragen te schieten. Toen zijn we weggerend. Met z'n allen hebben we vijf dagen en nachten gelopen om hier te kunnen komen".

Hebben de soldaten ook vrouwen en kinderen vermoord?

„Ja dat ook. Kinderen en vrouwen. Met geweren, met machetes, (kapmessen, RED.) en met granaten".

De regering in Guatemala zegt dat jullie de guerrilleros zijn....

„Ja, dat zeggen ze. Maar hoe dan? Wij hebben niets gedaan..." en de man kijkt hulpeloos in het rond. De anderen zwijgen. Eén van de kinderen begint te huilen.

José, die wat beter uit zijn woorden kan komen, praat verder. Hij gaat terug naar 1974, toen er in zijn dorp door de campesinos om grond werd gevraagd om er koffie en cacao te kunnen verbouwen. Dat verzoek werd ingewilligd en er werd een coöperatie gesticht. Veel werd er beloofd, maar weinig werd er nagekomen. Toen de campesinos — allen indianen — hun deel opeisten van hetgeen ze verbouwd hadden, werden ze ineens van guerrilla-activiteiten beschuldigd. „Dat is de politiek van de regering. Eerst laten ze je de grond verbouwen en dan blijkt dat de grond aan de rijken toebehoort".

En het leger?

„Het leger steunt de rijken. Hen doden ze niet. Ons wel. Zij zijn de rijken. Wij zijn de armen".

En de guerrilleros...?

„Dat is het dus. Wij weten niet wat ze willen. Wij kennen geen guerrilleros. Ze zeggen dat wij het zijn, maar dat is een leugen. De rijken geven geld aan de regering, die het leger opdracht geeft ons te vermoorden en te verjagen van de grond, die de rijken willen hebben. En als we dat niet willen, worden we uitgemaakt voor subversieven. In mijn dorp kwam het leger ook. Het dorp werd eerst omsingeld en toen begonnen ze te schieten, te verkrachten en te vermoorden. Ruim 60 mensen hebben het niet overleefd. Twintig families wisten te vluchten en bereikten na zeven dagen en nachten lopen Mexico. Dat was eind maart 1982".

PALEIS

Denkt u er wel eens aan om terug te keren...?

„Jawel. Maar nog geen acht dagen geleden hoorden we hoe er aan de andere zijde van de grens opnieuw werd gebombardeerd door het leger. Het moorden gaat dus onverminderd voort. Waarom zouden we dan terugkeren? Als we dat doen, worden we alsnog gedood".

Dus u blijft...?

„Wij zijn nu in handen van God. En dankzij God in de handen van de organisaties die ons helpen. Wat kunnen wij doen? Als de Mexicaanse regering zegt dat er hier geen plaats voor ons is, waar moeten we dan naar toe?"

De nieuwe president heeft gezegd, dat jullie in rust en vrede kunnen terugkeren.

„Ach, voor ons maakt het geen verschil of de president Lucas Garcia, Rios Montt of Mejía heet. Het leger blijft het leger en dat is het probleem. Ze liegen. Dat doen ze. Ze blijven liegen. Ik heb het zelf meegemaakt. Ooit was Lucas Garcia bij ons in het dorp op bezoek. Hij heeft mij en andere campesinos foto's laten zien van zijn huis. Het was een klein huisje. Bijna zo klein als onze huizen. Kijk, zei hij, hier woon ik. Dat is alles wat ik heb. Net als jullie. Dat zei hij. Maar toen ik veel later voor het eerst in de hoofdstad kwam en zag in welk paleis hij woont, wist ik dat het allemaal leugens waren. Het enige belang dat voor hen telt is het eigen belang. Het belang van het volk is hun belang niet. Ze beloven van alles, maar het enige wat ze uitvoeren zijn de 'massacres'. De massamoorden. Dat doen ze. En dan zeggen ze dat wij guerrilleros zijn. Maar wat voor guerrilleros zijn wij dan? Wij strijden alleen maar voor ons bestaan zonder wapens. Wij willen leven voor ons en voor onze kinderen. Dan ben je toch geen guerrillero?"

LA TRAVIATA

De zitting wordt ontbonden. Zwijgend glijden de handpalmen van de leden van de kampraad langs de mijne ten teken van groet. Een ferme handdruk is onbekend bij de indianen. Als ik weer naar buiten stap, zie ik voor het eerst de restanten van de verongelukte Cessna. Uit de hut van de kamparts weerklinkt La Traviata van Verdi. In de klamme hitte van Flor de Café waan ik mij even in de film "Fitzgeraldo' van Werner Herzog.

Een hut verder perst een man zijn wangen vol, terwijl hij een forse koehoorn tegen zijn lippen drukt. Er ontsnapt een langgerekte ijle toon. Hij herhaalt dat nog eens en wacht. De krekels onderbreken hun getsjilp. Eerst komt heel in de verte het antwoord uit een ander kamp. Communicatie anno 1983 in de jungle van Chiapas. En dan ineens ...„Een helikopter", roept een van de mannen. Ik hoor niets. Maar de mannen wel. Gespannen turen ze in de richting van het honderd meter verderop liggende Guatemala. De vrouwen onderbreken de was aan de beek. Zelfs de kinderen zijn stil. Het moet ver weg zijn. Maar een helikopter van het leger kan ineens dichtbij zijn en dan...

Als ik terugben in de bewoonde wereld van Mexico hoor ik over nieuwe acties van de zijde van de migratiedienst. Een toenemend aantal getuigen maakt melding van het feit dat er onder één hoedje wordt gespeeld met het leger van Guatemala. Voedsel schijnt niet meer aan te komen op de plaats van bestemming in een poging de vluchtelingen ertoe te bewegen terug te keren naar hun land. Daar staat het leger van Guatemala klaar om hen te helpen. De vraag is alleen wie er nu geholpen wordt.

Bezinning, t-shirts en kalenders in 1984

LONDEN — De beeltenis van George Orwell heeft sinds kort een plaats gevonden in de afdeling 'helden van de 20e eeuw' in Londens wassenbeeldenmuseum van Madame Tussaud. Het is het zoveelste teken dat 1984 wordt omgeven met veel nadruk op de onheilspellende inhoud die de cijfers 1984 zich door Orwells laatste roman hebben verworven. Zo schrijft Haagsche Courant.

Zelfs bij Tussauds is daar geen ontkomen aan. Orwell zit achter zijn schrijfmachine en over zijn schouder loert een zwaar gehelmde agent van de 'dunkpolitie', die de Engelse schrijver in zijn satire zo indringend heeft geschilderd.

Heeft Orwell met zijn sombere denkmodel gelijk gekregen? Het feit dat met name in Groot-Brittannië zich een grote openbare discussie aandient, bewijst dat voor dit land en voor West-Europa in het algemeen de vrijheid nog voorduurt en de burgers, anders dan Winston Smith — Orwells hoofdfiguur — nog niet gedwongen zijn 'Grote Broer' lief te hebben. Maar ook in andere politieke windstreken dreigen de gevaren van de 'doorkijkmaatschappij' een voortgaande bemoeizucht van de staat, van privacy doordringende computer technologie.



• George Orwell: tegen wil en dank held van de 20 ste eeuw.

UTOPIA

Een waakzaamheid dus, tegen elke ideologie, elke utopie, die zich een volstrekt gelijk aanmatigt en het daarom in zich heeft tot een dictatuur te worden, tot een maatschappij als die van 1984 waarbij 'een laars op een menselijk gezicht stampt — voor altijd'. Een 'Orwell-jaar' dus, gekenmerkt door veel terugblik op schrijver en werk en diepgaande discussie.

Op 20 december opende BBC-Schotland de rij met een lange tv-documentaire over Orwells laatste jaren, op de noordpunt van het Hebriden-eiland Jura, waar hij zijn roman voltooide.

Andere tv-maatschappijen hebben eigen programma's al aangekondigd. Orwell zelf zou de drukte om zijn naam en die nadruk op het jaar 1984 verafschuwd hebben. Tenslotte kwam die titel nogal willekeurig tot stand. Aanvankelijk had hij zijn boek 'De laatste man in Europa' willen noemen, maar tenslotte besloot hij de twee laatste cijfers om te draaien van het jaar 1948 waarin hij de roman beëindigde. Maar het meest zou hem de commercialisatie tegen de borst hebben gestuit. Want het uitzicht op snelle verdiensten lokt neringdoenden aan die voor geen wansmaak terugdeinzen — ook niet als '1984' in het geding is.

BIG BROTHER

In de popmagazines, die vrolijk gekleurde bolwerken van schijn-diep-zinnigheid, worden al t-shirts aangeprezen die, men raadt het, slagzinnen voeren als 'Big Brother is watching you' (Grote Broer heeft je in het oog), de meest sinistere zin uit 1984, en '1984-Doublethink about it' (Doublethink is de zeer bepaalde vorm van niet-denken die het gezag als instrument tot algehele onderwerping van de burgers dient).

De beheerders van Orwells literaire nalatenschap hebben alles in het werk gesteld om dit soort wanstaltigheden te voorkomen. Zij wezen verzoeken af voor gezellige bordspellen op het thema 1984, ook kalenders en wel degelijk ook de t-shirts. Maar het blijkt onmogelijk alle lieden die zich likkebaardend op de mogelijkheden van het Orwell-jaar hebben gestort, van hun voornemens af te houden.

En vlottend zijn de grenzen. Penguin dat de pocket-uitgave van Orwells boeken verzorgt, heeft niet alleen nieuwe drukken opgelegd, maar verzorgt de verkopers op ruime schaal met aanplakbiljetten, die Orwell in beeld brengen, met speciale afvalemmers en banieren. Het zijn verkoopactiviteiten zoals de eenzelvige auteur op het eiland Jura zich nauwelijks zal hebben voorgesteld. Maar zij dragen in alle geval bij tot de verkoop van een boek dat hij ongetwijfeld op de grootst mogelijke schaal onder het lezerspubliek verspreid heeft willen zien.

MUSICALS

Maar geen genade vonden bij de beheerders van zijn geestelijk erfgoed voorstellen voor een film in de trant van 'Star Wars' en een goedkoop opzette musical. Verzoeken echter voor twee andere musicals van ernstig te nemen componisten en librettoschrijvers zijn nog in overweging.

Een woordvoerder verklaarde tegenover een Britse krant dat met name de recitatieven in zo'n muziekspel geschikt kunnen zijn Orwells denkbeelden over 'nieuwspraak' te verduidelijken — de tot het uiterste verschraalde taal waarmee de machthebbers van '1984' het denken van de mensen kunnen manipuleren en beheersen.

Intussen heeft de Royal Shakespeare Company voor de periode 16 tot 28 januari in het Barbican-centrum een reeks Orwell-manifestaties aangekondigd die onder de veelzeggende naam 'thoughtcrimes' (denkmisdaden) zijn bijeengebracht. De programma's omvatten veel discussie en een nieuw toneelwerk van schrijvers als Edward Bond en van David Rudkin.

Alsmede van de auteur die ook het recht en de ervaring heeft om over de terreur van de 'dunkpolitie' te berichten: de Tjechoslowaakse dissident Vaclav Havel.